Erich Kästner
Emberke meg a kislány
HOLLYWOODBÓL JÖTT STOP
BETÖRÉS A FOGHÁZBA STOP MINEK LÓG
A CSILLAG CIRKUSZ GLASGOW-BAN
DESZLADOZIK A REJTÉLY STOP
FÖLDRAJZI
LE SOLEIL
ALLUMETTES DE SÛRETÉ
Móra

Erich Kästner

Emberke meg a kislány

Móra Könyvkiadó, 2010

A mű eredeti címe: Der kleine Mann und die kleine Miss
© Atrium Verlag, Zürich, 1967

FORDÍTOTTA BOR AMBRUS

MÁSODIK KIADÁS

HORST LEMKE RAJZAIVAL

Hungarian translation © Bor Ambrus jogutóda, 2010
Hungarian edition © Móra Könyvkiadó, 2010

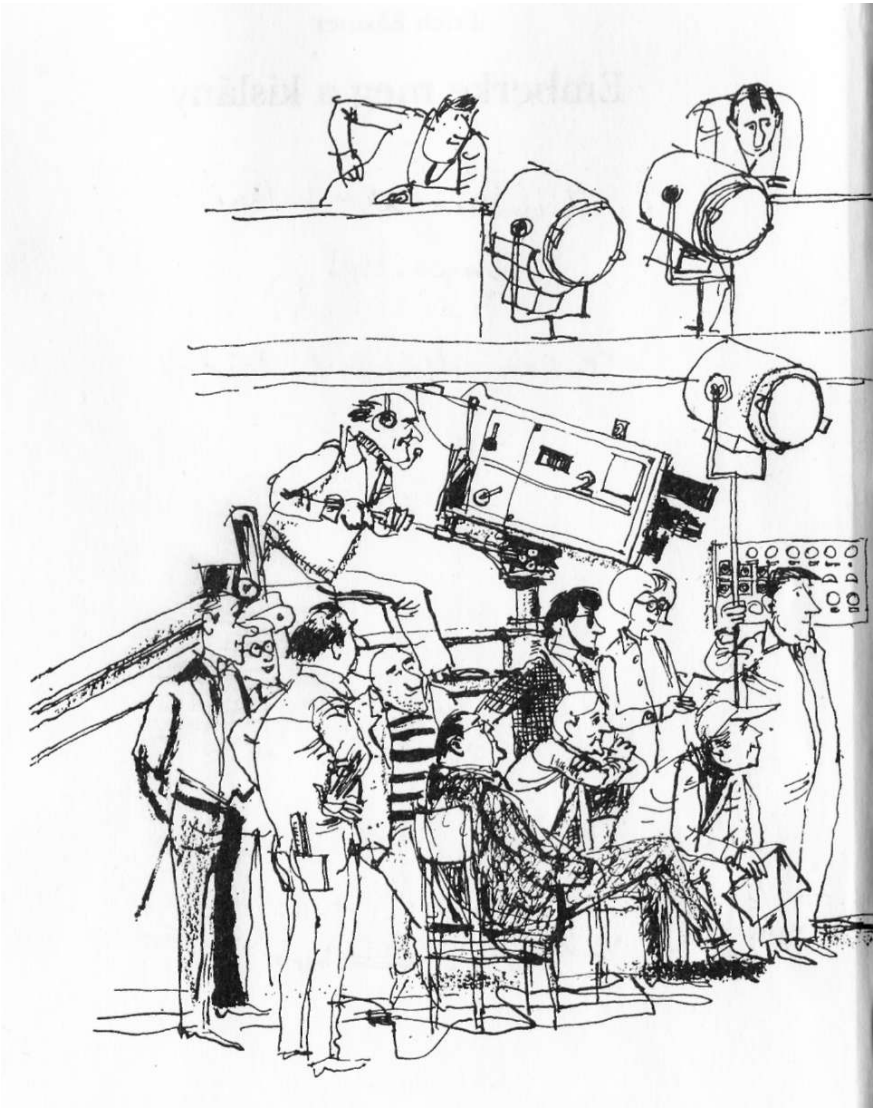

Erich Kästner

Emberke meg a kislány

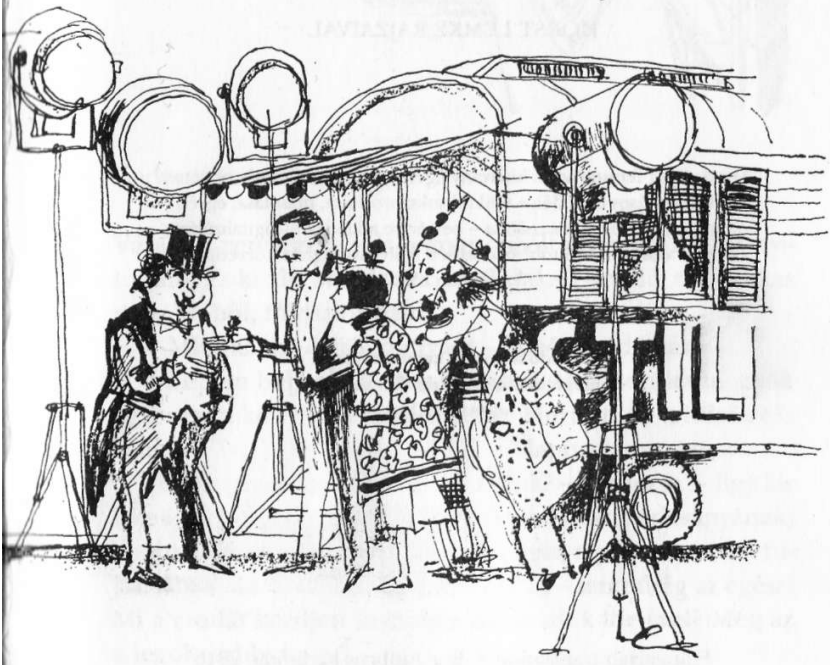

Móra Könyvkiadó

Kedves gyerekek!

Váratlan vendégem jött tegnap. Szólt a csengő. Ajtót nyitottam. És ki állt odakinn? Sürgős Jakab tanuló, a Kiskakas utca 17.–ből, földszint balra.

– Mint aki az égből pottyant – közölte vidáman.

– Lépjen beljebb, kedves Pottyant úr – mondtam, aztán egyenest a konyhába nyomultunk. Mert ott áll a hűtőszekrény. – Hiszen te megint nőttél – állapítottam meg.

– Mit tehetnek mást a mai fiatalok? – kérdezte. – Egy kis iskola, valamicske lecke, kisebb bevásárlások édesanyának, angol különóra, különtorna, fogmosás, cipőtisztítás, orrfújás, lábmosás, körömnyírás, fésülködés – semmiség az egész! Mi a csodát kezdjen az ember a maradék idejével? Még az a legokosabb, ha nő.

– Világos – bólintottam. – És legalább ez a lecke is megvan. Hanem: aki nő, az éhes. Mit. szólnál egy tányér kocsonyához? Vagy éppen tele a bendő?

Jakab odasandított a hűtőszekrényre. Aztán egyenesen a szemembe nézett, és így szólt:

– Az ember ne hazudjon.

Amikor végzett a kocsonyával, fölsóhajtott: – Szokatlanul finom volt – és megtörölte a száját. A csontokat becsomagolta a papírszalvétába, és magyarázólag fűzte hozzá: – Arra az esetre, ha hazafelé menet kutyával találkoznék.

– Még egy kocsonyát? – csábítottam. – Van még a hűtőszekrényben.

– Köszönöm, nem kérek – mondta. – Átmenetileg telt ház miatt zárva van a gyomrom. Egyébként se azért vagyok itt, hogy szórakozzak. Hivatalos megbízásból sok-sok üdvözletet kell a bácsinak átadnom, meg egy puszit az orra hegyére. – A kocsonyacsontokat a nadrágzsebébe gyömöszölte, zavartan feszengett valameddig a konyhaszéken, aztán azt kérdezte: – Megfelelne, ha ezt az izét, az orra hegyével, kihagynánk? Az ilyesmiért nem rajongok különösebben…

– Én sem – ismertem el. – Hanem ki az, aki akár az orrom hegyével, akár anélkül, sokszor üdvözöltet?

– Világos, hogy Matyi – mondta Jakab. – Hosszú levelet írt nekem. Tíz akkora oldalt, mint egy bélyeg! Még most is dülled tőle a szemem.

– De hiszen gépbe is diktálhatta volna a levelet Marcipán Rózsának!

– Nem. Nem diktálhatta volna gépbe.

– És miért nem, ha szabad kérdeznem?

– Mert Marcipán Rózsa fekszik. Ugyanis kisbabája született. Kisfia.

– Pompás! – kiáltottam föl. – És hogy hívják a fiút?

– Még egyáltalán nem hívják. Rózsa azt akarja, hogy Dániel legyen, de Márkus a Ferdinánd mellett van. – Jakab elvigyorodott. – Pedig Matyi haláli jó tippet adott nekik! És mind a ketten ellene voltak.

– Gyanúsan hangzik.

– Mivel a Mágus meg a Marcipán annyit sétáltak tavasszal, azt mondta, legyen a fiuk neve Május Marci!

– Mindig sejtettem – bólintottam rá –, de most végleg kiderült, hogy ez a Matyi tud pimasz is lenni.

Jakab zavartalanul vigyorgott tovább. Csak akkor hagyta abba, amikor szemrehányóan néztem rá, és hűvösen közöltem:

– Aki továbbra is vigyorog, nem kap limonádét.

A limonádét odaát itta meg Jakab, a dolgozószobában, miközben a könyvespolc mellett végigtolatva könyvcímeket böngészgetett. Hirtelen megállt, akkorát csapott a homlokára, hogy csak úgy csattant, és elkeseredetten mondta:

– Na tessék: öregszem.

– Ne hamarkodjuk el a dolgot – figyelmeztettem. – Várj vele legalább a gimnáziumig.

De ő folytatta:

– Öregszem, és feledékennyé válok. És mit felejtek el mindig? Pontosan azt, ami a legfontosabb!

– Öregekre is szükség van – mondtam, hogy megvigasztaljam. – Ámbár szívesen hallanám, hogy mi az a legfontosabb, amit ez alkalommal majdnem elfelejtettél.

Jakab kiürítette a poharát, az ablakpárkányra tette, mélyet lélegzett, mintha egy hosszú versleckét készülne elfújni, s így szólt:

– Matyi azt írta, hogy tavaly meg tetszett neki ígérni, hogy az Emberke történetét folytatni tetszik, és…

– Igen – mondtam. – Luganóban. A teraszon. Marcipán Rózsa meg Márkus is ott ültek. Meg Simpsonné asszony a kislányával. Őszibarackbólét ittunk. Holdtölte volt. Lenn a tavon nagy tűzijátékot rendeztek, csak úgy sistergett meg durrogott minden. Szivárványszínt játszott az ég és a víz. Csodálatos volt. Aztán amikor Márkus a tűzijáték után megint meggyújtotta a lámpát a teraszon, megállapítottuk, hogy Matyi nincs meg. A sötétben fölmászott a poharamra, és véletlenül beleesett. Kihalásztuk. Csurom bólés volt, meg mólés, és három napig érzett rajta az őszibarackillat.

Sürgős Jakab rám meredt, és tisztelettudóan mondta:

– Micsoda pontos emlékezőtehetség! – Aztán elgondolkozva hozzáfűzte: – Azt mondják, hogy ez különben csak elefántoknál fordul elő.

– Véredben van a hízelgés – feleltem. – De ettől függetlenül: akkor este csakugyan megígértem neki, hogy megírom a második kötetet. Azt hiszi, hogy azóta mást gondoltam? Hm?

– Hát… Én nem nagyon tudom. – Jakab feszengett, és zavarában vörös lett a füle. – Mintha Matyi azt képzelné, hogy szívesebben tetszik az ablaknál ülni, vagy a kávéházban… vagy inkább sétálni tetszik, vagy kirakatok előtt álldogálni meg kerítéseken belesni…

– Szörnyű gyanúm van – mondtam. – A kölyök igazi lajhárnak tart engem.

– Hát az a szó, hogy „lajhár”, az egyetlenegyszer se fordul elő a levelében. Meg az se, hogy „mormota”. A sportszatyromra esküszöm!

– De a „lusta” jelzőt talán használta, igaz?

– Lehetséges – ismerte el Jakab vonakodva. – Matyi mindenesetre nagyon finoman fejezte ki magát. „Azt hiszem – írta –, a mi nemes írófejedelmünk meglehetősen ellustult.”

Harsányan elnevettem magam.

Jakab megkönnyebbülten nevetett velem, aztán megkérdezte:

– És tulajdonképpen mikor tetszik hozzákezdeni az íráshoz?

– Már hozzákezdtem – közöltem diadalmasan, és úgy kidüllesztettem a mellemet, hogy minden bordám megroppant bele. – Ott az első fejezet az íróasztalomon. Az írógép még füstöl.

Jakabnak villogott a szeme a kíváncsiságtól.

– Elolvashatnám hamarjában?

– Nem. Ami nincs készen, azt nem mutatom meg.

Jakab megbabonázva bámult az íróasztalra.

– Kár. Óriási kár. Mert most Matyi azt fogja hinni, hogy csak azért nem tetszett nekem megmutatni, mert az egyáltalán nem is az első fejezet, hanem valami egészen más!

– Sürgős Jakab – mondtam méltósággal –, nem vagy emelkedett jellem. Kígyót melengettem a szívem fölött. Méghozzá kocsonyával és hideg limonádéval tápláltam.

A fiú megtörten kérdezte:

– Kopjak le?

Megráztam ősz fejemet.

– Nem. Büntetésből itt helyben elolvasod *Az Emberke* második kötetének első fejezetét.

És Jakab egy pillanat múlva már az íróasztalnál ült, két kézzel fogta a kéziratot, aztán hangosan, érthetően olvasni kezdte: „Az első fejezet. Szimath főfelügyelő nem kap szimatot. Bernátot rögeszme gyötri, és…”

– Magadban olvass, Jakab – mondtam idegesen. – Én már fejből tudom a szöveget.

Azzal rágyújtottam, és kibámultam az ablakon.

Végre-valahára mégiscsak végzett az olvasással, óvatosan visszatette a kéziratot az íróasztalra, elégedetten biccentett, s azt mondta:

– Pontosan így történt. Még a Sürgős nevű tanuló is előfordul megint. Ennél többet nem lehet kívánni.

– Dicsőség a dicsőknek – szögeztem le. – Ki tudja, mi történt volna annak idején az Emberkével, ha nem nézel ki az ablakon!

– Ablakon kinézni mindenki tud.

– A kellő pillanatban kinézni: az a művészet!

– Ilyenformán én művész vagyok – fintorgott Jakab. –Még az is! Ha tetszett volna látni, milyen osztályzatokat kapok énekből meg rajzból, nagyon gondolkodóba tetszene esni.

No de akkor én megyek. – Fölállt. – Holnap megírom Matyinak, hogy hozzá tetszett kezdeni az íráshoz.

– Hol bujkál most éppen az a srác?

– Koppenhágában lépnek föl. A Neptun Cirkuszban.

Világos, hogy óriási sikerük van. Ő meg szívesen maradna hosszabb időre. Mert ott a Tivoli. Azt írja, hogy a világ legszebb vidámparkja. És hogy ezrivel van a városban édességbolt, ahol csokit, drazsét meg tízféle nyalókát árulnak. És hogy ezek a boltok sokkal később zárnak ott, mint másutt. Tetszik szeretni a nyalókát?

– Nagyon.

– Én nem.

– Te inkább az ananásztortát bírod.

Elhúzta a száját.

– Viccesnek tetszik lenni, írófejedelem bácsi. Na és még hogy valamennyien a tengerparton laknak egy hotelban, és a tengert ott úgy hívják, hogy „Öresund”. És ott is van egy híres vidámpark. Méghozzá a legrégibb az egész világon. Majdnem százötven éves, és Bakken a neve. Szemben meg ott egy óriási park, benne ötezer őz meg szarvas, és hatszáz évesek a tölgyfák. Egy tölgyfa még nyolcszáz is megvan. És annyi a vikingek idejéből maradt sírkő, hogy csak na. És aki sétakocsikázik, konflist bérelhet, mint más taxit. Az őzek meg nem félnek, ha valaki elhajtat mellettük, legföljebb a fülüket mozgatják. De Zegernyei direktor nem hosszabbíthatja meg a szerződést, mert a jövő hónapban Oslóban kell föllépniük. De hát Oslo is biztosan nagyon szép.

– Biztosan – mondtam. – És hol pihen közben Marcipán Mama a névtelen kisbabával?

– De hiszen Marcipán Mama meg a kisbaba is Koppenhágában van! Lehet, hogy két héttel tovább maradnak, és csak azután repülnek Oslóba. Elővigyázatosságból meg csak úgy. Mert igazán semmi

hézag sincs. Hacsak az nem… – ráharapott az ajkára – hogy hiányzik a keresztnév.

Fél lábával már a lépcsőn állt, amikor még valami eszébe jutott.

– És mi lesz azokkal a gyerekekkel, akik *Az Emberke* első kötetét nem olvasták? – kérdezte. – Úgy értem, hogy azokkal, akik először a második kötetet kapják ajándékba. Ilyesmi könnyen előfordulhat, nem?

– Bizony elő. Erre számítani kell.

– Igen. De mi van akkor – Jakab izgatottá vált –, ha azok a kedves kis srácok elolvassák a második kötet első fejezetét, amit az előbb ide tetszett nekem adni, és ha nem ismerik még az első kötetet, akkor egyáltalán meg se értik, miről van szó! Nem fogják tudni, hogy Matyit elvitték a gyermekrablók, de kiszabadult, és hogy milyen izgatott volt az egész város. És Bernátról meg Kopasz Ottóról meg Señor Lopezről halvány fogalmuk se lesz a szegény nyamvadtaknak. Talán még olyan gyerek is akad, aki nem tudja, hogy Matyi csak öt centiméter magas, és…

– Hagyd abba! – kértem. Úgy beleállt a tagjaimba a rémület, hogy meg kellett kapaszkodnom a bejárati ajtóban.

De Jakab nem hagyta abba:

– Lehet ugyan, hogy a könyvesboltok majd csak azoknak a gyerekeknek árulják a második kötetet, akik az elsőt már olvasták.

– Szamárság – morogtam. – Honnan tudhatnák ezt a könyvkereskedők? Vagy ki mondja meg nekik? Stanci néni, aki csak minden szökőévben téved be egy könyvesboltba? Vagy Frédi bácsi, aki csak azért vásárol könyvet, mert az olcsóbb, mint egy gőzgép?

– Rázós – vélekedett Jakab, s leült a lépcsőre. Odaültem mellé, és azt dünnyögtem:

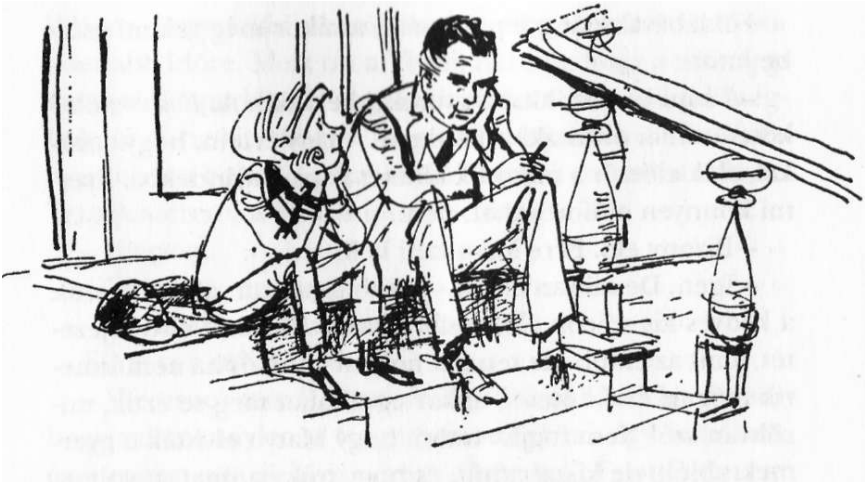

– Nagyon rázós, fiatal barátom. Egy idő múlva Jakab megszólalt:

– Van egy ötletem! Azzal kell kezdeni a második kötetet, hogy először el tetszik mesélni az elsőnek a tartalmát. Jó tipp, mi? – Úgy sugárzott, mintha éppen most fedezte volna föl Amerikát.

Borúsan leintettem:

– Ehhez legalább harminc lapra lenne szükségem, talán még negyvenre is! És mit gondolsz, mit szólnának ehhez a többiek, akik már olvasták az első kötetet?

– Káromkodnának.

– Határozottan.

– Határozottan káromkodnának. Például úgy káromkodnának, hogy: „Háromszor nyelje el a föld ezt a Kästner urat!”; vagy: „Tomahawkkal igazítsák helyre a választékát!”; vagy: „Indíts, apafej, rajzszeget a sörébe az ilyennek!”; esetleg: „Muhammad Ali dekorálja ki a fizimiskáját!” vagy…

– Ne légy olyan vérszomjas, Jakab! Inkább segíts ki a pácból!

De Jakabnak semmi jó nem jutott az eszébe. Nekem semmi jó nem jutott az eszembe. Ilyenformán meglehet, hogy máig ott ülnénk a lépcsőn, ha egy hirtelen széllökés végig nem söpör a házon, és be nem vágja egy hangos csattanással a lakásajtót. Miközben a kulcscsomóm odabenn hevert az íróasztalon!

– Művészbalszerencse – vélekedett Jakab. – írófejedelem művészbalszerencséje. Hol lakik legközelebb lakatos?

Szerencsére tudtam. A fiú megígérte, hogy útban hazafelé beszól a mesterembernek, elbúcsúzott, és úgy száguldott el, mint az olajozott villám.

A lakatost kevésbé olajozták meg, és ami azt illeti, villám se volt éppen. Akkor jött, amikor már alig derengett valami fény a lépcsőházban. És lehet, hogy éppen ettől derengett fel bennem a mentő ötlet, amíg a lépcsőn kuporogtam. (Ha ez az eset, akkor a jövőben elég gyakran ülök ki alkonyatkor és a kulcsaim nélkül a lépcsőre.)

A lakatosnak mindenesetre két márkával többet adtam örömömben, amikor kinyitotta az ajtót. Megköszöntem, hogy olyan későn jött, aztán levelet írtam Lemke úrnak, aki *Az Emberke* első kötetét illusztrálta. A levél így szólt: „Ugyan készítsen már, kérem, a második kötet elejére tíz rajzot az első kötetről! Így azok a gyerekek is tudni fogják, hogy mi történt az előző könyvben, akik nem olvasták. A többi gyerek viszont, aki már ismeri, szintén örömet talál majd a tíz új rajzban. Ha esetleg nehezére esne a töprengés, csinálja azt, amit én tettem: üljön ki alkonyatkor a lépcsőre!”

Néhány nap múlva megjött a válasz: „Megfogadtam a tanácsát – írta Lemke úr –, és alkonyatkor kiültem a lépcsőre. Jó tanácsa, sajnos, költségesnek bizonyult, mert a lépcsőt épp frissen mázolták, én pedig ezt csak akkor vettem észre, amikor valaki fölkattintotta a villanyt. Szürke nadrág vörös üleppel rondán fest. A tíz rajzot azért csak elküldöm. Szívélyes lépcsőházi üdvözlettel: Horst Lemke."

Megküldte a rajzokat. Én megírtam alájuk a szöveget. És most ő is, én is azt reméljük, hogy annak, aki még nem ismeri az első kötetet, a következő oldalak hasznosak lesznek, és – ahogy az egész könyv – valamennyi olvasót mulattatni fogják.

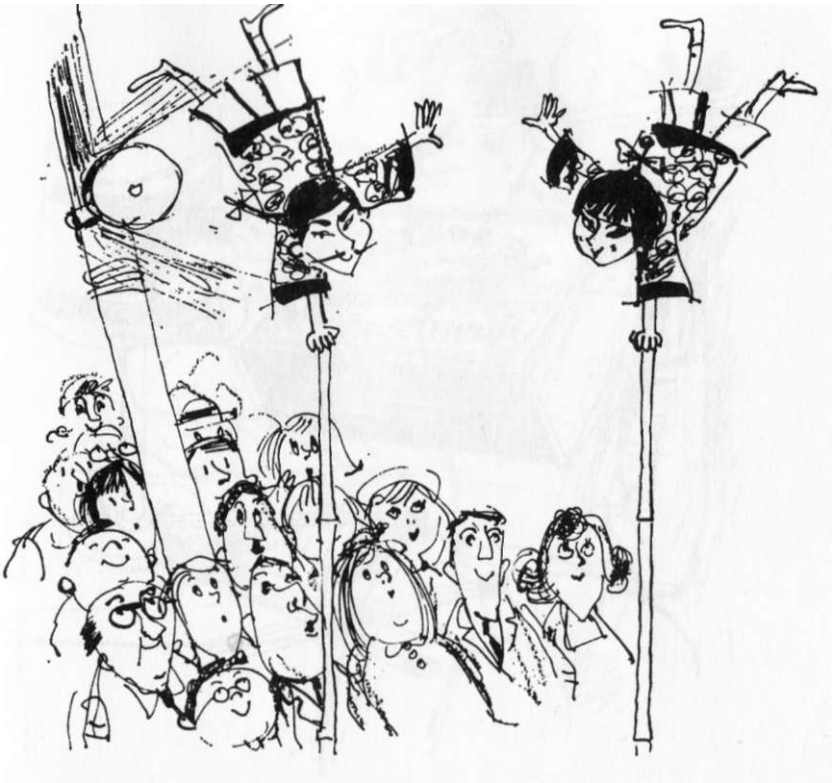

Ez itt a Csillag Cirkusz kínai akrobatacsoportjának, a Bambusz családnak két legkisebb tagja. A hölgy neve Csin-Csin, az úré Wu-Fu. Körülbelül ötven centiméter magasak, és boldog házasságban élnek. Valójában Zónakövi a nevük, Zónakőről származnak, a Morva-erdőből, és egyáltalán nem kínaiak. A morvaországi Zónakő kisközség három oknál fogva híres: valamennyi lakosa parányi növésű; valamennyinek a neve Zónakövi, és mindnyájan kitűnő szertornászok.

Ez Csin-Csin és Wu-Fu fia. A neve Zónakövi Mátyás, Emberke néven emlegetik, mindössze öt centiméter magas, és egy gyufásdobozban alszik. Hatéves korában elveszti a szüleit. Az Eiffel-toronyról elsodorja őket a viharos szél. Két héttel később egy portugál gőzös az Atlanti-óceánból halássza ki fekete, kínai varkocsukat. Ezeket a cirkusz személyzete egy elefántcsont ládikába zárva ünnepélyesen eltemeti. Matyi pedig nagyon-nagyon boldogtalan.

Ez Mágus Márkus professzor, a cirkusz bűvészmestere. Gondjába veszi az Emberkét, fölneveli, megtanítja írni, olvasni, számolni. Ha egy kisfiú csak öt centiméter, akkor az ilyesmi nem egyszerű. A gyufásdoboz, benne Matyival, éjjel a professzor éjjeliszekrényén áll. Emma és Minna a szekrény tetején alszik, Alba pedig, a fehér nyulacska, egy fűrészporos kosárban. Emma és Minna nem szobalány, hanem két kacagó gerle, akik ugyanúgy bűvészsegédei a professzornak, mint a nyuszi.

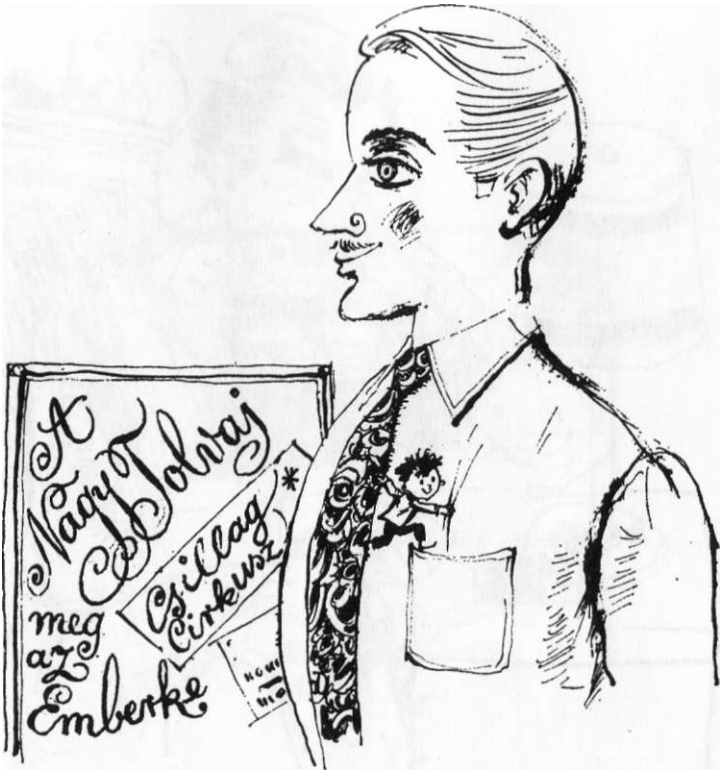

Ez itt a szép Fafejű Valdemár, foglalkozását tekintve kirakatbábu, legalábbis addig, amíg Márkus meg nem vásárolja. Hogy minek? Mert Matyi, akármilyen picike, artista akar lenni. Márkusnak mentő ötlete támad: Matyiből neveli az első láthatatlan artistát! Ebből a célból hónapokon át kell a pöttöm fiúnak a szép Valdemáron mászkálnia és tornáznia, hogy minden mesterfogást megtanuljon, ami egy szenzációs cirkuszi mutatványhoz szükséges. A mutatvány címe: ‚A Nagy Tolvaj meg az Emberke”.

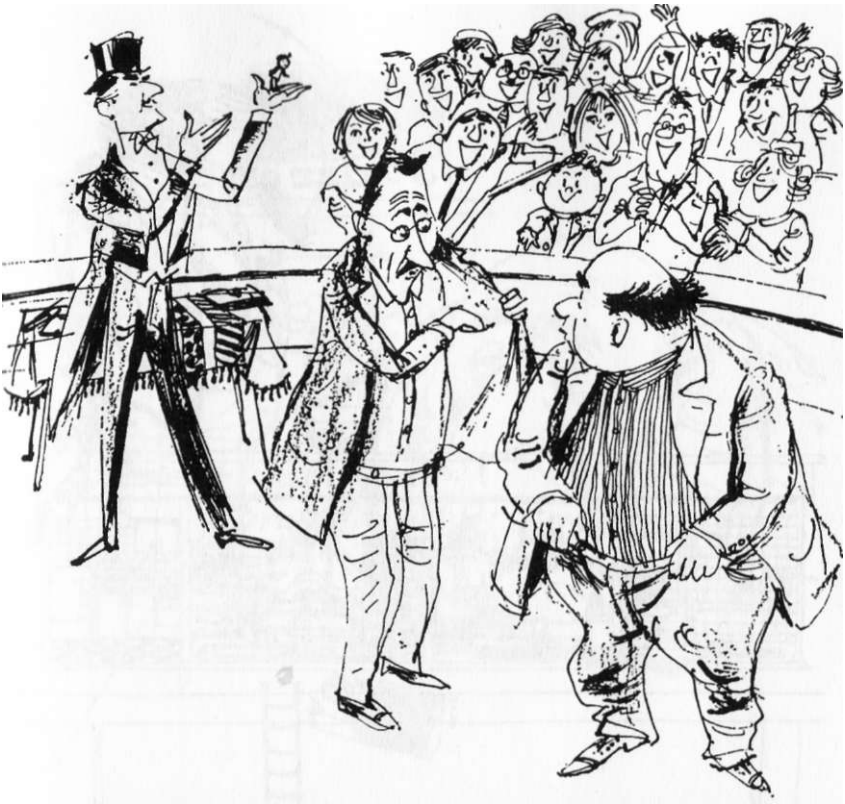

Ez itt a kövér Nyeszlett úr meg dr. Ökörfői ügyvéd. Se nyakkendőjük, se cipőzsinórjuk, se nadrágtartójuk: így állnak a cirkusz porondján, mert Márkus – Matyi láthatatlan segítségével – a világon mindenüket elszedte anélkül, hogy észrevették volna. Persze mind a harminc holmijukat visszakapják. (Az első kötet 73. oldalán pontosan föl vannak sorolva.) A közönség félholtra kacagja magát. Amikor pedig Márkus végül körbemutogatja Matyit, vég nélkül tombol a lelkesedés. A professzor és bűvészinasa egyik napról a másikra világhírű lesz.

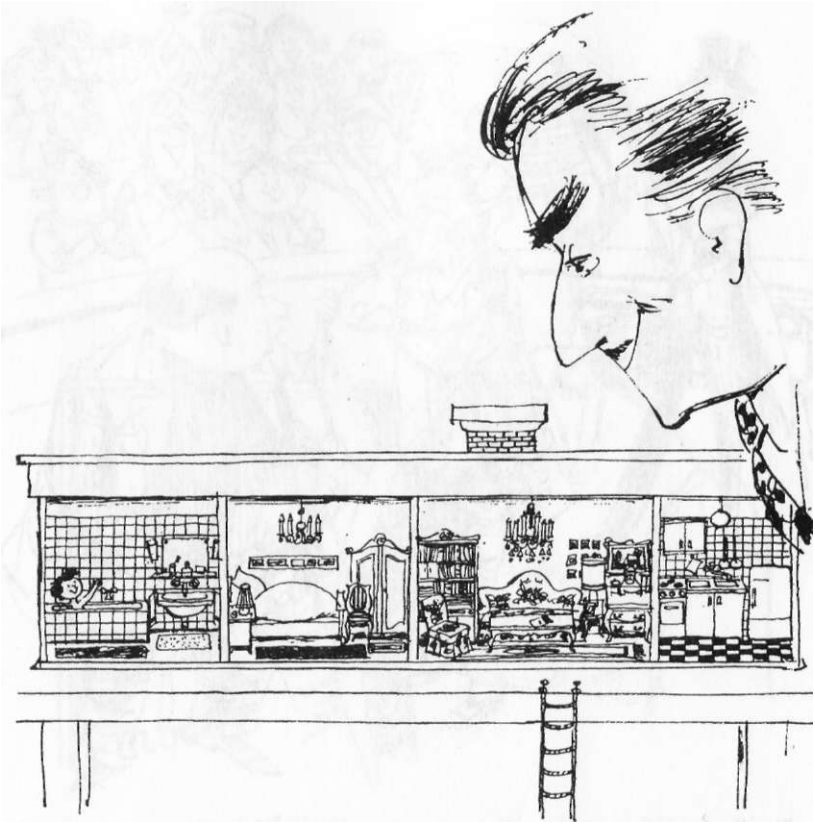

Ez Matyi méretre készült lakása, amely Bileám bombodzsai király ajándéka. A fiú most már fürdőkádban fürdik, nem a professzor szappantartójában, mint eddig. Hiába, a sikernek vannak kellemes következményei. A Zónakövi Tornaegylet (Zónakövi T. C. 1872) tiszteletbeli tagjává választja Matyit. Egy játékgyár pedig gyufásdobozokat árul, bennük egy babával, amely pont olyan, mint Matyi. Amikor Márkus egy nap hazamegy a szállodába, nem Matyi fekszik a régi gyufásdobozban, hanem egy baba! A fiút elrabolták!

Ez Bernát meg Kopasz Ottó: két sötét figura. Egy nemzetközi bűnbanda tagjai, akik egy üres házban rejtették el az Emberkét, felváltva őrzik, további utasításra várva, és azon mérgelődnek, hogy dada lett belőlük. Matyi nem tudja, hol van. Egyetlen előnye Márkussal, Marcipán Rózsával meg a bűnügyi rendőrséggel és mindenki mással szemben: tudja, hogy még él! Mágus Márkus 50000 márka jutalmat tűzött ki annak, aki megtalálja Matyit. De ez sem segít.

Ez Marcipán Rózsa és Márkus az Arany Sódar vendéglőben. Márkus másfél napja nem aludt, és nem evett. Még a csinos Rózsa, a cirkusz egyik trambulinművésze se tudja megvigasztalni, amikor azt mondja: „Itt csak egyvalaki segíthet, és az maga Matyi!” Pedig Rózsának lesz igaza. Matyi teli torokból ordítani kezd az üres házban, mintha gyomorgörcse volna. Kopasz Ottó patikába rohan, hogy gyomorcseppeket hozzon. Az ajtókat bezárta. Hanem a gyufásdoboz mégis üres. Matyi ugyanis Ottó hátán hagyta el a házat: fölugrott a kertkapura, és most segítséget keres.

Ez Sürgős Jakab, egy fiú a szemben lévő ház földszintjéről. Cseresznyemagokat köpköd a Kiskakas utcára, miközben valaki egyre csak szólongatja, meg elmondja mindennek, ő azonban nem látja, ki az. Dühösen rohan át a másik oldalra, és akkor felismeri az Emberkét, akit napok óta keresnek. Együtt értesítik Szimath detektívfelügyelőt. És amikor Kopasz Ottó a gyomorcseppekkel (meg egy üveg pálinkával) visszatér, Bernáttal együtt letartóztatják. Márkus este két rántott szeletet fogyaszt el örömében. Matyi az asztalon csücsül, és a kalandjairól számol be. A szálloda kapuját be kell zárni. Az egész város ünnepli az Emberke megmenekülését.

Hát így, nagyra becsült olvasóim, ez lett volna a tíz képes kísérlet, mely a még nem ismerőket megismerésre képesítené. Akinek ennyi nem elég, az végtére még kérheti

az első kötetet. Hiszen minden gyereknek minden esztendőben van születésnapja, és a méltán kedvelt karácsony szintén sorra kerül minden évben.

Egyébként: föltűnt-e vajon nektek, hogy meg sincs a tíz kép? Számoljatok csak utána! Csupán kilenc van! Lemke úr meg én próbára akartuk tenni a figyelmeteket. Nem szükséges mindent vakon elhinni. Még olyan kedves embereknek se, mint Lemke és Kästner urak. No de mostantól kezdve nem csalunk.

Mostantól kezdve kerek perec elmondom, mi minden történt a két lókötő letartóztatása után. A vizsgálati fogházba vitték őket, ahol egymástól szépen elkülönítve ült ki-ki egy-egy magánzárkában. Bernát összehúzott szemmel meredt az üres falra. Kopasz Ottó viszont ököllel verte az ajtót.

– Adják vissza az üveg pálinkámat! – bömbölte. – A tulajdon kezemből sikkasztották el! Megsértették az emberi jogaimat!

Erre kinyílt a cellaajtón a kémlelőablak, és egy fegyőr kérdezett be barátságtalanul:

– Kit vagy mit akar maga visszakapni?

– Az üveg pálinkámat! – ordította Kopasz Ottó.

– Úgy látom, nincs ki a négy kereke – dünnyögött a fegyőr. – Itt a büntetést szokták tölteni, nem az italt.

Ottó már bandzsított a szomjúságtól.

– Panaszt fogok tenni! – üvöltötte. – Maga el lesz bocsátva!

– Nem hiszem – vélekedett az őrmester. – Magát viszont nem fogják elbocsátani! Azt tudom! – Azzal becsapta a kémlelőablakot.

Másnap délelőtt a két foglyot legszigorúbb őrizet mellett átvitték a főkapitányságra. Szimath főfelügyelő Matyi jelenlétében akarta kihallgatni őket. Az Emberke ugyanis a bűnténynek nemcsak áldozata volt, hanem koronatanúja is. Márkus tehát bedugta a szivarzsebébe, és útnak eredtek. Sürgős Jakab tanuló szintén kapott idézést mint tanú; őt egy rendőrségi kocsi vitte be az iskolából. Az osztály pokolian irigyelte Jakabot. Már csak azért is, mert vérizzasztó számtandolgozat volt soron.

Matyi, Márkus és Jakab tehát Szimath főfelügyelőnél találkozott, és ezzel kezdődik az…

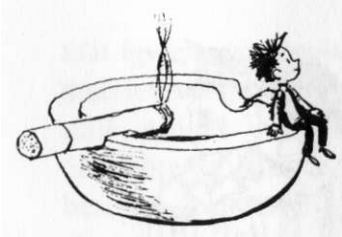

1. FEJEZET

Szimath főfelügyelő nem kap szimatot • Bernátot rögeszme gyötri, és Kopasz Ottó szomjas • A tempelhofi repülőtérre egy társaság érkezik Párizsból • John. F. Drinkwater úr Hollywoodból jött, 1,90 m magas, és nagyon sürgős a dolga

– Amit a két csibészről eddig megtudtunk, egyetlen szót sem érdemel – szólt Szimath főfelügyelő. – Megvan az útlevelük, a repülőjegyük meg az ujjlenyomatuk. Az útlevelek hamisak. A repülőjegyek Madridba szólnak. De nem hiszem, hogy ott akartak volna maradni.

– Ujjlenyomatokat viszont nem lehet hamisítani – vélekedett Matyi. Az íróasztal közepén ült, a hamutartó peremén, és kalimpált a lábával. – Az ujjlenyomat mindig valódi.

– Remek meglátás! – csatlakozott Sürgős Jakab. – Minden embernek saját külön ujjlenyomata van. És aki korábban már börtönt ült, az le van buktatva. A rendőrség összehasonlítja az új ujjlenyomatokat a régiekkel, és nincs mese.

– Azt hiszitek, aludtunk? – kérdezte a felügyelő. – A szemünket se hunytuk le. – Szívet tépően ásított. – Azonnal

értesítettük az Interpolt Párizsban, a londoni Scotland Yardot, a washingtoni FBI-t, a wiesbadeni Szövetségi Bűnügyi Hivatalt.

Mágus Márkus professzor mintha csodálkozott volna.

– Minek ez a fölhajtás? A két csavargó elrabolta Matyit, és külföldre akarta hurcolni. Emiatt börtönben a helyük, nem kétséges, hogy el fogják őket ítélni. Hogy mi az igazi nevük, és hogy ezelőtt ezüstkanalat vagy aranyórát loptak-e, ebben a vonatkozásban egyáltalán nem érdekes.

– Önnek, de nem nekünk – mondta Szimath úr elnézően. – Egyrészt azért, mert a büntetett előélet súlyosbítja a várható ítéletet. Másodszor pedig végre szeretnénk fülön csípni ezt a legendás Señor Lopezt. Kopasz Ottó roppant érdekes dolgokat mesélt az Emberkének. Meglehet, hogy nekem sikerül kiszedni Ottóból a teljes igazságot.

Matyi megrettent.

– Kínvallatás?

– Szamárság – morogta Szimath úr.

– Mert ahhoz képest, hogy rabló, hozzám egészen kedves volt. Inkább buta, mint gonosz.

– Aki buta, az is veszélyes – állapította meg a felügyelő. Ebben a pillanatban Matyi hanyatt esett, a hamutartó kellős közepébe. Amikor föltápászkodott, meglehetősen zilált állapotban volt, és tüsszögnie kellett.

Márkus a két ujja közé csíptetve halászta ki a cigarettahamuból a maszatjankót; amennyire tehette, letisztogatta, és így szólt:

– Aki nem dohányos, ne tartózkodjék hamutartóban. Ezt jegyezd meg magadnak!

A főfelügyelő irodája előtti várószobában két barna fapad állt. Az egyik padon ült, két egyenruhás fegyőr között Kopasz Ottó. A másik padon pedig Bernát ült. Szintén két fegyőr között.

– Ez a hülye várakozás – dünnyögte Ottó. – Úgy kuporog itt az ember, mint a fogorvosnál.

Bernát fenyegető pillantást vetett rá.

– Csakhogy a fogorvosnál az embernek nagyra kell nyitni a száját. Ezzel szemben a rendőrségen…

– Csönd! – kiáltott rá bosszúsan egy őr.

– Fogja be a száját! – parancsolt Bernátra egy másik.

– Na látod? – mondta az, és álnokul vigyorgott. – A rendőrség is azt kívánja, hogy fogd be a pofád.

– Ez magára is vonatkozik! – bőszült neki a harmadik fegyőr. – És most aztán egy szót se többet!

– Egyetértek – felelte Bernát.

– Egyetértek – ismételte meg Kopasz Ottó, és aggodalmasan pillogott Bernátra. Aztán mind a hatan hallgattak, és vártak tovább.

Elsőnek Bernátot szólították be. A felügyelővel szemben foglalt helyet, egyik lábát átvetette a másikon, és futólag végignézett a látogatókon. Nem szentelt különösebb figyelmet az Emberkének sem, aki most egy fölbontott cigarettacsomagon csücsült. Teljes lelki nyugalommal nézett körül a barátságtalan irodában, és így szólt:

– Szép a szobája.

Sürgős Jakab tanuló elvihogta magát. A felügyelőnek aznap kihagyott a humorérzéke. Túlságosan fáradt volt.

– Hagyjuk a viccet! Maga meg a cimborája egy berlini szállodából elhurcolta Zónakövi Mátyás kiskorú artistát, fogva tartotta egy üresen álló ház egyik lakásában, és vele együtt külföldre akart szökni.

– Egyet-mást már most módomban áll helyesbíteni – közölte Bernát. – Zónakövi Mátyás kiskorú artistát magam hurcoltam el, pincérnek öltözve, Ottó segítsége nélkül. Hogy pedig külföldre akartuk volna vinni, az nincs bizonyítva, és az ön részéről nem is bizonyítható állítás.

– Ezek szerint nem is állt szándékukban Dél-Amerikába elhurcolni?

– Még csak az hiányzott volna! Ezt a kis üvöltő szörnyeteget? – Bernát undorodva elhúzta a száját. – Dél-Amerikáig? Minek? Azt amúgy se ismerem, csak az iskolai atlaszból.

Matyi fölugrott, és két ököllel fenyegette Bernátot.

– Hazudik! Lopezhez akartak vinni!

– Lopezhez? – adta Bernát a csodálkozót. – Életemben nem hallottam ezt a nevet! /

– Úgy, úgy. És akkor egyáltalán minek rabolták el a fiút? – kérdezte Szimath úr.

– Hosszú história.

– Fogja rövidre a hosszú históriát – mondta a felügyelő.

– Nekem tudniillik van egy rögeszmém – kezdte Bernát. – És a rögeszmém már gyerekkoromban gyötört. Ha megláttam egy üres gyufásdobozt, elvettem, beledugtam valami elevent, aztán magammal hordtam a dobozt. Hol egy cserebogárral, hol egy dongóval vagy egy lepkével. Lehetett ganajtúró bogár. Vagy egy darázs. És akkor a nadrágom zsebében zúgott-búgott és verdesett a doboz. Ennél izgalmasabb dolog nem létezett számomra. Amikor aztán az újságban olvastam az Emberkéről, nem volt többé nyugalmam.

– De én nem vagyok ganajtúró bogár! – háborodott föl Matyi.

Bernát sóhajtott.

– A rögeszme az betegség.

– Bevarratnám a nadrágzsebeit – mondta zordul Sürgős Jakab tanuló.

A felügyelő megnyomott egy csengőt.

– Hálás köszönetem a rögeszméjéért, uram… Mi is a maga neve? Azaz inkább: mi volt a neve, amikor még cserebogarakat rázott a fáról?

– Szívesen lennék segítségére – mondta Bernát. – Ez világos. De a születésem időpontját és helyét elfelejtettem. Mindez olyan régen történt.

A négy fegyőr egyike lépett a szobába.

– Elvezetni! – parancsolta Szimath úr. – És hozzák a másikat.

Kopasz Ottó most azon a széken ült, amelyiken az imént Bernát. Merengve bámulta az íróasztal lapját.

– Halló! – kiáltott rá Matyi.

– Egy ilyen alakkal én szóba se állok – mondta Ottó. – Akár a szülőanyád, úgy bántam veled, te meg lebuktattál. Hasgörcs meg gyomorcseppek, és én marha, én elszáguldok: na nem, ettől megrendül az ember hite. – Elkeseredetten csóválta tar fejét. – Hova lesz a világ, ha már az ilyen kis srácok is ennyire gyagyafúrtak?!

– Agyafúrtak – igazította helyre Sürgős Jakab.

– Nyóc – legyintett Ottó. – Eben guba. Az a marhajó szívem, ez meg beköpött. Ilyesmit még egy törpének se szabad megtenni.

– Elrabol egy gyereket, és még magának áll feljebb – csóválta a fejét Márkus, és közelebb hajolt.

– Ki se nyitom többé a számat – mondta Ottó. – Már csak a fogorvosnál.

– Nem lenne okos dolog, drága barátom – mondta a felügyelő. Aztán az íróasztala bal oldalából egy üveg pálinkát meg egy vizespoharat vett elő, mind a kettőt kitette az asztalra, és úgy mosolygott, mintha Ottó imádott nagybácsikája volna. – Nem maga rabolta el az Emberkét. Ezt a cinkosa, Bernát intézte. Mint tettestárs természetesen vétkes. Az is súlyos bűncselekmény. De az, hogy „tettestárs”, tág fogalom.

Kopasz Ottó úgy bámult a teli üvegre meg az üres pohárra, mint akit megbűvöltek.

– A bíróság mérlegelésén múlik, milyen súlyos büntetést szab ki magára. – Szimath úr feléig töltötte a vizespoharat, odatolta Ottó elé, és így szólt: – Egészségére!

Ottó megragadta a poharat, s mire a többiek háromig számoltak volna, az már üres is volt. Ottó gurgulázott az élvezettől, letette a poharat az íróasztalra, mélyet lélegzett, és azt kérdezte:

– Szóval: mifene érdekli magukat?

– Maga az Emberkének, amíg a fogságukban volt, mindenfélét mesélt. Egy bizonyos Señor Lopezről. Hogy az a világ leggazdagabb embere, Santiago és Valparaiso közt él egy rejtélyes várban, évszázados festményeket és évtizedes balett-táncosnőket gyűjt, és a testőrsége száz mesterlövész. Maga és Bernát két esztendeje Lisszabonból elrabolt egy cigány asszonyt, akinek azóta naponta kártyát kell vetnie ennek a Lopeznek. Mit tud még erről az emberről meg a társairól? Közvetlenül magukat bízta meg, hogy lopják el az Emberkét? Mikor és hol? Vagy ki volt a közvetítő? Mi a neve?

Ottó az üvegre meredt, megnyalta az ajkát, és hallgatott.

– Kéz kezet mos – szögezte le a felügyelő. – Maga segít nekem, én segítek magának. – Ismét félig töltötte a poharat. – Egészségére!

Kopasz Ottó most megadta a módját az ivásnak. Apránként kortyolta a pálinkát, meg-megrázkódott, mintha gondosan el akarná magában oszlatni, aztán megszólalt:

– Ilyen tarka rablómesét se hallottam, mióta a világon vagyok! A dobhártyája simán megrepedhetne tőle az embernek!

A többiek elhűlve néztek rá. Matyi dühösen hadonászott.

– Én nem hazudok! – kiabálta.

– Világos, hogy nem – bólintott Ottó. – Hazugság, az erre nem kifejezés. Ez egy világrekord, öcsi. Ilyen csöpp fejben ennyi fantázia: ugyan hogy csinálod?

Matyi úgy ordított, mint akit nyúznak:

– Én nem hazudok! Micsoda utolsó gazemberség!

Mágus Márkus professzor idegesen tépdeste elegáns bajuszát.

– Békés ember vagyok – mondta. – De most bizseregni kezd a tenyerem. – Lassan fölállt.

– Ez az! – kiáltott Sürgős tanuló. – Szerelje szét alkatrészeire! – Az arca majd kicsattant a pirosságtól.

Ekkor a főfelügyelő olyan energikusan csapott az íróasztalra az öklével, hogy Matyi önkéntelenül fölugrott a levegőbe.

– Csöndet kérek! – mordult Szimath úr. Aztán visszadugta az üveget az íróasztala oldalrekeszébe, és megnyomta a csengőt. – Mára egy utolsó kérdést – szólt sötéten Kopasz Ottóhoz. – Ha, mondjuk, nem létezik az a Señor Lopez… akkor egyáltalán minek rabolta el, maga szédült szexkazán, vagyis exkazán, mondom: maga szeszkazán, ezt a fiút?

Ottó szeme kikerekedett.

– Maga nem tudja, mit akar. Előbb széltében-hosszában elmeséli nekem, hogy én egyáltalában nem voltam benne, csak a Bernát. Most meg egyszerre azt köllene tudnom, hogy

miért voltam benne. Pedig én csak tettestárs voltam, az meg egy irtó tág fogalom. Kérdezze inkább a Bernátot!

Egy fegyőr lépett a szobába.

– Elvezetni! – mordult rá a felügyelő.

Alig ért ki Ottó az ajtón, Szimath a sarokban álló pamlaghoz támolygott, leült, lehúzta a csizmáját, és így szólt:

– Még csak délután van ugyan, de én már teljes huszonnégy órája nem aludtam. Jó éjszakát. – Azzal csak eldőlt. A pamlag rugói akkorát visítottak, mint húsz malac etetéskor. De ő ezt már nem hallotta.

Ugyanaznap délután történt még két esemény, amely a mi történetünket érinti. Berlinbe megérkezett Drinkwater úr. Párizsban pedig, az orlyi repülőtéren megkezdődött a „Csipkerózsika-akció". Igaz, hogy ez a vállalkozás csak akkor kapta különös nevét, mikor már késő volt. Hiszen utólag mindig okosabbak az emberek.

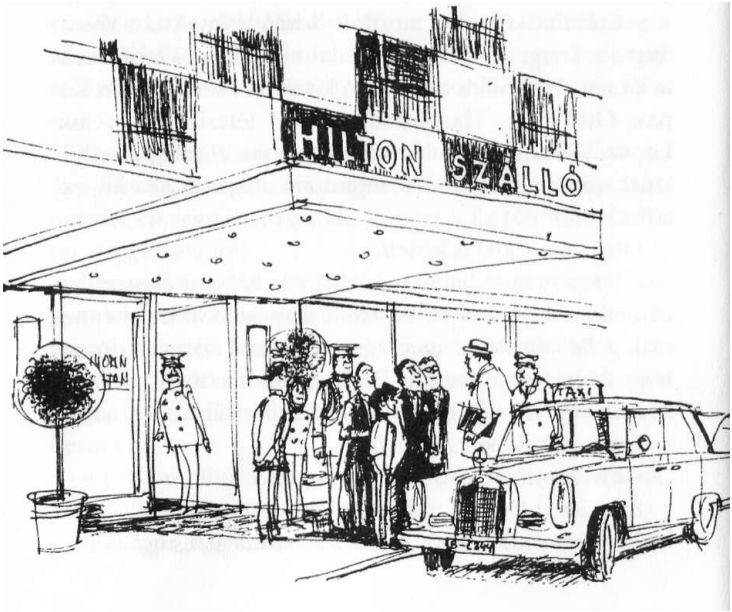

Tehát utólag állapították meg, hogy Orlyból 16 óra 25 perckor felszállt egy bérelt különgép, Berlin úti céllal, harmincnyolc utassal a fedélzetén. Nos, az ilyen turistarepülések egyáltalán nem szokatlanok. Az sem tűnt fel, hogy az utazó társaság csupa férfiból állt. Lehetett az egy tekesportegylet.

Az út Berlinig zavartalan volt. A gépet egy hangárba állították be. Három napra vették bérbe, a visszautazást előre kifizették. A csoport vezetője, bizonyos Möszjő Vyzzivoo elkérte a pilótától annak a szállodának a címét, ahol telefonon elérhető. Mert meglehet – mondta Möszjő Vyzzivoo –, hogy társaságával már korábban visszarepül Párizsba. Azzal elköszönt, és megkereste az embereit, akik már bőröndjeikre vártak a csarnokban, a futószalag mellett.

Hogy mit akartak Berlinben, az egyelőre az ő titkuk maradt.

Olyan könnyedén kapták a vállukra súlyos bőröndjeiket, hogy ti bizonyára nem hittétek volna róluk, hogy egy tekesportklub vagy egy férfidalárda tagjai. De ti, sajnos, nem voltatok ott a repülőtéren. No persze: mindenütt nem lehet ott az ember.

Ugyanaznap délután érkezett meg, mint már mondtam, Drinkwater úr is. John Foster Drinkwater, a nagy amerikai filmproducerek egyike. Általában nagy ember volt: 1 méter 90 centi, harisnyában. Ennyire nem képes akárki.

Eredetileg csak a cég európai főnökét akarta kiküldeni. Tőle kapta az első tájékoztatást azokról a szenzációs eseményekről, amelyek az Emberke körül zajlottak. De utóbb Drinkwater úr úgy döntött, hogy személyesen veszi kézbe az ügyet. Hollywood-New York-London-Berlin: csak úgy röpült az idő. Matyi történetét meg kellett filmesítenie, kerül, amibe kerül. A konkurencia remélhetőleg még nem szimatolta meg, micsoda bomba üzlet hevert itt az utcán. Most vagy soha!

Amikor a Budapest utcai Hilton Szállóhoz ért, és teljes életnagyságában kikecmergett a taxiból, a szálloda igazgatói már a főbejárat előtt álltak, és meghajoltak előtte.

– Mit keresnek? – kérdezte Drinkwater úr, mivel amazok olyan mélyen hajoltak meg. De még mielőtt udvariasan mosolyoghattak volna a tréfáján, már a liftnél volt. És még mielőtt az igazgatók a lifthez érhettek volna, Drinkwater úr már a szállodai szobájában ült és telefonált. Ezzel kezdődik a…

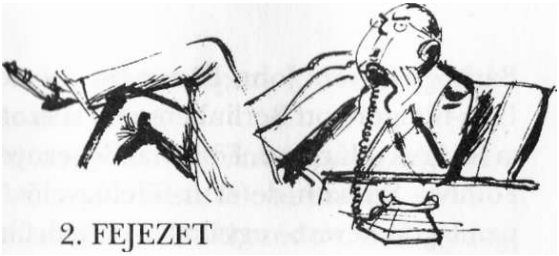

2. FEJEZET

Zegernyei direktor váltja a kesztyűje színét • Marcipán Rózsa színházi látcsövet ad kölcsön Drinkwater úrnak • Filmbeszélgetések a Kék Szalonban • Némelyeknek éjjel nem szabad aludni, némelyek nem tudnak, némelyek meg nem akarnak

Drinkwater úr fáradhatatlan ember volt.

– Csak kétszer alszom évente – szokta mondani –, egyszer júliusban, aztán decemberben megint, de akkor egész hónapon át, minden áldott nap huszonnégy óra hosszat; ebben nem ismerek tréfát.

Ha a riporterek ilyenkor elámulva megkérdezték, hogy nem szokott-e legalább hébe-hóba fölkelni, és enni egy falatot, akkor így válaszolt:

– Nem. Félmegoldások nem érdekelnek. Alvó hónapjaimat Tente-Tente nevű jachtomon töltöm, amelynek fedélzetén a kapitányon és a legénységen kívül még két megbízható alkalmazottam tartózkodik. Az egyiknek az a kötelessége, hogy egyék helyettem, a másiknak az, hogy mosakodjék.

Füllentett-e Drinkwater úr? Nem látszott meg rajta. Egyetlen arcizma se rezdült.

Bárhogy legyen: John Foster Drinkwater, a nagy és magas USA-filmgóré ott Berlinben nem látszott álmosnak. Fölhívta Mágus Márkust. Fölhívta Zegernyei cirkuszdirektort. Fölhívta Szimath detektív-főfelügyelőt, aki – mivel még a pamlagon hevert – egyáltalán nem örült ennek. Fölhívta az amerikai főkonzult. Fölhívta a Nemzeti Bankot. És fölhívta a saját filmvállalata frankfurti kirendeltségét.

Aztán megmosakodott. Ezúttal saját kezűleg, hiszen nem volt se július, se december. Később sajtos libaaprólékot evett a szálloda Aranyváros Bárjában, szintén személyesen. És mire a cirkuszban megkezdődött az előadás, ott ült a számára fenntartott páholyban.

Zegernyei direktor elragadtatva üdvözölte, kezén olyan fehér glaszékesztyűvel, mint a virágszirom, és aziránt érdeklődött, hogy a zsúfolt nézőtérnek szabad-e bemutatnia különleges vendégét.

– Miért éppen engem kérdez? – mondta Drinkwater. – Kérdezze meg őt magát!

Zegernyei igazgató összecsapta két égnek emelt fehér kesztyűjét.

– Minő félreértés! – kiáltotta. – Hiszen ön a különleges vendég.

– Meg ne merje tenni – szólt Drinkwater bosszúsan. –Én mint üzletember vagyok itt. Elhamarkodott reklám fölveri az árakat. Hajlandó egy szívességre?

– Természetesen.

– Akkor addig, amíg a szerződésünket meg nem kötöttük, fogja be azzal a bájos fehér kesztyűjével a száját.

– Remélem, ezt csak képletesen érti – jegyezte meg Zegernyei direktor csípősen. – Most pedig megyek.

Drinkwater úr a műsorfüzetet lapozgatva vetette oda:

– Azt hittem, már el is ment.

A cirkuszigazgató mélyen megbántva panaszolta el a professzor öltözőjében, mi történt vele az imént.

– Micsoda faragatlan fickó! – szitkozódott. – Hogy fogjam be a számat!

– Nagyon udvariasnak éppen nem mondható – vélte Márkus. – De alapjában véve természetesen igaza van. Nem akarja, hogy a konkurencia fölfigyeljen, és esetleg többet kínáljon nekünk, mint ő.

– Mi közünk nekünk ehhez? – A direktor égnek pödörte a bajusza hegyét. – Nekünk azzal kellene szerződnünk, aki a legtöbbet fizeti.

Márkus mosolyogva rázta meg a fejét.

– A legjobb emberrel fogunk szerződni. Az pedig Drinkwater úr. Fölfrissíthetem netán az emlékezőtehetségét, kedves Zegernyei? Nem is olyan régen történt, hogy A Nagy Tolvaj meg az Emberke című számnak szenzációs sikere volt az egyik cirkuszban. A gázsi, amit a két artistának máshonnan kínáltak, szédületes összegre rúgott. És? Elrohantak ők a pénz után?

Zegernyei igazgató elgyötörten pislogott a lakkcipője orrára.

– Nem. De az az új szerződés se bagó, amit velem kötöttek.

– Egyéb se kellett volna – mondta Márkus. – Az én jelszavam: a lehetséges legjobb szerződés a lehetséges legjobb emberrel. Ez magára is érvényes volt, és ez érvényes Drinkwater úrra. Megegyeztünk?

– Parancsára, professzor úr! – Zegernyei összevágta a bokáját, és hátraarcot csinált. Az ajtóban összeütközött Marcipán Rózsával.

A kisasszony trikót és tüllszoknyácskát viselt, mert indult a porondra és a trambulinra, hogy légi bukfenceket mutasson be.

– Marad a megállapodás? – szólt be. – Üljek oda a szünetben a filmcsászárunk mellé?

– Vigyázzon – figyelmeztette Zegernyei igazgató. – A filmcsászár harap.

– Engem nem – mondta Rózsa, és pörgött egyet.

– Ülj be nyugodtan a páholyába, szívem – mondta Márkus. – És ha megharapna, majd én visszaharapom.

– Közölni fogom vele. – Rózsa pukedlizett egyet, azzal kiszökkent a kifutóba.

A program úgy zajlott le, ahogy egy programhoz illik: programszerűen. Artisták, bohócok, lovak és még a tigrisek is nagyon igyekeztek. A közönség hangulata kitűnő volt. És Drinkwater úr is úgy érezte, jól szórakozik. Néha följegyzett valamit. Mintha osztályozott volna. Alkalmasint számolt. Üzletembereknek ez szokása. Még álmukban is számolnak. Úgy látszik, érdemes.

A hosszú szünet következett, s a legtöbb ember fölállt, ő viszont ülve maradt. De aztán jött Marcipán Rózsa, szőkén és ezüstruhában, és akkor Drinkwater úr is felpattant.

– Maga nagyon jó volt – állapította meg. – És nagyon csinos.

Rózsa vidáman nyújtotta oda a kezét.

– Jólesik, ha az embert helyesen ítélik meg. – Amikor mind a ketten leültek, Rózsa színházi látcsövet vett elő estélyi kézitáskájából, és odanyújtotta.

Drinkwater úr elvette, látcsővel szemlélte Rózsát, és bólintott.

– Méghozzá rendkívül csinos!

– Nagy kujon maga, Drinkwater úr – mondta Rózsa. –A látcsövet pedig majd csak akkor használja, ha Márkus meg Matyi föllép!

– Kár – mondta Drinkwater.

Nos, a műsor második fele még ragyogóbbnak bizonyult, mint az első. Nem is csoda. Mindenki lázasan várta a szenzációt, A Nagy Tolvaj meg az Emberke számát. És

amikor Mágus Márkus professzor mennydörgő tapsviharban a porondra lépett, Drinkwater úr a szemére szorította Marcipán Rózsa látcsövét. Csak akkor tette le újra, amikor Emma, a gerle, hátán Matyival, visszatért a cirkusz kupolájában végzett repüléséből, és épségben leszállt a professzor kezére.

Huszonnyolc percig Drinkwater nem a híres filmproducer volt, hanem csupán egy a néhány ezer elbűvölt néző közül. Velük együtt nevetett. Bámult, mint ők. Osztozott az aggodalmukban. Tapsolt, mint a többiek.

Amikor pedig a kör alakú rács fölemelkedett a süllyesztőből, ő is ugyanúgy rohant a porondra, mint bárki más, hogy végre lássa az Emberkét, aki mindenkinek integetett. Eddig ugyanis egyetlen másodpercre sem látta – még a látcsővel sem…

Marcipán kisasszony nem tévesztette szem elől a hollywoodi urat. Semmi se kerülte el a figyelmét. Tudta már, hogy ez az ember nemcsak hűvös kereskedő, aki az élet helyett számokat lát, az emberek helyett fizetési igényeket, egy virágcsokorból meg annyit, hogy mi a bolti ára.

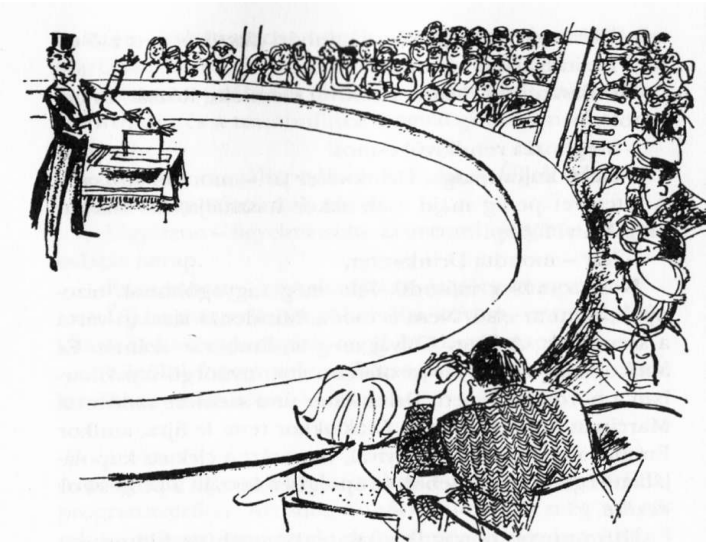

De miután Drinkwater átvergődött az izgatott tömegen, és visszament a páholyba, már újra a számok hűvös embere lett.

– A sátor kupoláját nehéz lesz majd kivilágítani – mondta kedvetlenül. – A gerle röpülését pedig úgy kell szalagra kapnom, hogy borotvaéles legyen. Szilárd épület maguknál nincs? Kőcirkusz? A kupolában teherbíró állvány a fényszórók részére? Meg az operatőrjeimnek? Amellett a biztosítási díj is bődületesen magas, ha ilyen négypóznás sátrakban filmezünk.

Rózsa nevetett.

– Ha nem lenne az, akkor nem nekünk, cirkuszi artistáknak, hanem a biztosítási alkalmazottaknak kellene sátorban dolgozni.

– Csodálatos ötlet! – szólt Drinkwater úr, és élvetegen lehunyta a szemét. – Szívből kívánnám nekik.

Rózsa aztán gyakorlatiassá vált. Ott volna például – közölte – Münchenben a Krone Cirkusz. A Mars téren, a főpályaudvar közelében. Stabil, néhány esztendeje felújított épület.

– Ki lehet azt a cirkuszt bérelni? – kérdezte Drinkwater.

– Minek? – kérdezte Marcipán kisasszony. – Úgyis lesz ott vendégjátékunk. Még az idén.

– Remélem, nem decemberben, mert akkor alszom.

– Zegernyei direktor októberre és novemberre kötött szerződést – mondta Rózsa.

– Oké – bólintott Drinkwater. – München jó. Két hónap szintén jó. A cirkuszt a cirkuszban forgatjuk, a műtermi képeket a Bavaria grünwaldi műtermében, Zónakő pedig, azt hiszem, szintén a közelben fekszik.

– Mit akar maga Zónakövön?

– Hiszen ott kezdődik a filmünk! – magyarázta Drinkwater. – A kis faluban, ahol kicsikék a házak, és kicsikék a lakóik meg a tornászok meg Matyi kicsike szülei,

akik a kicsike bőröndjeikkel elindulnak kettesben a kicsike pályaudvarra, hogy a nagy-nagy világban próbáljanak szerencsét. Vagy tud ennél jobb indítást?

Rózsa mosolyogva rázta meg a fejét.

– Ennél nincs jobb, Drinkwater úr.

– Szólítson csak Johnnak – mondta amaz derűsen. Körülöttük nyugtalankodni kezdtek a nézők. „Pszt!" – pisszegtek, meg: „Csönd!" Valaki még azt is mondta: „Ugyan hagyja már abba a kereplést!"

Előadás után annak a szállodának a Kék Szalonjában volt a találkozó, amelyben Márkus és Matyi lakott. Jelen voltak – hogy ezt mindjárt elintézzük – öten, személy szerint: Marcipán Rózsa, John F. Drinkwater, az Emberke, Mágus Márkus és – zavartan egy sarokba szorulva – Zegernyei direktor. Egérszürke kesztyűben. Mondhatni félgyászban. Vikszes bajszának két hegyét félárbocra eresztette. Az amerikai filmnagybácsi végtére még haragudhatott rá.

– Oda nézz! – súgta Matyi izgatottan, amikor Drinkwater úr fölbukkant. – Ennek a fejnek fölül soha sincsen vége! Ezt bírnám! Ez mászórúdnak született!

– Viselkedj rendesen! – szólt rá Márkus szigorúan. Az Emberke az asztalon ült, és forró kakaót kanalazott.

– Parancsára, professzor úr – cirpelte Matyi.

Drinkwater rágyújtott egy nagy, fekete szivarra, aztán megszólalt:

– Zónakövi Matyi élete történetét szeretném megfilmesíteni, és a szerepet természetesen neki magának kell játszania. A többi főszerepre se akarok színészeket szerződtetni, hanem önöket. A jó artista majdnem mindig használható színész.

– És ki alakítja a cirkuszigazgatót? – kérdezte Zegernyei direktor óvatosan.

Drinkwater mosolygott.

– Természetesen ön! Vagy tud jobbat? Nem? Mert én se.

Zegernyei bajuszának kókadt hegye megint égnek meredt. Aztán a direktor titokban, az asztal alatt lehúzta szürke kesztyűjét, és eldugta. Kis idő múlva hófehér kesztyű volt a kezén! Ami nem volt varázslat, hiszen mindig hordott magánál egy-egy pár fehér, szürke és fekete kesztyűt. És ahogy a hangulata változott, úgy váltogatta őket. Másképp nem tudott élni. És miért volna ez baj? Van ennél rosszabb szokás is. És a legtöbb költségesebb.

Drinkwater úr részletesen elmondta, hogyan képzeli el a filmet. Mikor és hol akarja forgatni. Hogy ő maga fogja rendezni. Hogy melyik az a két színész, akit a két gyermekrabló szerepére kinézett magának, mivel – mint tréfásan megjegyezte – az igazi csibészeknek, Bernátnak meg Kopasz Ottónak minden valószínűség szerint nem adna a börtönigazgatóság filmezési szabadságot. Eddig minden világos.

– Egy dolog hiányzik még – magyarázta. – Roppant fontos dolog. Szerelmi ügy. Szerelmi ügy minden filmhez kell. No de ez majdcsak eszembe fog jutni.

Matyi erre olyat nevetett, hogy majdnem cigányútra ment a kakaó.

– Esetleg ki tudjuk segíteni – mondta Marcipán Rózsa, egyetlen arcrándulás nélkül. – Mit szólna hozzá, ha a filmjében a három légtornászlány egyike beleszeretne a mesterbűvészbe? És a mesterbűvész a csinos szőke légtornászlányba.

Drinkwater megszívta a havannaszivart, és elgondolkozott.

– Nem rossz ötlet. De ebből hiányzik még a drámai bonyodalom. Az a legfontosabb. Az kell a közönségnek. Boldogság bonyodalom nélkül, az nem való moziba.

– Ezt is meg lehetne csinálni – vélekedett Zegernyei igazgató, miközben bal kesztyűjét lágyan megsimogatta a jobb kesztyűjével. – Ha például az egyik bohóc féltékeny lenne a bűvészre, és az artisták ruhatárában elcserélné a bűvész frakkját a műlovaréval…

– Csupa fül vagyok – figyelt feszülten Drinkwater.

– És ha a műlovar a varázsfrakkban lovagolna be a porondra, mit sem sejtve a cseréről… És ha aztán a téves frakkból hirtelen kiröppennének a nagy papír virágcsokrok meg a két idomított gerle, és a fehér nyuszi a porondra ugrana… És a csődör megbokrosodna, és a híres műlovar a homokba pottyanna…

– Óriási! – kiáltott Drinkwater. – Micsoda megoldás!

Szerelem, féltékenység, elcserélt frakkok, vígjátéki jelenet, zsúfolt nézőtér előtt, a műlovar elpáholja a bohócot, a bűvész megcsókolja az étvágygerjesztő szőkeséget: többet igazán nem kívánhat senki! Legföljebb az kérdéses: vajon egy olyan tisztes úr, mint Mágus Márkus professzor, vállalkozik-e a hősszerelmes szerepére? – A „tisztes úr”-ra pillantott, aztán kimeresztette a szemét.

Marcipán kisasszony ugyanis, foglalkozását tekintve trambulinművésznő, szelíden odasimult a bűvészhez, s így szólt:

– Majdcsak megteszi.

Márkus pedig kicsit zavartan fűzte hozzá:

– Azt hiszem, kénytelen leszek.

– Hohó – mondta Drinkwater –, valami dereng. A valóság megelőzött engem.

– Pontosan! – Zegernyei direktor úgy örült, mint egy gyerek. – A bohóc meg a két elcserélt frakk meg a lóról pottyant műlovar… semmit se én találtam ki, mind az én cirkuszomban történt múltkoriban!

– Éljen a valóság – nyilatkoztatta ki Drinkwater úr derűsen. – Néha az életnek majdnem olyan jók az ötletei, mint a filmeseké. – Ezen a többiek nevettek, ő meg buzgón nevetett velük.

Hanem utóbb halálosan komolyra változott, fölegyenesedett ültében, és peckesen mondta:

– Az úgynevezett művészi kérdéseket ezzel egyelőre tisztáztuk volna. El kellett intézni ezeket is. Hanem most kezdődik a konferenciánk fontosabb része, vagyis az üzleti.

– Elnapolást javaslok – szólalt fel Márkus. – A fiúnak le kell feküdnie. Legfőbb ideje.

– Dugja a gyufaskatulyába – javasolta az amerikai. – Aztán folytatjuk a tárgyalást.

Márkus határozottan megrázta a fejét.

– Lehetetlen. A fiú a partnerem. – Hirtelen megriadt: – Hol vagy tulajdonképpen?

Mintha villám csapott volna közibük. Valamennyien az asztalra meredtek. Az Emberke eltűnt!

– Matyi! – kiáltott Márkus.

– Édesem! – kiáltott Marcipán Rózsa.

– Kicsim! – kiáltott Zegernyei direktor.

Semmi válasz.

– Maxi! – kiáltotta Drinkwater úr.

Némán és mereven ültek, mint képen az apostolok, s a lélegzetüket is visszafojtották. Semmi. Semmi nesz. Csak odakinn az ajtó előtt járt valaki lassan föl-alá.

Márkus egy ugrással az ajtónál termett. Föltépte.

– Ki maga?

– De professzor úr – felelte az ember –, hiszen ismer. A szállodai detektív vagyok, aki Matyit őrzi.

– És hol van Matyi?

A detektív elhűlt.

– Nem értem a kérdést. Odabenn van, önökkel. Egész idő alatt őrködtem az ajtóban, nehogy megint ellopják.

– Eltűnt! – kiáltotta Zegernyei direktor, és gyorsan lehúzta fehér kesztyűjét.

– Teljesen lehetetlen – jelentette ki a detektív. – A Kék Szalonnak ez az egy ajtaja van, erről pedig, amióta önök bementek, nem vettem le a szememet.

– Akkor miért nem felel a fiú, akármilyen hangosan szólítjuk? – kérdezte Drinkwater idegesen. – Eltűnt!

– Olyan nincs! – A detektív nyugalmát nem lehetett megingatni. – Az ön nyakkendője is eltűnt. Mégis itt kell még lennie valahol.

Csakugyan! Drinkwater tarka nyakkendője hiányzott. Senki se vette észre.

– Sejtem már! – kiáltott fel Rózsa bizakodva. – Térdre, uraim!

S a négy férfi máris négykézláb kúszott körül a Kék Szalonban. Kár, hogy nem volt a közelben fényképész. Pompás pillanatot leshetett volna el.

Marcipán Rózsa nem kúszott. Szűk lett volna hozzá a szoknyája. Meg azt is gondolta, elég az a négy férfi a lába előtt. Ő a felsőbb rétegeket kutatta át: a kis sarokasztalkát, a tálalót, a könyvszekrényt, a vitrint, amelyben régi porcelán állt, a kecses biedermeier íróasztalt. Ennek egy fiókja nyitva

állt, s egy puha selyem nyakkendő tarka csücske csüngött ki belőle.

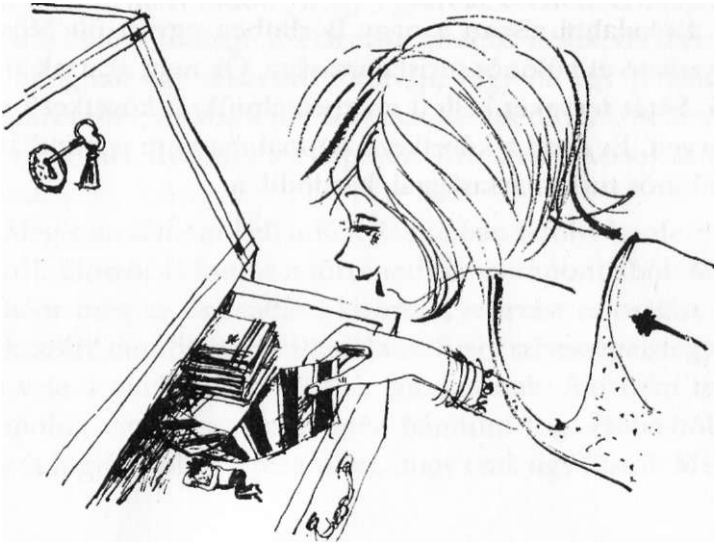

Rózsa óvatosan fölemelte a nyakkendőcsücsköt, és meghatottan mondta:

– Hiszen itt fekszik a bitang.

A négy férfi egy pillanat alatt fölugrott. Odatolongtak az íróasztalhoz, tisztára porolták a nadrágjuk szárát, és elragadtatással néztek bele a nyitott fiókba. Matyi aludt. Úgy aludt, mint a mormota. Akkor se ébredt föl, amikor Márkus fölemelte, óvatosan a tenyerére fektette, és lábujjhegyen elhagyta vele együtt a szalont.

Csak amikor odafönn a hálószobában elhelyezte a régi gyufásdobozba, pillantott föl Matyi egyszer.

– Olyan á-álmos voltam – motyogta, de azzal már aludt is megint.

A folyosón, a hálószoba előtt egy székre telepedett a hoteldetektív, megivott egy kávét, és őrködött. Nem volt szabad aludnia.

Drinkwater úr a Hilton Szállóba hajtatott és számolt. Mert ő nem tudott aludni.

És valahol abban a nagy Berlinben együtt ült Möszjő Vyzzivoo és különös turistatársasága. Ők nem akartak aludni. Sötét terveket kellett megbeszélniük. A következő nap terveit. És ezzel a következő nappal, ha nem is mindjárt a különös turistatársasággal, kezdődik a…

3. FEJEZET

Üzleti tárgyalásokról esik szó • Az életben számolni is kell • A rejtélyes boríték • Goethe úr mint tanítómester • A második lepecsételt boríték •Álli az alku

Az üzleti tárgyalások a reggeli után azonnal megkezdődtek. A Kék Szalon előtt ismét szállodai detektív őrködött, de most egy másik. Mert az a detektív, aki előző este és egész éjjel vigyázott, természetesen elfáradt, s aludnia kellett. Az őrök tizenkét óránként váltották egymást.

Az üzleti tárgyalásokról csak a legfontosabbakat akarom elmondani, mert tudom, hogy a gyerekeket nem érdekli az ilyesmi különösebben. Ezerszer kedvesebb nekik, ha lasszóval elfognak egy félszemű lótolvajt, vagy ha egy pityókás polgármester, miközben a rezesbandának dirigál, beleesik a nagydobba. Ilyesmikhez képest az üzleti tárgyalások unalmasak.

Mégis mesélnem kell a Kék Szalonban lefolyt konferenciáról. Először is fontos a történetünk szempontjából. Másodszor meg az összeadást, kivonást, szorzást és osztást se csak azért tanuljátok az iskolában,

hogy szívességet tegyetek vele a tanároknak meg az igazgatónak. Aki nem tud számolni, egy szép napon még bámulni fog. Hébe-hóba úgy át fogják dobni a palánkon, hogy csak úgy füstöl. Mert nem minden jó számoló, akivel az embernek életében dolga akad, jó ember.

– Hogy mit akarok vásárolni, és milyen célra, azt kifejtettem – szólt John F. Drinkwater úr. – Most magán a sor, professzor úr. Közölje az árat.

– Mutasd meg neki a borítékot – ajánlotta Matyi. Megint a nagy asztalra tett kis asztalnál ült, és egy parányi ananásztortát kanalazott befelé.

Drinkwater csodálkozva kérdezte:

– Milyen borítékot?

Marcipán Rózsa pajkosan mosolygott.

– Mi, cirkusziak, fortélyos társaság vagyunk, kedves John.

– A mi árunk egy cédulára van írva – magyarázta Matyi. – A cédula egy borítékban van. A borítékot lepecsételtük. És a lepecsételt boríték gyámom és társam, Mágus Márkus szivarzsebében van.

Zegernyei direktor először meglepődött, aztán elkomorult.

– Erről én egyáltalán nem tudtam. – Lehúzta kezéről a szürke kesztyűt, aztán szokásával merőben ellentétesen mintegy félóra hosszat teljesen csupasz kézzel ült ott. Nem tudta ugyanis, hogy a fehér kesztyűt húzza-e fel, vagy a feketét.

– Kedves Zegernyei – mondta Márkus –, az ön cirkusza és Drinkwater úr között kötendő szerződés más lapra tartozik. Ahhoz semmi közünk. A borítékba zárt cédulán csak az az összeg áll, amelyet Matyi, Marcipán kisasszony meg én követelünk.

– Idegesít ez a maguk lepecsételt borítékja – jelentette ki Drinkwater úr. – Szélesvásznú színes filmet akarok forgatni.

Továbbá hatrészes tévéfilmet akarok készíteni Matyi történetéből. Ez drága mulatság. Ezért tíz évre meg kell kapnom az egész világra érvényes jogokat. És ezért kell nekem a maga Matyija, maga is meg a menyasszonya őnagysága főszereplőnek, október és november hónapokra, a müncheni Krone Cirkuszban. Mindez olyan világos, mint a nap.

– A film nem is lesz olyan drága mulatság! – rikkantott oda Matyi.

– A társamnak igaza van – mondta Márkus nyájasan. –Az ön filmje a tévésorozattal együtt se lesz egyetlen dollárral se drágább akármelyik cirkuszfilmnél. De legalább tízszer annyi pénzt fog hozni, mint akármelyik. Mert a sztár még sohase volt csak öt centiméter magas. Ilyet még nem látott a világ, és aki a földön él és mozog, mind egyenest a legközelebbi moziba fog rohanni.

– Maga betegre és hülyére keresi magát! – lelkesedett Matyi.

A többiek rosszallólag pillantottak rá.

– Mondjuk – dörmögte Drinkwater. – Lehet, hogy csakugyan nagy üzlet lesz a filmünk. De mi az a lepecsételt boríték? És hol van?

Márkus egy borítékot húzott elő a zsebéből, letette az asztalra, s így szólt:

– Itt. – De amikor az amerikai utána akart nyúlni, elkapta a kezét. – A boríték csak akkor nyitható fel, ha ön egy cédulára fölírta azt az összeget, amelyet a maga részéről kész nekünk kifizetni.

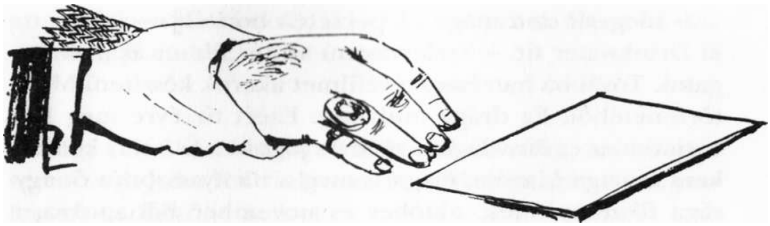

– Kicsit körülményes ez – vélekedett Drinkwater. – Aztán majd fölbontjuk a maguk furcsa borítékját, összehasonlítjuk a két összeget, és kezdünk alkudozni. Minek akkor az egész levelesdi?

– Tessék csak kivárni – kiáltotta Matyi. – Most jön a java! – S örömében a kezét dörzsölgette.

– Nem fogunk alkudozni – magyarázta Márkus. – Az ön céduláján és a mi cédulánkon levő összegek végérvényesek. Ha az ön összege a miénknél magasabb, a szerződést megkötjük.

– És ha kevesebbet ajánlok, mint amennyit a maguk kótyagos borítékja követel?

– Akkor – mosolygott Rózsa – sajnos bedöglött az üzlet.

Drinkwater úr elképedt arcot vágott, ami ritkán esett meg vele. Hallgatott. Zegernyei direktor pedig kezére húzta a fekete kesztyűt, annak a tetejébe pedig a fehéret. Jöjjön, aminek jönni kell!

Drinkwater úr kisvártatva rágyújtott fekete szivarjai egyikére, belebámult a füstfelhőcskébe, gondterhelten meredt a rejtélyes borítékra, aztán így szólt:

– A módszer új. Maguk nagyon ravaszak.

– Kétszeres tévedés – mondta Márkus. – Üzletről fogalmunk sincs. A módszer pedig majdnem százötven éves.

– Az öreg Goethétől vettük – rikkantott Matyi. – A legnagyobb német költőtől.

– Ismerem – jegyezte meg Drinkwater. – És a nevezett Goethe találta ki ezt a borítéktrükköt? Hiszen akkor még egyáltalán nem léteztek filmproducerek!

Rózsa nevetett.

– De könyvkiadók már léteztek, és azok se két faiskolát jártak ki.

– Üzletember azért van a világon, hogy üzletet csináljon – mondta Drinkwater. – De hová jutunk, ha költők meg bűvészek lepecsételt borítékokat tesznek elénk az asztalra?

– Ami megtörtént, megtörtént – jegyezte meg Márkus. – Egy kiadó, azt hiszem, Göschen nevezetű, ki akarta adni Goethe következő könyvét, és érdeklődött, hogy mibe kerül a kézirat. Erre a költő elküldte a kiadóhoz egy kedves ismerősét, aki átnyújtotta azt a bizonyos borítékot. Azzal, hogy ha a kiadó kevesebbet kínál, mint amennyit a költő a borítékban követel, akkor…

– Üzlet nuku – mulatott Matyi.

– És mi lett a dolog vége? – kérdezte Drinkwater.

– A kiadó elég soká gondolkozott.

– Nagyon meg tudom érteni – bólintott az amerikai. S a zsebkendőjével megtörölte a homlokát. Roppant melege lett. – És aztán?

– Aztán megjelölt egy nagy összeget. A legnagyobbat, amelyet ajánlhatott. Erre fölbontották a borítékot, és összehasonlították a két összeget. A kiadó ajánlata nagyobb volt Goethe követelésénél. Így aztán állt az alku.

– Nagy uzsorás volt a maguk nagy Goethéje – közölte Drinkwater mérgesen. – Kár, hogy nemcsak a könyveit olvasták, hanem az üzleti könyveit is.

– Kényszer nincs – mondta Márkus nyugodtan. – Elutasíthatja a javaslatunkat.

– Nem, épp az az, amit nem tehetek. Meg akarom és meg is fogom csinálni az Emberke filmjét. A kizárólagos jogot tehát meg kell vásárolnom.

– Legyen – mondta Márkus. – Akkor várjuk az ajánlatát. Ha az összege meghaladja a mi összegünket a borítékban, minden rendben van. Gondolkozzék nyugodtan. Nem sürgős.

– Nincs szükségem gondolkozási időre – morogta Drinkwater. – Tudom, mi a legtöbb, amennyit maguknak

fizethetek anélkül, hogy tönkremennék bele. – Fölállt, gyorsan odalépett a falnál álló íróasztalhoz, gyorsan és határozottan fölírt valamit egy cédulára, visszament, és Márkus elé tolta a papírt.

– Itt van – mondta, s a székére zöttyent. Márkus megnézte az összeget, és hallgatott. Rózsa a cédulára pillantott, s azt mondta:

– Ó!

Zegernyei direktor átkukkantott Márkus vállán, s azt mormolta:

– A rézangyalát!

Matyi pedig, aki odaszaladt a cédula széléhez, hogy leolvashassa róla az összeget, az asztal pereméről átugrott Márkusra, és úgy kapaszkodott föl rajta, mint a mókus; csókot cuppantott az orra hegyére, aztán elegáns lesiklás után a megszokott, kényelmes szivarzsebben kötött ki.

– Gratulálunk – közölte Mágus Márkus professzor ünnepélyesen. – Ön nyert!

Drinkwater úr megkönnyebbülten sóhajtott föl.

– Nagyon fogunk igyekezni a felvételeknél! – kiáltotta Matyi. – És ha a film elkészül, nyugdíjba megyünk.

Zegernyei igazgatónak a bajusza hegyéig rohant az ijedtség:

– Cserben akarják hagyni a cirkuszomat?

– Túloz a fiú – mondta Márkus. – De két hónap szabadságot biztosan ki fogunk venni.

Ezek után alighanem tudni szeretnétek, mi állt a cédulán. Én a saját szememmel láttam. Luganóban mutatta meg nekem a professzor, amikor a teraszon bólét ittunk, és vártuk az ünnepi tűzijátékot. Nos, a cédulán ez állt:

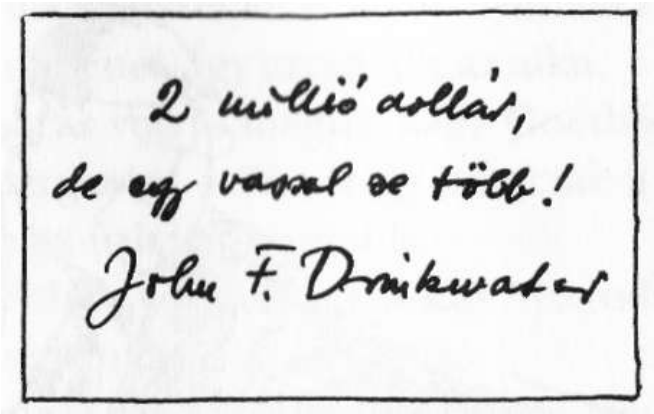

Kétmillió dollár! Ha ezt átszámítjuk… No de ti ezt nélkülem is ki tudjátok számítani. Az biztos, hogy ekkora pénzt nem mindennap keres az ember. Akkor se, ha mesterbűvész, úgy se, mint Emberke. Nem is szólva a trambulintornász hölgyekről.

– Hogy a filmjog az enyém, azt most már tudom – szólt Drinkwater úr. – És hogy maguknak mennyit kell fizetnem, azt sajnos szintén tudom. De hogy mi van a maguk elátkozott borítékjában, azt még nem tudom. Szabad megnéznem?

– Természetesen – bólintott Márkus.

– Ajaj! – mondta Matyi.

Marcipán kisasszony olyan titokzatosan mosolygott, mint egy szőke szfinx. Zegernyei direktor fölpattant, és Drinkwater széke mögé ügetett. Ez alkalommal nem ijedtében remegett, hanem a kíváncsiságtól. Zegernyei gyakran és szívesen remegett.

Az amerikai föltépte a borítékot, kihalászott belőle egy cédulát, széthajtogatta, aztán kővé dermedt.

Zegernyei direktor, aki a válla fölött nézett át, fölakadó szemmel suttogta:

– Elájulok.

De aztán mégsem ájult el, mert jókor megkapaszkodott Drinkwater úr támlás székében, azaz a székének a támlájában. Csak térdben rogyott meg egy kicsit.

Az USA-filmhatalmasság ezt észre se vette. Még mindig olyan mereven ült a székén, mint egy viaszbábu a panoptikumban.

Ti pedig most azt akarjátok majd tudni, hogy mi állt ezen a második cédulán. Ezt is saját szememmel láttam Luganóban. Drinkwater úr nem óhajtotta megtartani. Amivel az embert ennyire leégetik – mondta –, nem fontos még be is kereteztetni, aztán kiakasztani a kanapé fölé. No, hiszen meg is tudom érteni. Mert a cédula, amelyet a lepecsételt borítékból kipiszkált, a következőképpen festett:

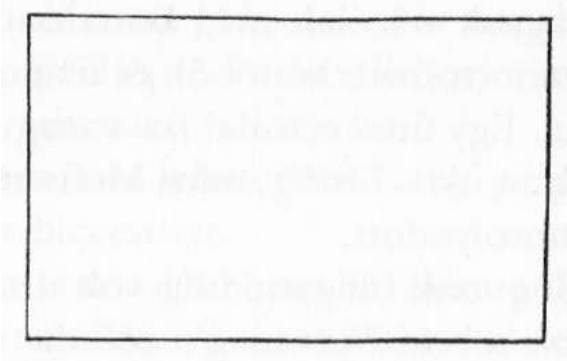

Más szóval: nem állt rajta semmi! Nem írtak rá számot. Nem írtak nevet a szám alá, amelyet nem írtak rá. Semmit se írtak. A cédula a legüresebb cédula volt, amelyet valaha borítékba zártak.

Bele is tellett vagy öt percbe, amíg a John F. Drinkwater névre hallgató viaszbábu végre megmozdult. Pislogni kezdett: ez volt az első életjele.

– Éled már – állapította meg Matyi.

Újabb két perc múlva végre beszélőképességét is visszanyerte az amerikai.

– Szamár vagyok – szólalt meg bosszúsan. – Egymilliót megtakaríthattam volna a kettőből, és maguk még mindig jól jártak volna. Egy üres cédula! Az a maguk mister Goethéje is volt olyan okos ördög, mint Mefisztó a *Faust*jában.

Márkus elmosolyodott.

– Okos ördög csak félig-meddig volt a mi mister Goethénk. Továbbá: a borítékot meg a cédulát ugyan ő találta ki, de az az ötlet, hogy a cédulára egyáltalán ne írjunk semmit, az a sajátom.

– Hódolatom – mérgelődött Drinkwater. – De ha én a saját cédulámra, mondjuk, csak tíz- vagy húszezer dollárt írtam volna?

– Azt maga az életben meg nem teszi – mondta Marcipán Rózsa. – Hiszen mindenáron meg akarta szerezni a filmesítés jogát.

Drinkwater biccentett.

– Ez igaz, Rosie. De mégis. Tegyük fel, hogy megkockáztattam volna. Tűrhető pókerjátékos vagyok.

– Én meg tűrhető bűvész – állapította meg Márkus. – Világos, hogy nem tudtuk, mekkora összeget fog ajánlani. Nem értünk ilyesmihez. De ha csak afféle borravalót ígért volna, akkor egy másik boríték feküdt volna az asztalon.

– Másik boríték? Ugyan honnan szedett volna elő hirtelenében egy másikat?

– Furcsa kérdés – kiáltott föl Matyi, miközben merő jókedvében a haját borzolta. – Rég ott hever az orra előtt!

Drinkwater úr az asztalra pillantott. Csakugyan. Egy újabb, lepecsételt boríték feküdt előtte. Úgy nézte ezt a borítékot, mintha testméretétől – 1 m 90 cm – függetlenül csak egy nyuszi lett volna, a boríték pedig csörgőkígyó.

– Nyissa fel – biztatta Márkus. – Ne zavartassa magát! Drinkwater úr föltépte a második borítékot, kivette a cédulát, és olyan fehér lett, mint a fal.

– Ez… de hiszen ez lehetetlen! Ennyi pénz nem létezik! A professzor biccentett.

– Ha észrevettem volna, hogy túl keveset kínál, túlontúl sokat követeltem volna. Ami azt jelentette volna, hogy…

– Üzlet nuku! – rikkantotta vidoran Matyi.

– Mi pedig – tette hozzá Marcipán Rózsa – vártuk volna a komolyabb vevőt.

– Ravasz egy trió maguk – mondta Drinkwater. – Ha viszont a forgatáskor csak fele olyan jók lesznek, mint ma, akkor remekmű lesz a film.

– Az lesz – mondta Matyi. – Fogadunk?

Drinkwater egy kézmozdulattal hárította el ezt.

– Fogadni? Egy ilyen dörzsölt kölyökkel, mint te? Ha bolond volnék! Olyan gazdag nem vagyok.

– Én viszont most gazdag vagyok – mondta Matyi büszkén. – Meghívhatom esetleg egy ananásztortácskára?

– Brr! Ananásztortácska! Egy pohár whiskyvel jóval többre mennék.

– Rendben van – bólintott Matyi. – Csak egyet nem értek: miért hívnak egy olyan embert, aki ennyire szereti a whiskyt, pont Drinkwaternak?

Eredetileg a harmadik fejezetben akartam a Csipkerózsika-akcióról beszámolni. De a három cédula meg a két boríték eseténél tovább kellett időznöm, mint gondoltam volna. Túl hosszú fejezetek viszont nincsenek kedvemre. Aminek folytán most megkezdődik a…

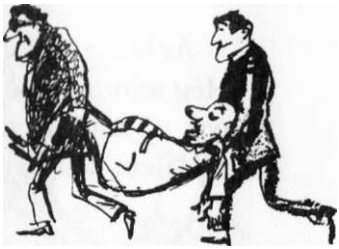

4. FEJEZET

A Csipkerózsika-akció • Szélmolnár törzsőrmester emlékezete homályos • Kopasz Ottó már megint szomjas • Minek lóg egy zongora a levegőben? • Szimath főfelügyelő csomagol • A Csillag Cirkusz Glasgow-ban és Londonban vendégszerepel

Ennek a napnak az éjszakáján feltűnést keltő támadás következett be. A tettesek nem ütöttek neszt. Ismeretlenül elillantak. Nem raboltak se aranyat, se perzsabundát, se ékszert. Két rabot raboltak. Nem rohantak meg se ékszerüzletet, se bankházat. A törvényszéki fogházat rohanták meg.

Ami természetesen elképesztő szemtelenség. De emellett újszerű is. A sajtó, a rádió, a tévéhíradó rá is vetette magát erre az újdonságra. De ez később történt, főleg pedig túl későn. Már csak nevetni lehetett az eseten, vagy háborogni.

A rendőrfőnök háborgott. A fogházigazgató lemondott az állásáról. Szimath főfelügyelő szabadságoltatta magát. De mit segített mindez? A rendőrség úgy érezte, hogy kegyetlenül leégették.

Pedig a támadást végeredményben mégis a fogházigazgató fedezte föl. Igaz ugyan, hogy körülbelül hat vagy hét óra múlva. De ez nem az ő hibája. Hiszen dr.

Haboghy – mert így hívták – nem a fogházban lakott, hanem valahol a város szélén.

Az lesz a legjobb, ha mindent szép sorjában mondok el. Még mindig ez a helyes módszer. Nem új, az biztos. De minek is? Ami új, nem föltétlenül helyes; és ami helyes, annak nem kell mindig újnak lennie.

Tehát: dr. Haboghy úr, mint minden reggel, pontosan nyolc órakor fordult be kocsijával a fogház kapuja elé, és hármat dudált, hogy kinyissák a kaput. De senki se nyitotta ki. Haboghy várt, aztán dudált még egyet. Semmi mozgás. Ilyesmi eddig sohase történt.

Dühösen bújt ki a kocsiból, és lábujjhegyre állva nézett be a rácsos ablakon az őrszobába. Először elállt a lélegzete. Aztán azt mondta magában: „Ilyen nincs." Dobolni kezdett az ablakon.

– Vicsorek! – kiabált. – Mi jut az eszébe?

Vicsorek őrmester az íróasztalánál ült és aludt. A szék lábánál feküdt Diána, a juhászkutya, s az is aludt. Dobolhatott nekik dr. Haboghy!

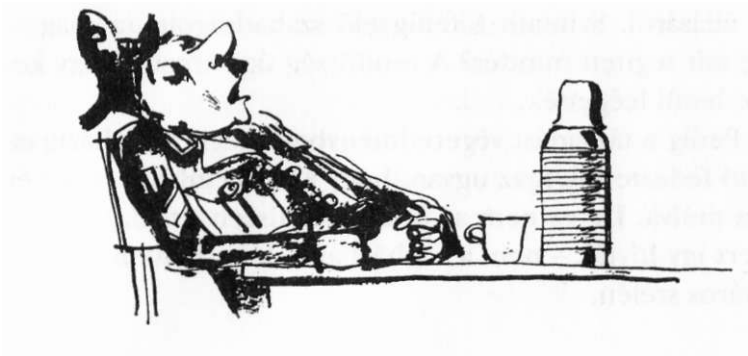

A kapuhoz rohant, s azt döngette két ököllel. A vasajtó nyikorogva megmozdult. Haboghy meghallotta, amint belül megcsörrent a zárban a súlyos kulcscsomó. Egek, hiszen be se volt zárva a fogháza! Minden erejét összeszedve feszült

neki a mázsás kapunak, míg akkora rés nem nyílt rajta, amelyen reszketve betántoroghatott az udvarba. Helyére igazította a kapuszárnyat, megforgatta a zárban a kulcsot, és éppen föl akart lélegezni. De erre nem került sor.

Mert ő ugyan megpillantotta Szélmolnár törzsőrmestert, kezében Plútónak, a juhászkutyának a láncával, de őt ez utóbbiak nem pillantották meg. Békésen feküdtek a földön, és aludtak.

Dr. Haboghy rogyadozó térddel ment át az udvaron a fogházépületbe. Égnek meredt a haja. Annak az ajtaja is nyitva állt! Végiglopódzott a folyosókon. Emeletről emeletre hágott. Mindenütt ugyanaz. A rabok aludtak. A fegyőrök aludtak. A betegszobában aludt a nővér. A szakácsnő meg a konyhalányok aludtak. A fűtő, a két törpepapagájával együtt, aludt. És még a legyek is aludtak a falon.

Dr. Haboghy kétségbeesésében fölhívta a rendőrfőnököt, és hebegve jelentette a hátborzongató eseményt. A rendőrfőnök belebömbölt a kagylóba:

– Ezt a mesét a kedves nagymamájának mesélje el karácsonyeste!

De aztán gondolkozóba esett. Hátha nem is mese?

Tíz perc múlva egy tucat riadóautó száguldott keresztül a városon. Villogtak a kék fények. Vijjogtak a szirénák. Nagy szolgálati kocsik követték őket. Az elsőben maga a rendőrfőnök ült, továbbá dr. Csikorrgható egészségügyi főtanácsos, Szimath detektív-főfelügyelő és Köcsögfey professzor, a törvényszéki vegyészeti intézet igazgatója. A járókelők hökkenten bámulták a vad hajszát.

– Ezeknek meg ugyan mi olyan sürgős? – töprengett egy asszony, súlyos bevásárlószatyorral a kezében.

– Talán fut a tej – mondta egy kisdiák.

– Jesszusom – rémüldözött az asszony –, hiszen akkor már megint elfelejtettem eloltani a gázt! – Azzal sarkon fordult, és rohanvást tűnt el a legelső utcában.

– Úgy látom, te is megéred a pénzed, te kölyök – szólt oda egy szigorúnak látszó úr.

– Nem akarok dicsekedni – felelte a gyerek. – De megteszem, amit tudok.

A rendőrfőnök az őrszobában ült, és tompa hangon jelentette ki:

– Ez nem törvényszéki fogház, uraim. Ez bolondokháza.

Végignézett az alvó Vicsorek őrmesteren meg Diánán, a juhászkutyán. Sötéten szemlélte az alvó Szélmolnár törzsőrmestert meg az előző évben Európa-bajnokságot nyert Plútót is. Mindkettőjüket úgy cipelték be az őrszobára. Mert a börtönudvaron fekve csak nem hagyhatták őket.

Csikorrgható egészségügyi főtanácsos és Köcsögfey professzor megvizsgálta a két őrmestert meg a két kutyát. Csikorrgható kijelentette:

– Hőemelkedés nincs. Pulzus szabályos. Lélegzés tökéletes rendben. Mind a négy makkegészséges.

– Csak némileg bágyadt – jegyezte meg gúnyosan a rendőrfőnök. – Mit gondol, mikor fog ez a félkegyelmű fogház végre fölébredni? Valakit csak meg kell hogy kérdezhessek, mi történt tegnap éjjel!

Dr. Haboghy börtönigazgató kimeredt a rácsos ablakon.

– Csipkerózsika meséjében – dünnyögte – száz évig aludtak.

– Annyi időnk nincs! – A rendőrfőnök krákogott az izgalomtól. – Addigra rég nyugdíjban leszünk!

Ekkor vette át a szót Köcsögfey professzor. Ő mesékre nem adott. A kémiára inkább.

– Amerikai kartársak – mondta – úgynevezett humán harci anyagokat állítottak elő, amelyeket mi nem ismerünk. Ilyesmit használhattak itt. Altatógránátokkal lövik az ellenséges csapatokat. Azok egyszeriben hanyatt esnek, és álomba merülnek…

– Száz évre?

– Csodát! Néhány órára.

– És maga komolyan azt gondolja, hogy tegnap este begurult ide egy tank, és amerikai altatógránátokkal bombázta a fogházat?

– Dehogy, főkapitány úr – mosolygott Köcsögfey professzor. – Az ilyen altatószert természetesen adagolni is lehet, ha egyszer föltalálták. Tablettázni lehet, permetezőbe,

kannába tölteni. Úgy lehet használni, ahogy a kertészek használják a rovarirtó szereket.

– Hinnem kell magának – jelentette ki a rendőrfőnök. – Maga a szakember. Valahogy így történhetett. Csak az a kérdés, hogy miért. Miért és milyen célból merítenek ilyen modern Csipkerózsika-álomba egy egész fogházat?

– Tudom az okát! – kiáltott fel Szimath főfelügyelő lihegve. A fogházépületből tért vissza éppen, és meghallotta a kérdést. – Két rabot loptak el. Azt a két csibészt, aki az Emberkét elrabolta.

És a telefonhoz ugrott.

Mágus Márkus professzor meg az Emberke szállodai szobájában ült és reggelizett, amikor csengett a telefon. Márkus nyúlt érte, bejelentkezett, és örvendezve kiáltott fel:

– Jó reggelt, felügyelő úr! Persze hogy itt van. Épp most kente össze magát megint eperlekvárral. Ámbár teheti, elvégre milliomos. Hogy mi történt? Hogy Bernát meg Kopasz Ottó eltűnt? Elképesztő! Tessék? Éjszakai támadás? Mindenki alszik? Még a rendőrkutyák is? Világos. Vegyszeres hadművelet. Semmi nyom? Ne aggódjék. Szemmel fogom tartani a fiút. Hogyan? Föltétlenül. Egy egész bandának kellett dolgoznia. Fölhívta már a tempelhofi repülőteret? Az a legfontosabb. Érdeklődjék a bérelt gépek felől! Helyes. Visszahív majd? Jó. És köszönöm szépen.

Márkus részletes beszámolójára Matyi rábólintott:

– E mögött is Señor Lopez áll, vagy megeszek egy ciroksepűt – mondta.

– Remélhetőleg kapható olyan kis seprű – mondta Márkus. – A lekvárt meg törüld le már a képedről.

Matyi letörülte.

– Gondolod – kérdezte –, hogy most is meg akartak fújni engem?

Márkus a fejét rázta.

– Nem. A banda biztosan rég túl van hetedhét határon. Ez visszavonulási hadművelet volt.

– És minek hozatta ki ez a Lopez Bernátot meg Kopasz Ottót a sittről? Nagyon veszélyes és nagyon drága mulatság lehetett ez, vagy nem?

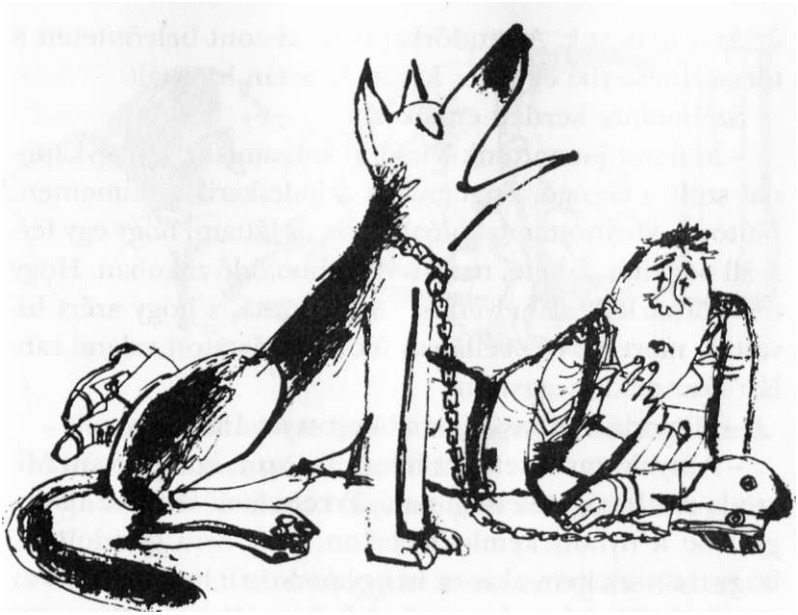

– A pénz ennek az embernek egyáltalán nem számít – mondta Márkus, miközben a kávéja utolját kortyolgatta. – És mi lett volna számára veszélyesebb? Elraboltatni a két csibészt, vagy vállalni egy bűnügyi eljárást? Ki tudja, mi mindent árultak volna el, csak hogy kisebb büntetéssel megússzák!

– Értem – bólintott Matyi. – Valóban így történhetett. És még jó, hogy nem kell lenyelnem a cirokseprűt.

Az első hétalvó, aki fölébredt, Plútó volt, az Európa-bajnok. Kitátotta a száját, ámbár csak ásítás céljából. A juhászkutyák ugyanis bármilyen okosak, beszélni nemigen szoktak.

A második alvó, aki szót kért, Szélmolnár törzsőrmester volt. Egyszer csak fölnézett, körülpillogott, s azt mondta:

– Nocsak.

Ami nem sok. A rendőrkapitány viszont beleöntetett a törzsőrmesterbe egy liter kávét. Az aztán használt. Szélmolnár kezdett emlékezni.

– Malmot játszottunk Vicsorekkel, amikor a nagykapunál szólt a csengő. Fogtam hát a kulcskarikát, kimentem Plútóval, kinyitottam a tolóablakot, és láttam, hogy egy férfi áll odakinn, fekete, magasan gombolódó zakóban. Hogy ő a kórházlelkész helyettese, magyarázta, s hogy azért hívatták, mert a 34-es cellában ülő letartóztatott valami rablást akar neki meggyónni.

– Micsoda marhaság! – háborgott dr. Haboghy.

– A nyelvemről tetszett levenni a szót, igazgató úr. Micsoda marhaság, feleltem neki. Erre valami fémtömlőt dugott be a nyitott kémlelőablakon. Még arra gondoltam, hogy tán csak nem akar ez itt egy porszívót bemutatni… az éjszaka kellős közepén… a fogház kapujában… De…

– De? – kérdezte dr. Csikorrgható egészségügyi főtanácsos.

– Nem tudom, mi volt tovább – felelte Szélmolnár. –Teljes üzemszünet. Sajnálom. – S meghökkent. – Vicsorek! Te meg miért alszol? Gusztáv! Mi van veled?

Vicsorek őrmester válasz helyett az oldalára fordult, és hangosan horkolni kezdett.

Nagyjából ugyanebben az időpontban nyitotta ki a szemét Kopasz Ottó, és rendesen elcsodálkozott. Repülőgépen ült. Besütött a reggeli nap. Az ég acélkéken ragyogott. Fehér felhők húztak el alattuk. Mintha százezer pehelydunna fölött szálltak volna.

– Furcsa – dünnyögte Ottó. – Nemigen látszik fogháznak. Mire valaki megszólalt mellette:

– Jó reggelt kívánok. Hogy szolgált az éjszakai nyugodalom?

Ottó bizalmatlanul pislogott a szomszédjára. De aztán fülig szaladt a szája.

– Vyzzivoo, öreg haverom, hogy kerülsz ide?

– Inkább azt kellene kérdezned – mondta Mészjő Vyzzivoo –, hogy *te* hogy kerülsz ide.

– Csak sorjában. Vagyis: előbb egy féldecit, ha lehet. Vagy ez a pilóta alkoholmentes? – A harmadik féldeci után kissé üdébbnek érezte magát. – Bernát is itt van?

– Itt, csak még alszik.

– Kár – sajnálkozott Kopasz Ottó. – Úgy értem, az kár, hogy nem hagytátok ott a sitten. Hogy ez milyen randa tud lenni, apám! Ez úgy egzecírozott engem, mintha a csicskása lettem volna. Amit rühellek. Úgyhogy eressz csak ki innen a sarokból, hadd dörgölök be neki egyet!

– Ne izgasd föl magad – figyelmeztette a Mészjő. – Gondolj a magas vérnyomásodra.

– Gondolkozni szintén rühellek – mondta Ottó.

A Mészjő bólintott.

– Szerencse, hogy ezt végre belátod. Sok pénzébe kerül a Főnöknek a hülyeséged. Tűröd, hogy egy ötcentis mitugrász

átdobjon a palánkon. Mire sittre vágnak titeket. Bálvizi szaktárs rádión riasztja Lopezt. Lopez rádión riaszt engem. Én repülőgépet bérelek, és fölfogadok három tucat specialistát. Berlinbe utazunk, elaltatunk egy fogházat, nem igaz, hogy mit reszkírozunk… És minek az egész? Hogy két olyan éjjeliőrt, mint ti vagytok, kihúzzunk a slamasztikából!

– Pofa be, mert huzat van – mordult oda valaki dühösen. Bernát volt az. Fölébredt, és meghallotta a Möszjő szidalmait. – És ne akard nekem bemesélni, hogy Lopez azért küldött titeket, mert annyira szeret minket. Egyszerűen félt, hogy Ottó köpni talál. Mert ez egy üveg pálinkáért mind a két nagyanyját odaadná.

– Aludj még egy kicsit a kedvemért – dünnyögte Kopasz Ottó. – Csak tudnám, miért nem hagytátok ott a cellában?! Nem állhatom ezt a hangot. Főleg éhomra nem.

– Ennél? – kérdezte a Möszjő.

– Naná!

– Szendvicset?

– Á! Egy-két féldecit – mondta Ottó. – Olyan vagyok, mint egy csecsemő. Az is üvegből iszik.

Ezalatt a bűnügyi rendőrség se lustálkodott. Szimath főfelügyelő megállapította, melyik repülőtéri csarnokból startolt az éjszaka folyamán a bérelt gép. De Párizsba nem érkezett meg, valahová máshová röpülhetett hegyen-völgyön túl. Hanem az újságírók se voltak restek. És amit tudtak, meg az is, amit nem tudtak, már benne volt a délutáni lapokban. Az első oldalon kiabáltak a tudósítások. Öklömnyi betűk hirdették: „Csipkerózsika-akció!”

Amikor Szimath főfelügyelő elolvasta a lapokat, elzöldült. Más ember sárgaságot kap a méregtől. Ő zöldséget kapott, ami merőben új betegség. De ez semmi. A java még csak ekkor következett.

Két órával később fölhívta a felesége a hivatalában. Teljesen magánkívül volt, és úgy sikoltozott meg zokogott meg tombolt, hogy Szimathnak arasznyira el kellett tartania magától a hallgatót. Különben megrepedt volna a dobhártyája.

– Megőrültél? – visította az asszony. – Minek nekünk egy zongora?

– Zongora? – Szimath az asztalba fogódzott.

– Az bizony! A lépcsőn nem tudták fölhozni, aztán most csigát kerítenek, és kötélen húzzák föl, kívülről, hogy majd az ablakon át lökjék be.

– De szívecském – mondta Szimath –, hiszen én nem rendeltem semmiféle zongorát.

– Még ki is fizetted! – kiabált az asszony. – Megmutatták a számlát! Ha meg már zongorát veszel, akkor minek küldesz ide másokat, hogy nézzék meg a lakást, mert mi elköltözünk?

Szimathnak elállt a lélegzete.

– És a mentők is jöttek – sikoltozott az asszony –, hogy elvigyék az öcsédet, akinek állítólag a mi fürdőszobánkban eltörött a lába!

– Végy erőt magadon – mondta Szimath nyugodtan. – Tüstént megyek. És ki ne lépj a lakásból.

– Ha akarnék, se léphetnék! Hiszen tíz nagy láda borecet áll az ajtó előtt! Minek rendelsz te tíz nagy láda borecetet?!

Szimath lecsapta a kagylót, és a fejébe csapta a kalapját.

Mikor a Nagykakas utcába bekanyarodott, már messziről látta, mekkora tömeg futott össze a házuk előtt. Fönn a magasban egy zongora himbálódzott. Szimathné pedig – keresztneve szerint Hildácska –, ez a gömbölyded és amúgy roppant türelmes hölgy mélyen kihajolt a harmadik emelet nyitott ablakán, és két kézzel hadonászva tagadta meg a zongora átvételét.

Az utcán pedig nemcsak kíváncsi járókelők meg lődörgők álltak, de nem ám! Akadt köztük sajtófotós, filmriporter meg újságíró is notesszal. Kattogtak a fényképezőgépek, berregtek a kamerák, olyan jegyzetelés és röhögés folyt, hogy a saját szavát se értette senki.

Szimath kiugrott a kocsijából.

– Végre színre lép a főhős! – kiáltotta az egyik riporter.

– Maga hogy kerül ide? – reccsent rá Szimath.

– Na hallja! – mondta őszintén megbántva az újságíró. – Hiszen maga hívatott meg valamennyiünket ünnepélyesen! Ki más telefonáltatott volna, hogy jöjjünk ide, a lakása elé?

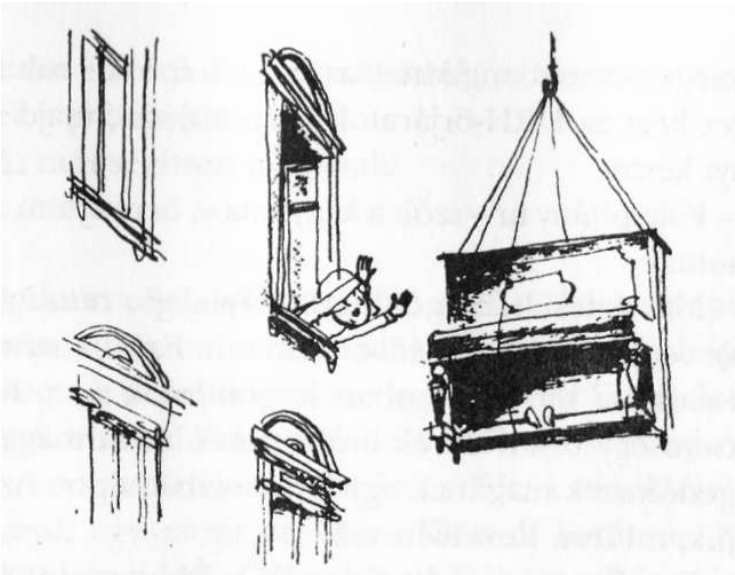

– Vagy ha nem ön volt – jegyezte meg egy fotós –, akkor csak olyan valaki lehetett, akinek a felügyelő úr nemigen van ínyére. Zongora a levegőben, kedves neje az ablakban: belekerül minden lapba meg a napi híradóba, hozzá egy kis színes tudósítás…

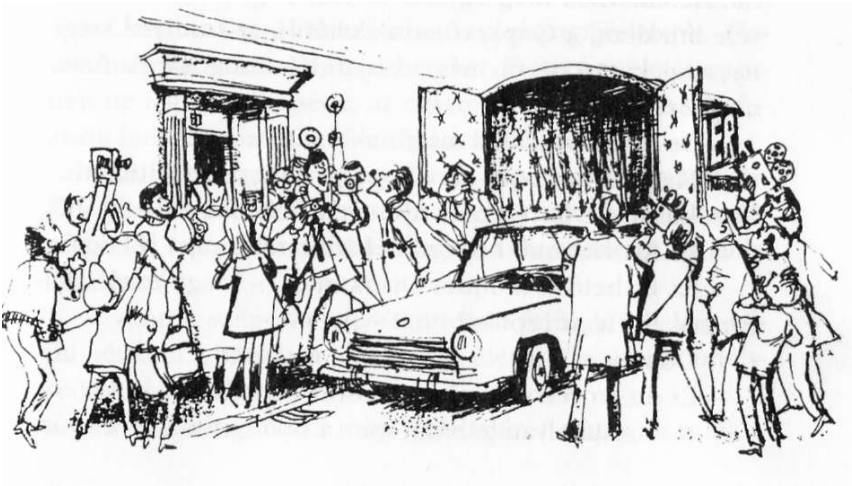

Szimath főfelügyelő fölszáguldott a lépcsőn, átmászott az ecetesládákon, és addig verte az öklével az ajtót, amíg a felesége be nem engedte. Aztán a telefonhoz rohant, segítséget kért az URH-őrjáratok központjától, majd a főkapitányt kérte.

– Főkapitány úr – szólt a kagylóba –, benyújtom a felmondásomat.

– Már értesültem a dologról – felelte a rendőrkapitány. – Ne vegye a szívére, kedves Szimath. Ezzel a Señor Lopezzel senki se bír. Álmomban se gondolok arra, hogy elveszítsem egy olyan derék emberemet, mint maga. Viszont engedélyezek magának egy fél év szabadságot. Aztán meglátjuk, mi lesz. Rendben van?

– Rendben – mondta Szimath. – És ha gyalog kell átkelnem az Atlanti-óceánon, akkor gyalog gázolok át, de ezt a Señor Lopezt begyűjtöm magamnak.

Este Szimath a Hilton Szálló bárjában ült Drinkwater úrral. Az amerikai még egyszer töviről hegyire elmondatott vele mindent, a Csipkerózsika-akcióról, az Interpol szegényes

tájékoztatásáról meg az ajándék zongoráról. Aztán megkérdezte:

– De hogy tudjak én magának segíteni?

– Meg kell találnom ezt a Lopezt – magyarázta Szimath. – Piszokul átvert. Ezt én nem nyelem le neki. Ma rajtam röhög a világ. Azt akarom, hogy minél hamarabb rajta röhögjön.

– Ez érthető – mondta Drinkwater. – Maga tehát Dél-Amerikába akar repülni.

– Oda.

– És ott szövetkezni akar a rendőrséggel.

– Nem. Aki olyan gazdag, mint Lopez, annak a rendőrségnél is van barátja. Figyelmeztetnék, aztán megint csak én lennék a palimadár.

– De ki más segítsen magának?

– Ön.

– Én?

– Hallgasson végig – kérte a felügyelő. – Filmes expedíciót kellene küldenie arra a vidékre, ahol Señor Lopezt sejtjük. Hogy az expedícióval tart egy-két New York-i detektív is meg Szimath főfelügyelő Berlinből, föl se tűnik. Azt csináljuk, amit a többiek. Egyikünk sofőr, a másik élelmiszert vásárol, egy sátrat ver, Mac Kintosh barátom, New Yorkból, tolmácskodik. Ő úgy ismeri Dél-Amerikát, mint a tenyerét, amellett a világ egyik legpompásabb nyomozója. Az expedíció állítólag tudományos oktatófilmet forgat az országról, a népről, népszokásokról, iskolákról, ritka növényekről és egzotikus lepkékről…

– Rémes – rázkódott meg Drinkwater. – De értem, mire spekulál.

– Csinálunk egy-két kaktusz- meg papagájfelvételt, közben meg kikérdezzük az embereket. Hogy ennek a Lopeznek ne legyen ellensége, az egyszerűen lehetetlen. Rá fogunk bukkanni arra a különös várkastélyára…

– Költséges mulatság egy ilyen expedíció, Szimath úr. Félre is sikerülhet. De ha dobozba teszünk akár csak százméternyi használható filmszalagot, akkor fedezem a költségeket.

– Semmit se ígérhetek – mondta a felügyelő. – Van némi pénzem a bankban, és van egy életbiztosításom, amelyre kölcsönt lehet fölvenni.

– Ilyen dologhoz én vagy egyáltalán hozzá se kezdek – felelte Drinkwater szárazon vagy a teljes kockázatot vállalom, amit meg is fogok tenni. Mikor akar indulni?

– Holnapután.

– Helyes. Táviratozzon Mac Kintosh barátjának. Én viszont a New York-i irodámat tájékoztatom. A filmes expedíciót útnak indítjuk. Részleteket majd holnap mondok. A felesége hogy van?

– A húgához költözik – mondta a felügyelő. – Otthon ugyanis már nem mer kilépni a lakásból. Mindenki rajtunk nevet. Vicclapfigurák lettünk. Délután valaki odafirkálta a ház falára krétával: „Mától kezdve négykezes zongoraleckék vehetők Szimath szolg. kiv. bűnügyi főfelügyelőtől és nejétől. Jelentkezni lehet a III. emeleten." A csengőt kikapcsoltuk, a telefont titkosítottuk. Már nem lehetett elviselni.

– Pokoli gazember ez a Lopez – mondta Drinkwater úr. – De kik az itteni ügynökei? Ki fizette ki a zongorát? Ki riasztotta a mentőket? És ki rendelte azt a tíz ládára való borecetmarhaságot?

– Nem lehet tudni. Minden cím és név hamis. Csak a pénz volt valódi.

– Ki bérelte a repülőgépet? Ki vezette az utazó társaságot? Ki volt a pilóta? Hogyan bonyolították le részleteiben a Csipkerózsika-akciót? Merre tartott a Berlinből felszállt gép azzal a Kopasz Ottóval meg Bernáttal?

– A rendőrség nem tudja. Párizsban ugyanolyan keveset tudnak, mint mi. A laboratóriumunk elvégezte a permetezőszer vegyi elemzését, tudjuk, mivel altatták el a fogházat. De ez egy lépéssel se visz előbbre. Mit használ nekünk egy kémiai képlet?

Drinkwater úr energikusan fölegyenesedett.

– Harcra fel! – mondta. – Csomagoljon!

Szimath főfelügyelő harmadnap elutazott New Yorkba, mi pedig hosszabb ideig nem fogunk felőle hallani.

Drinkwater úr gyakran látogatott el a Csillag Cirkuszba, és jegyzeteket készített. Még gyakrabban kereste föl Matyit, Márkust és Marcipán Rózsát a szállodában. Néha megjelent köztük Sürgős Jakab tanuló is. És leggyakrabban arról a filmről beszéltek, amelyet Münchenben készültek forgatni októberben és novemberben. Jakab már tudta, hogy játszhat majd ő is: néhány hétre el fogják engedni az iskolából.

– Mérsékelten bár, de mégis bedilizek az örömtől – közölte. – Ez lesz az évszázad filmje. Csak tudnám, miért nincs még mindig október.

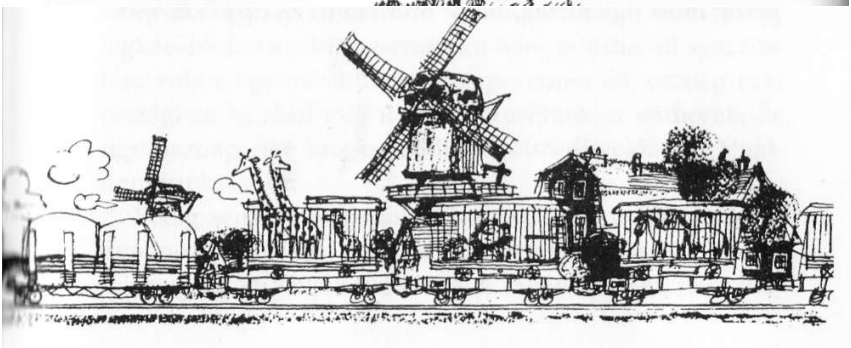

– Mert néhány napja még cseresznyemagokat köpködtél az utcára – mondta Matyi. – Légy szíves, ne állítsd fejre a naptárt.

Ez a kérés mindenképpen indokolt volt. München még nem került sorra. Augusztusban Glasgow-ban, odafönn Skótországban lépett fel a Csillag Cirkusz, a Kelvin Hallban. Szeptemberben Londonban vendégszerepelt. Az Olympia Hallban. A siker, mint ezt még maga a Times is megírta, példátlan volt. „Matyi az első számú csoda” – állapították meg a lapok.

Szeptember utolsó előtti napján aztán ismét vonatra rakták az embereket meg az állatokat. A tehervonat ismét zakatolva vitte az éjszakában a ketreceket meg a

lakókocsikat. Ismét át kellett kelni a csatornán, komphajóval; ez alkalommal Harwich és Hook között. Egy zsiráf, Galoppinszki műlovar meg az Ali nevű oroszlán megint tengeribeteg lett. Megint keresztülzakatolt a vonat Hollandián. A célt pedig most úgy hívták, hogy: München. És ezzel kezdődik az…

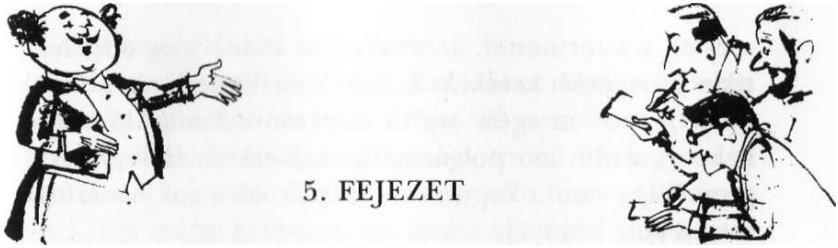

5. FEJEZET

Sajtókonferencia Münchenben • A guruló falu • Matyi „föltupíroz" egy riporternőt • Galoppinszki műlovar előbb engedélyt kér a lovától • Öt adag karamellpuding több a soknál • Mi lenne, ha kirándulnánk Zónakőre?

Egy ilyen cirkusz, mint már mondtuk, nem akármi. És egy cirkuszigazgatónak se nevetség a dolga. Leginkább egy polgármesterhez hasonlíthatnánk. Azzal a különbséggel, hogy más városokban meg falvakban a derék háziállatokon kívül csak emberek élnek – oroszlánok, tigrisek, elefántok, medvék, majmok és fókák semmi esetre sem.

És akad még egy jelentős különbség: a cirkusz olyan falu, amely kerekeken gurul. A cirkuszosok minden hónapban vagy minden második hónapban másutt laknak. Aztán az egyik reggelre egyszerűen lebontják a falut. És másnap, legkésőbb harmadnap ugyanaz a falu, mintha mi sem történt volna, egy másik nagyváros peremén áll, esetleg más országban is, ahol más nyelven beszélnek az emberek. És ugyanaznap este megkezdődik az első díszelőadás. Majdnem varázslat ez.

Pedig senki se varázsol. Mindenki teszi a dolgát. Minden mozdulat ki van számítva. Minden ember úgy dolgozik, mint egy óramű egy-egy kereke. A rakodómester, az istállómester, a sátormester, az elhelyezési főnök meg a főelektrikus a nagyobb kerekek. És kinek a cilindere alatt, kinek a fejében van az egész óra? A direktor úrében. Aki a kerekeken guruló falu polgármestere. Neki kötélidegzete legyen. Vagy – mint Zegernyei direktornak – sok pár szürke meg fekete kesztyűje.

A london-müncheni utazás is úgy ment, mint a karikacsapás. Amikor Zegernyei délután a Krone Cirkuszban fogadta a müncheni sajtó képviselőit, hófehér kesztyű volt a kezén, bajsza hegye pedig napos időre állt. Rövid tájékoztatással kezdte:

– Hölgyeim és uraim – mondta –, társulatunk egy utazó falu. Százötven alkalmazott és artista él családjával a lakókocsikban. Saját főztjüket eszik a saját háztartásukban.

– Ojjé – szólt közbe egy noteszos, pápaszemes hölgy. – Még jó, hogy nem más háztartásában eszik más főztjét! Izgalmasabb volna!

Zegernyei direktor fehér kesztyűs mutatóujjával fenyegette meg a hölgyet:

– Ne lovagoljon a szavakon, kedves kisasszony! Néhány adatot fogok közölni, semmi egyebet. Tehát: csupán 300 állatunk számára naponta 150 kiló húst, 20 kiló kenyeret, 100 kiló zöldséget és gyümölcsöt, 25 liter tejet, 12 köbméter fűrészport és 6 köbméter földet vásárolunk. A gépkocsiparkunk napi üzemanyag-szükséglete 400 liter. Az áramfejlesztő és a fűtés 500 liter olajat fogyaszt.

– Barátom – csóválta a fejét egy újságíró –, ez aztán a drága mulatság!

Zegernyei élénken bólogatott.

– Ha pedig este nincs telt ház, akkor egyáltalán nem mulatság már, hanem csak drága. A személyzet étvágya ugyanis nem ahhoz igazodik, hogy mennyire fogynak a pénztárnál a jegyek. Naponta elfogyaszt, hogy példát említsek, egy mázsa kenyeret, egy mázsa krumplit meg egy fél mázsa friss húst.

– És mennyit eszik az Emberke? – kérdezte egy riporter. – Ez föltétlenül érdekelni fogja az olvasókat.

Az igazgató az ajtóra mutatott. Épp akkor lépett be Mágus Márkus professzor Drinkwater úrral.

– Kérdezzék meg talán őt magát!

Az újságírók, még az izgága hölgy is, mind fölugráltak a székükről, és tapsolni kezdtek. Matyi, aki a professzor szivarzsebében csücsült, integetett nekik. Amikor aztán mindenki leült, a riporter megismételte a kérdést.

– Hogy mennyit eszem és iszom naponta? – Matyi egy kicsit gondolkozott. – Hát, hajszálpontosan nem tudom, meg aztán néha kicsit többet eszem, máskor meg kicsit kevesebbet, akárcsak a többi ember, aki harmincszor-negyvenszer nagyobb nálam. Szóval körülbelül két négyzetcentiméter rozskenyeret eszem meg, késhegynyi vajat, egy kávéskanál kakaót, egy gyűszűnyi limonádét, egy pici gombafejet, három köbcentiméter borjúsültet vagy bélszínt, egy főtt burgonya tizedrészét, két katona kolbászt…

– És semmi sajtot? – kérdezett közbe az izgága kisasszony.

– De, föltétlenül. Viszont csakis ementálit. Méghozzá nagyon sokat! Naponta húsz-harminc lyuk is lemegy!

Ezen valamennyien nevettek. Csak a hölgy nem.

Még egy álló óra hosszat eltartott a sajtókonferencia. Előbb Márkus beszélgetett a társasággal, végül pedig Drinkwater úr került sorra. Ő arról a filmről mesélt, amelyet majd forgatni fog. A cirkuszi jelenetekről, a kupolában fönn készülő felvételekről, amikor majd az Emberke az Emma gerle hátán repül. Aztán a műtermi felvételekről, amelyek a filmgyár 5. számú stúdiójában fognak készülni. Meg a zónakövi külső felvételekről, a faluról, ahol 51 centiméternél magasabb ember nincs. Arról a különös faluról, ahonnan egy nap Matyi szülei útnak eredtek, hogy artistaként próbáljanak szerencsét.

A kellemetlenkedő kisasszony megkérdezte Matyit:

– Emlékszel még egyáltalán Zónakőre?

– Nem – mondta a fiú. – Hiszen sose jártam ott.

Nem állhatta ezt a libát. Határozott ellenszenvvel nézte. Az viszont édeskésen fuvolázott tovább:

– De azokra a cuki kis szüleidre még biztosan emlékszel. És hogy milyen érzés volt az, amikor elmesélték neked, hogy elvitte őket a szél az Eiffel-torony tetejéről. Meg a kis kínai varkocsok eltemetésére is emlékszel. Nagyon sírtál akkor?

Matyi hallgatott. A többiek mereven és némán ültek.

– Miért nem válaszolsz? – kérdezte a kisasszony türelmetlenül.

– Nem válaszol – mondta Márkus halkan –, mert maga tapintatlan.

– Mi az, hogy tapintat? – kopogtatta amaz golyóstollával az asztalt. – Egy vérbeli riporter ne legyen válogatós. Na, fiacskám, beszélsz, vagy nem beszélsz?

Matyi bólintott.

– Azonnal, kedves kisasszony.

És már az asztal tetején állt. És villámgyorsan kúszott föl a hölgyre. És egy pillanat múlva a művészien fölbodorított frizurája kellős közepén állt, s úgy cibálta-tépte a hajszálakat, ahogy csak az erejétől tellett.

– Jaaj! – sikított a nő metsző hangon. – Ereszd el! – ordította. – Segítsen már valaki!

Senki se mozdította még az ujját se. A hölgy két kézzel hadonászva kavarta a levegőt. De Matyi nem zavartatta magát. Úgy buzgólkodott, mint aki szénát forgat. Csomóstul röpködött a haj a levegőben. A hölgy rikácsolt. A hölgy bőgött. A hölgy úgy ordított, mint akit nyúznak. De Matyi kérlelhetetlen maradt. A fotósok gépeiket csattogtatták. Óriási volt a jelenet.

A kisasszony már nem hasonlított önmagára. A művészi frizura pocsékká ment. Szempillafestéke elmázolódott a könnyektől. Végső erejével még a saját fejére csapott az ifjú hölgy, hogy elkapja az Emberkét. De csak önmagát találta el, meg egy hajtűjét, amitől aztán fájdalmasan felnyögött. A szemét már égette a fekete festék. Látni se látott már. A haja csapzott fonatokban verdeste a blúzát. Gusztustalan látvány volt.

Matyi már régen ott ült megint Márkus szivarzsebében. De még nagyon lihegett.

– Így ni – szólalt meg végre –, és most hadd válaszoljak. Én bizony nagyon sírtam akkor! Most meg van elégedve?

Drinkwater úr kitűnő szervező volt és – ahogy már az efféle tapasztalt embert azokban a körökben nevezni szokták – öreg filmróka. Nem magyarázhatott be neki semmit se operatőr, se hangmérnök, se rendezőasszisztens, se gyártásvezető, se világosító. Az Emberkéről szóló tévésorozatot és a film gyártási menetrendjét mintha belefényképezték volna a fejébe. Mindennap annyi készült el a filmekből, amennyit ő előirányzott. Fönnakadás nem volt. Halogatás nem létezett.

Éjszakánként legfontosabb munkatársaival együtt megnézte és meghallgatta a vetítőteremben a „muszterok"-at. Így nevezik a laboratóriumban előhívott felvételi anyagot. A vágó ott ült mellette, és Drinkwater diktálta neki, hogy hol és hogyan vágják a jeleneteket, és aztán hogyan illesszék bele a készülő filmbe.

Neki ez a hajnaltól éjszakáig tartó hajsza amúgy sem jelentett semmit. A munkatársai persze esténként már csak tátogtak, mint parton a hal. De azért összeszedték magukat. Hiszen ő volt a Főnök. Ő volt a Nagyfőnök. „Lendület, az van ebben az emberben" – mondták róla nagy csodálattal. Ő volt a mozdony, és mindenkit magával rántott.

Márkussal pompásan megértették egymást. Az első forgatási naptól kezdve tegeződtek, és keresztnéven szólították egymást. A professzor ugyan csak ritkán hívta Johnnak a nagydarab amerikait. Néha úgy szólította, hogy János, legtöbbször meg úgy, hogy Jancsika.

Matyi, akárcsak a többi cirkuszi ember, nagyon jól végezte a dolgát. Csak a műlovar okozott bosszúságot, mert se a bűvészfrakkot nem akarta fölvenni, se a lóról leesni nem akart a kamerák előtt.

– Ez sérti a mesterségem becsületét – magyarázta Galoppinszki mester. – A filmet az egész világ látni fogja, és akkor nekem Néróval együtt örök időkre végem. – Fekete paripáját hívták Nérónak.

Még akkor is kérlelhetetlen maradt, amikor Drinkwater neki külön tiszteletdíjat, a lónak meg száz kiló kockacukrot ajánlott föl. Reménytelen volt a helyzet. Drinkwater már Tom Middleton cowboyszínésznek akart táviratozni, hátha ő és Hófehérke nevű szürkéje ráér, amikor Márkus beleavatkozott a beszélgetésbe.

– Tisztelet, becsület az önérzetnek – mondta. – Én azonban ismerem Tom Middletont szürkéstül. Mind a kettő nagyon tud. Csak éppen, kedves Galoppinszki kolléga, olyan világklasszist, mint maga meg a Nérója, korántsem képvisel se Tom, sem Hófehérke. Tom nem eléggé elegáns. Úgy pottyan majd le a lóról, mint egy lehangolódott zongora, szürkéje meg idegességében nem a kifutóba fog galoppozni, hanem a páholyok közé.

– Tartok tőle, hogy igaza van, kedves professzor – szólt a műlovar. – De ezen nem lehet változtatni. Néró meg én életünkben egyetlenegyszer blamáltuk magunkat. Akkor, Berlinben, amikor én mit sem sejtve fölvettem a maga tébolyító frakkját. Máig betegei vagyunk az esetnek. És ezt a blamát ismételjük most meg, a Néró meg én, szándékosan, a film meg a televízió kedvéért? Hogy Washingtontól Moszkváig és Buenos Airestől Hongkongig rajtunk röhögjön a világ? Nem, uraim. Annyi kockacukor nem létezik!

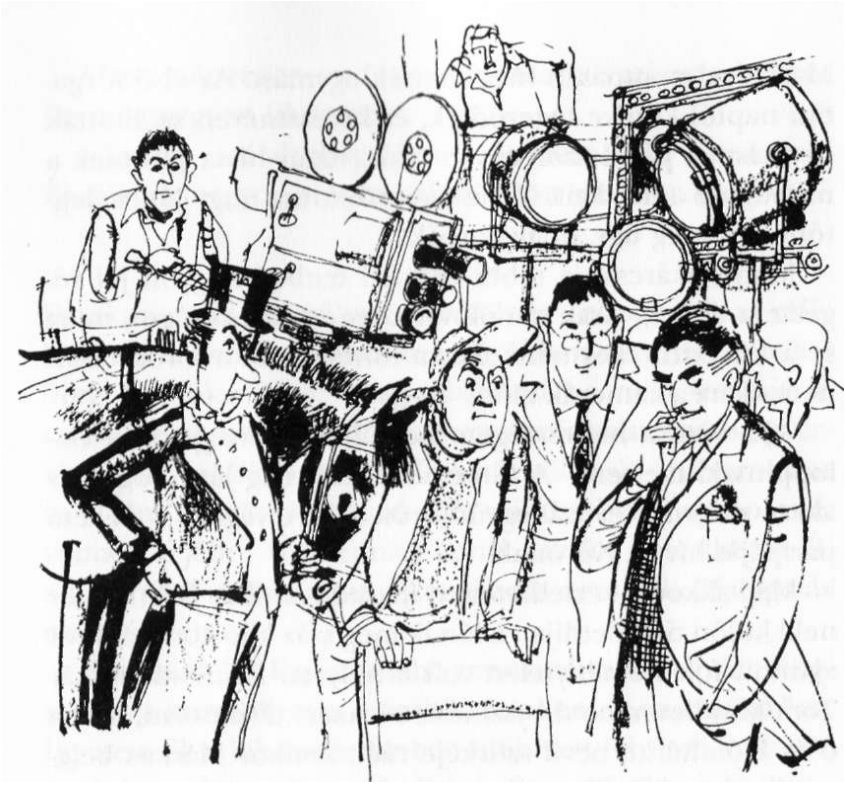

Márkusnak meg Drinkwaternak lógott az orra. De Matyi váratlanul elkiáltotta magát: – Van egy ötletem!

Összerezdültek, inert gondjukba merülten megfeledkeztek arról, hogy az Emberke ott ül a professzor szivarzsebében, és figyel. Matyi a kezét dörzsölgetve ismételte:

– Van egy ötletem. Minden moziban árulnak műsorfüzeteket. Azokban ki lehetne nyomtatni, hogy milyen nehezen tudott Galoppinszki úr lebukfencezni a Néró hátáról. Hiszen mind a ketten világklasszisok, és ilyesmihez tulajdonképpen egyáltalán nem értenek már. Ezért hónapokon át kellett gyakorolniuk a lepottyanást. Akár a bohócoknak.

– Nem szeretem, ha kinevetnek – vallotta be Galoppinszki kissé tétovázva.

Drinkwater úr csodálkozott.

– Mióta szokás a bohócokat kinevetni? A legbutább cirkuszlátogató is tudja, hogy nem ügyetlenek, csak annak tettetik magukat. Nem kineveti őket a közönség: helyettük nevet, mert ők maguk komolyak maradnak.

Galoppinszki mester műlovar volt, nem filozófus, a lova nélkül meg amúgy se volt ki egészen mind a négy kereke. Föl is állt hát váratlanul, s odadünnyögte:

– Gondolkozási időt kérek. – Azzal az ajtó felé indult.

– Hova megy? – kérdezte Drinkwater úr.

– Az istállóba.

S már ott se volt.

– Mit akarhat az istállóban?

– Meg akarja kérdezni a lovát – mondta Matyi. – Néró nélkül semmit se csinál.

– Csak azt ne mondd, hogy beszélni is tud a gebe!

– Azt nem tud, de figyelni igen – mondta Márkus. – Ha Galoppinszki szól hozzá, ránéz. Ennyi az egész. És Galoppinszki máris tudja, egyetért-e vele a Néró.

Matyi hozzátette:

– Ezek ketten mindig így tesznek.

Drinkwater úrnak elállt a szava.

Öt perc múlva Galoppinszki visszatért az istállóból.

– Rendben van a dolog – mondta. – A lovamnak nincs kifogása ellene.

Nehéz hetek voltak ezek. Estéről estére és háromszor délután fellépés a cirkuszban. Reggel hétkor filmstúdió. A maszkmester már ott áll a sminkesdobozzal. Amikor Matyit sminkelte a maszkmester, nagyítót használt.

Az 5. számú műteremben különböző díszleteket építettek föl: egy szállodai szobát, egy szállodai folyosót, egy

kirakatot, benne a szép Valdemárral meg más kirakatbábukkal, a férfiruhaüzlet belsejét, a rablók szobáját, Sürgős Jakab földszinti ablakát, a szülei lakószobáját, a főfelügyelő irodáját, a Kék Szalont, Zegernyei direktor lakókocsiját meg az ég tudja, mit még. Mintha nemzetközi vásáron lett volna az ember. Két napig tartott a forgatás a Kék Szalonban, három napig a rablók barlangjában, egy fél napig a Csámpás Kocka éttermében, ahol az a színésznő, aki a vendéglősnét játszotta, a Bernát rablót alakító színész képébe mázolta a karamellpudingot.

Ezt a jelenetet négyszer kellett megismételni, mert sehogy se felelt meg a világítás. A színész már a harmadik pudingnál lila volt a dühtől. De Drinkwater úr addig nem engedett, amíg az operatőr azt nem mondta a negyedik felvételre, hogy az már jó.

A kantinban ebédeltek. Ott aztán békésen falatozott egy asztalnál Rózsa és Márkus a két rablót és a Szimath főfelügyelőt alakító színésszel. Matyi Sürgős Jakab tányérja mellett állt, a májgombóclevest kóstolgatta. Drinkwater úr a Kopasz Ottót játszó, borotválatlan színésszel csevegett. A filmgyári kantin vendéglősnője azt a színésznőt szolgálta ki, aki még az imént a Csámpás Kocka vendéglősnéje volt a szerepe szerint. Egyszóval: elég furcsa volt a helyzet. Nevettek is sokat.

Hanem legtöbbet akkor nevettek, amikor a szóban forgó napon sorra került a harmadik fogás. Azaz: aki Bernát szerepét játszotta, az nem nevetett a többiekkel. Az rémületében hangosan fölordított. Mert mit gondoltok, mi volt a harmadik fogás? Karamellpuding málnalével!

Négy puding az ember képébe, aztán most az ötödik az orra elé: ez kétségtelenül meghaladta a színész erejét. Reszketett az undortól, és csak akkor nyugodott meg, amikor az étkezde vezetőnője a reszketős kocsonyát kicserélte jóféle sajtra meg rozskenyérre.

Matyi állta a sarat. Élvezte a filmezést. És amit egy gyerek élvez, az tizedannyira se erőlteti meg, mint az olyan munka, amit nem szeret. Velünk felnőttekkel sincs ez persze másképp. Ezért olyan fontos, milyen foglalkozást választ az ember. (De úgy veszem észre, eltérek a tárgytól.)

Arról beszéltem éppen, hogy Matyi élvezte a filmezést. De nézni is szerette, amikor szabad ideje volt. Néha fölmászott az operatőrre, és szabad volt a keresőbe kukucskálnia. Még olyankor is, amikor a kamera sínen gurult, vagy darura szerelve lengett a magasban.

Legérdekesebbnek persze a zónakövi külső felvételeket találta. A falut, ahol mindenkit Zónakövinek hívtak, és mindenki sokkal kisebb volt, mint bárhol másutt az emberek. A falut, ahonnan a szülei származtak, és amelyet – vagy tíz évvel az ő születése előtt – csomagokkal megpakolva elhagytak, hogy elszegődjenek a cirkuszhoz.

Egy októberi este, előadás után, amikor négyesben a Kancsó nevű művészvendéglőben ültek, Drinkwater úr így szólt:

– Holnap reggel hatkor átmegyek kocsival Zónakőre. A gyártásvezető már ott van. A stáb ma megy utána. Ha holnap olyan szépek lesznek az őszi színek, mint ma, délben külsőket forgatok. Ha nem, akkor a tornacsarnokban dolgozunk. Az egylet meg akarja mutatni, mit tud. Talajtorna, korlát, gyűrű, ló, lányok a bordásfalon és a gerendán: ezekkel kezdődik majd a filmünk. – Kis szünetet tartott, mosolygott, aztán megkérdezte: – Akartok velem jönni?

– Ó – suttogta Matyi.

– És a Csillag Cirkusz addig mihez kezd? – kérdezte Márkus.

– Idejében visszavisz a kocsi benneteket – mondta Drinkwater. – Én magam, amíg a felvételek tartanak, Zónakövön maradok. Éjszakai szállást ugyan egy várossal arrébb kell szereznem. A zónakövi fogadóban ugyanis túl

rövidek az ágyak. A leghosszabb hetven centiméter. Nekem hármat kellene ilyen ágyból egyvégtébe állítani, ahhoz viszont a szobák kicsik.

– Természetesen mi is megyünk – jelentette ki Marcipán Rózsa határozottan. – Hadd ismerje meg a fiú végre a szülei hazáját.

– Van hozzá kedved? – kérdezte Márkus óvatosan.

Matyi bizonytalanul nézett rá.

– Hiszen volna – mondta. – De egy kicsit félek is.

– Veled leszünk – mondta a professzor.

– Úgy igen. Mert különben… Csupa kicsi ember, akit Zónakövinek hívnak, és mind rokonom, és majd mind azt meséli, hogy a szüleimmel járt iskolába…

Másnap kora reggel, amikor Münchenből elindultak, még sötét volt és köd. Később, ahogy megvirradt, a köd oszladozni kezdett, és Regensburgban már sütött a nap. Selymes kék színe lett az égnek. A fák tarkák voltak, mint megannyi őszi csokor. Regensburgon túl falusi utcák következtek. Aztán hegynek vitt az út, rétek között és erdőkön át.

– Ott fönn fekszik Zónakő – mondta Drinkwater gépkocsivezetője. És ezzel kezdődik a…

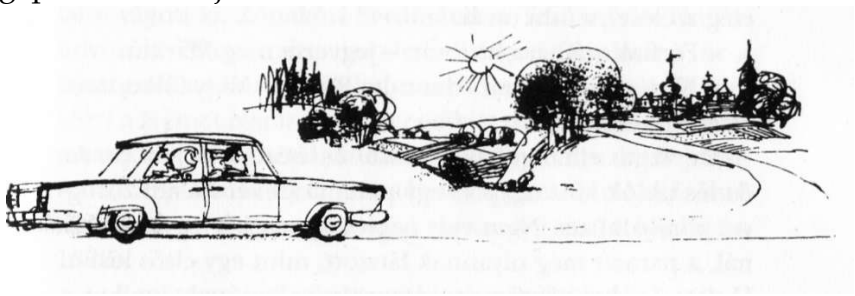

6. FEJEZET

„A templom és a városháza látogatói szíveskedjenek lehajolni!" Mióta öröklődik az óriáskelep? • Utánzatok Matyi szüleiről • Szimath főfelügyelő visszatér Dél-Amerikából • Señor Lopezt lefényképezik, ő meg elmenekül

Az út szélén tábla állt. Megálltak előtte, s ezt olvasták: „Vigyázat! Átmenő forgalom tilos! Parkolóhely a község szélén! Éjszakai szállás csak gyermekek részére, 50 cm testmagasságig! A templom és a városháza látogatói szíveskedjenek lehajolni! Kérjük megértésüket. Üdvözöljük Zónakövön! Zónakövi Alajos polgármester." Marcipán Rózsa nevetett.

– Legjobb lesz, ha négykézláb közlekedünk. Remélem, elég szélesek a falu utcái.

– Férfiak számára biztosan – jegyezte meg Márkus.

– Ne légy szemtelen – mondta Rózsa. – Vagy fölbontom az eljegyzésünket.

De aztán elhallgattak, s feszülten néztek ki jobbra. Az őszies tarlók közt ugyanis egy parányi szekér haladt zörögve, póniló húzta. Nem volt nagyobb a szekér egy talicskánál, a paraszt meg olyannak látszott, mint egy elsős

kisfiú. Holott ősz hajú férfi volt. Integetett az autónak, amikor a dűlőútról kihajtott a műútra.

– Akár egy gyerekfogat az állatkertben – vélekedett Drinkwater úr.

– Mint ez az öreg paraszt, akkora volt apád – mondta Márkus Matyinak, aki a kis szekeret követte szemmel.

A fiú a professzor vállán ült, a rétek és frissen szántott földek sok kicsi négyszögét nézte hol jobbról, hol balról, és hallgatott.

– Vajon olyan nagy-e itt a krumpli, mint nálunk? – töprengett a gépkocsivezető. – Ha igen, akkor átkozottul nehéz lehet nekik a krumpliszedés.

Matyi megszólalt:

– Akkor hát most majd ketten a faluból úgy tesznek a filmezésnél, mintha a szüleim volnának.

A fogadásra a parkolóhelyen került sor, miután a vendégek kiszálltak a kocsiból. A tűzoltózenekar – csupa kicsi ember – a Zónakövi Indulót játszotta, csupa kicsi hangszeren. A lakosság éljenzése olyan óriási volt, amilyen picik voltak a lakosok. Zónakövi Alajos polgármester hatalmas szónoklatot vágott ki. Zónakövi Ferdinánd, a Tornaegylet elnöke üdvözölte Matyit mint tiszteletbeli tagot. Drinkwater úr a községnek a filmfelvételek során biztosított együttműködéséért a Német Nemzeti Bank csekkjét nyújtotta át a polgármesternek köszönetül. Zónakövi Ferdinánd pedig bejelentette, hogy Matyi olyan ajándékot kap, amely majd örökre emlékeztetni fogja a zónakövi tornaegyletre (alapítási év: 1872).

– A mi tornaegyletünk majdnem százesztendős – szónokolt. – Kedves szüleid éltornászok voltak nálunk. Hírünket elvitték a nagyvilágba. Te, nagyra becsült tiszteletbeli sporttársunk, örökölted és gyarapítottad az ő tehetségüket. Mi jobbal és szebbel ajándékozhatnánk meg,

mint – egy nyújtóval? Zónakövi Fidél lakatosmester és csekélységem nyújtót építettünk számodra, a legfinomabb acélból, a termetedre méretezve, négy állásba szabályozható rúddal. Ehhez tartozik egy puha nemezszőnyeg, tíz négyzetcentiméter területű, arra a célra, hogy ha a saslengést meg az óriáskelepet gyakorlod, és terpeszből ugrasz le, el ne törd a csontocskáidat. Szüleid tornászok voltak, mielőtt artista lett belőlük. Te artista vagy, tehát váljon belőled most tornász, ahogyan az egy igazi, vérbeli Zónakövihez illik!

A tűzoltózenekar tust húzott. A zónaköviek éljent ordítottak. A sarkon pedig már be is fordult és ügetve állt elő egy csacsifogat. Kis asztal állt a kocsi tetején, az asztalra fölerősítve a parányi nyújtó. Mindenki bámult. Mindenki tapsolt.

Matyi mélyen kihajolt a professzor szivarzsebéből, és így kiáltotta:

– Kedves névrokonaim, szüleim kedves barátai! Köszönjük az ünnepi fogadtatást, én pedig köszönöm nektek a csodálatos ajándékot. Mindig meg fogom becsülni a nyújtótokat. Legelőször azonban ki kell próbálnom, hogy megfelel-e a mérete. Aki artista, az alapos. – És az Emberke szempillantásnál rövidebb idő alatt máris ott hasalt a nyújtó rúdján.

A csacsi két hosszú fülét meresztgette. Kényelmetlenül érezte magát, mert nem láthatta, mi történik a háta mögött. De olyan mozdulatlanul állt, mint egy emlékmű, amely a fülét hegyezi.

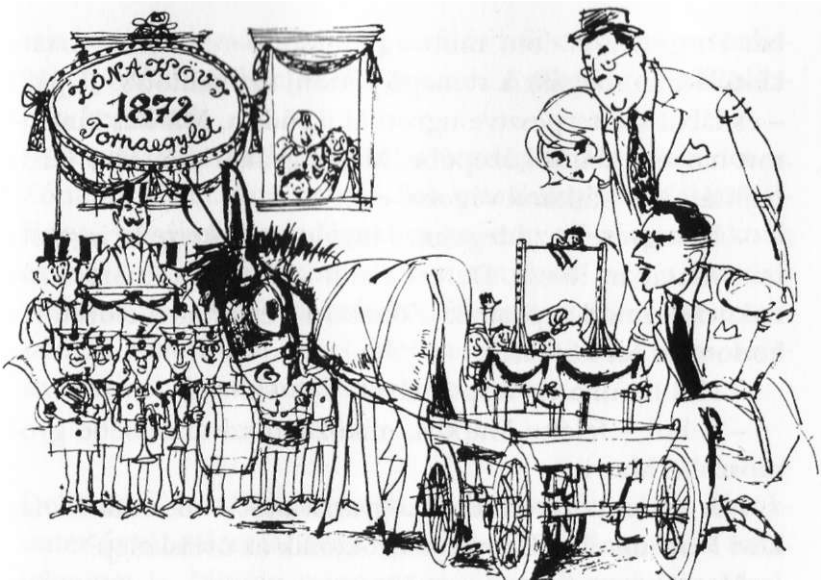

Matyi tehát egy ideig nem mozdult a nyújtón. Aztán lassan vízszintesbe emelte a lábát, majd húzódzkodással és térdhajlítással függőleges tartásba emelte őket a rúd mellett, nagyot lendült előre, hátralendült, lengőterpeszt csinált, majd mellső kelepforgással előrelendült, s egy pillanatig megtámaszkodott a rúdon, hogy újból megfoghassa kézzel.

– Muris – szólt Márkushoz, aki ijedten térdelt le a kis kocsi mellé.

– Meg vagy te szédülve – mondta. – Egy-kettő, lejönni onnan!

– Csak egy picikét még! Annyira tetszik. Nyújtsd ki a kezed, légy szíves. – És mielőtt Márkus leszedhette volna a rúdról, Matyi másodszor is föllendült a magasba. Föl, följebb. Legföljebb. Kitárt karral és lábbal. És hirtelen óriáskelepbe ment át, meg egy másodikba, meg egy harmadikba. Forgott a rúdon, mini egy másodpercmutató. Aztán kézállásban megállt a remegő rúdon, azt kiáltotta: „Ujjé!” – és lábát szétterpesztve ugrott át a rúdon, Márkus

kinyújtott tenyere kellős közepébe. Még a gyakorlatot záró térdhajlítást is hibátlanul végezte el.

– Ez a gyerek az idegeimre megy – jelentette ki izgatottan Marcipán Rózsa. De ezt senki se hallotta, mert a zónaköviek mind tapsoltak. Zónakövi Ferdinánd előretolakodott, és azt kérdezte:

– Hol tanulta ezt a sporttárs?

– Sehol – felelte Márkus, miközben szivarzsebébe gyömöszölte Matyit.

– A szülei persze tudták a gyakorlatot – mondta Zónakövi Ferdinánd. – De mióta öröklődik az óriáskelep?

Matyi kuncogott.

– Figyeltem a tévében. Amikor a világbajnokság volt. Az orosz meg a japán szertornászok szédületesek.

– Óriáskelepet nem lehet a tévéből eltanulni – állapította meg Ferdinánd tornamester.

– Nekem igen – erősködött Matyi. – Én artista vagyok.

Zónakövi Ferdinánd bólintott.

– Azt tudom. Hogyne tudnám, fiam. Méghozzá világhírű artista vagy. De a tornát örökölnöd kellett. Más magyarázat nincs. Bizonyos mértékig véredben van az óriáskelep.

Érdekes nap volt. Megerőltető is. Az utcák túl szűkek voltak. A házak túl alacsonyak. Drinkwater úrnak néha ereszcsatornákban kellett megfogódznia, és bekukkanthatott minden emeletre. Az operatőrök meg a kameráik nem fértek be a tornacsarnokba. A férfi és női csapatok tornabemutatóját kintről kellett forgatniuk. A piactérre nyíló ablakon keresztül.

A piactéren szolgálták föl a vendégeknek az ebédet is. Zónapörköltet. Ami világos. Sok más dolog kevésbé volt világos. A székek a vendégekhez mérten túl alacsonyaknak és törékenyeknek bizonyultak, a tányérok meg a kanalak túl kicsiknek. A székek helyett szükségmegoldásként az

asztalokra kellett ülni, az ebédet merőkanalakkal enni, levesestálakból, így valamelyest ment a dolog.

Délután folytatták a filmezést. És mert sötött a nap, Drinkwater úr elhatározta, hogy leforgat néhány fontosabb utcajelenetet is. Miután mindent megbeszélt az operatőrrel, félrevonta Marcipán Rózsát, és halkan így szólt:

– Sétáljanak egy nagyot Márkussal meg a fiúval.

– Ugyan minek? – kérdezte Rózsa. – Hiszen nézni akarjuk a felvételt.

– Barangoljanak inkább egyet – kérte Drinkwater. – Később ugyanis azt fogom forgatni, ahogy Matyi szülei az utcán a szomszédoktól búcsúzkodnak, s elhagyják a falut, hogy szerencsét próbáljanak a világban.

– Értem.

– Az a fiatal lány és az a fiatalember, akiket a két szerepre kiválasztottunk, nagyon hasonlítanak Matyi szüleire. A maszkmester pedig régi fényképek alapján olyan élethűre maszkírozta őket, hogy Matyi esetleg megrémülhetne. Végtére is megvolt már hatéves, amikor elveszítette a szüleit, amellett a fényképeket is ismeri…

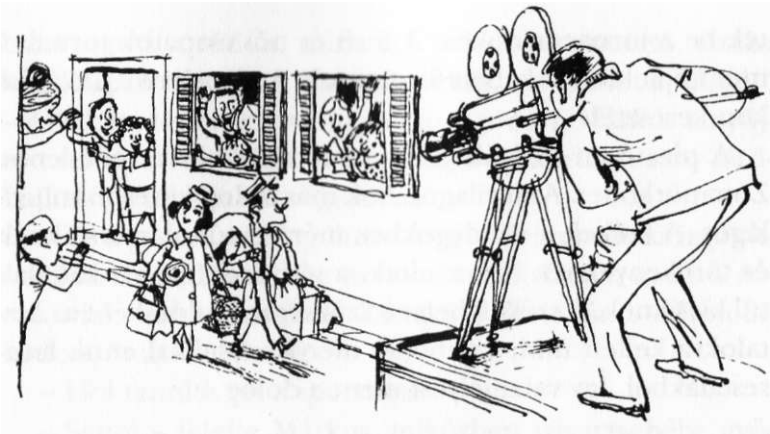

– Johnny – mondta Marcipán Rózsa –, maga még sokkal rendesebb ember, mint amilyennek egy perccel ezelőtt tartottam.

– Szívesebben mondtam volna ezt magának Márkusnak. Csak hát ez a Matyi ott gubbaszt a szivarzsebében, és…

– Ne legyen erre gondja. Addig sétáltatom a vőlegényemet, amíg össze nem esik Zónakő zöld lankáin.

Ezt azonban könnyebb volt mondani, mint megtenni. Valameddig csak-csak tűrte a professzor meg Matyi a sétát. Aztán nyűgösek lettek. Kezdtek morogni.

És akármilyen jelentőségteljesen is hunyorgott a Marcipán lány Márkusra, az most nem értette Rózsa jelbeszédét. Annyit ért az egész, hogy a fiú kezdett gyanakodni. Kíváncsian kérdezte:

– Miért pislog egyfolytában a menyasszonyod őnagysága?

– Gőzöm sincs – mondta Márkus. – Mint ismeretes, a nők lénye rejtélyes. Még bűvészek számára is az.

– Nézni akarom a filmezést – nyafogott Matyi –, elegem van a tarlókból!

Ilyenformán indultak vissza. Marcipán Rózsa nem tehetett mást, mint hogy baktatott velük. Tán csak leforgatta már Drinkwater azt a jelenetet a szülőutánzatokkal – gondolta. De reménye hiú volt.

A felvétel kellős közepébe szaladtak bele. A kamera egy villamos targoncára szerelve haladt lassan egy bőröndöket és batyukat cipelő pár előtt, akik a szűk utcán jöttek végig.

A fiatalasszony nagyon bájos volt. A fiatalembernek pompás fekete bajusza tűnt fel. Akkorák voltak, mint két ötéves gyerek, és ugyancsak görnyedeztek a csomagok súlya alatt.

A kapukból és nyitott ablakokból kihajolva más kicsi zónaköviek integettek és kiabáltak oda nekik:

– Sok szerencsét! – És: – Minden jót! – Meg: – Írjatok egy képeslapot! Ne felejtsetek el minket egészen!

A kicsi pár szívesen integetett volna vissza. De túl sok volt a csomag. Csak mosolyogni tudtak, meg mindenkinek odabólintani, s mintha még ez is nehezükre esett volna. Mert a jövő, amely felé lépdeltek, a Bizonytalanság Országában rejtőzött. Így aztán nem olyan könnyű mosolyogni.

Márkus dermedten állt meg. Most értette meg, miért vonult el Rózsa vele meg a fiúval a rétekre. Azt is megértette, miért csak hunyorgott.

– Mint ismeretes, a nők lénye rejtélyes – súgta oda Rózsa Márkusnak szemrehányó pillantással.

És Matyi? Matyi megbabonázottan meredt a két szülőutánzatra. Aztán nagyokat nyelt, s így szólt:

– Menjünk innen, kedves Márkus! Amilyen gyorsan csak bírsz!

Egyszer minden a végéhez ér. Ez a filmezésre is érvényes. November derekán lett vége. Addigra az operatőröknek, ahogy mondani szokták, minden csapó a ládájukba került. Leforgatták az Emberke történetét, átballagtak az esőben, a telepen át a műteremből a kellemesen fűtött büfébe, és leengedtek a torkukon egy korsó világost.

De nemcsak egy vagy két, esetleg négy vagy hét pohár sört ittak meg, hanem erősebb dolgokat is. Kicsi pohárkákból. A kicsi pohárka pedig gyorsabban ürül a nagynál. Ez érthető.

Közbe-közbe volt disznósült is, gombóccal meg káposztasalátával. Különösebb biztatás se kellett senkinek. Aki éhes, megszomjazik; aki szomjas, éhes is lesz. Drinkwater, a Nagyfőnök hívott meg mindenkit. Bőkezű volt, mindenkinek köszönetet mondott, mindenkit megdicsért, azzal átment a szomszéd szobába, ahol más

munkatársak várták. Végtére is nemcsak exponált celluloidszalagból áll egy film.

A szomszéd szobában – Márkuson, Marcipán Rózsán és Matyin kívül – Fülhalló hangmérnök, Szeleti vágó és Odette kisasszony ült. A kisasszony vezette a jegyzőkönyvet, Genfben született, és olyan jól beszélt öt nyelven, mintha mind az öt az anyanyelve lett volna. Csak bámulni lehetett.

Drinkwater úr rágyújtott fekete szivarjai egyikére, és így szólt:

– Ha az emberek füle olyan okos volna, mint a szeme, akkor most beülhetnénk az operatőrök közé, aztán mulathatnánk velük. De a fül butább a szemnél.

– Csakugyan? – kérdezte Matyi.

Márkus bólintott.

– Sokkal butább. A szem mindent megért, amit lát. A fül csak angolul ért, vagy japánul, vagy portugálul.

– Ez nem áll – hitetlenkedett Matyi. – Odette kisasszony öt nyelven ért.

Odette kisasszony nevetett.

– Nem csak az az öt van. Elhiheted. Százszámra léteznek nyelvek.

– Nekem öt elég – mondta Drinkwater úr. – Még az is négy nyelvvel több a kelleténél. De nincs mit tenni. Nem fülész vagyok, hanem üzletember. Nem a világot akarom megváltani. Olyan filmeket akarok gyártani, amelyeket mindenütt megértenek az emberek, hogy mindenüvé eladhassam őket. – Azzal letette az asztalra az általa kibérelt szinkronműterem munkaprogramját, s megkezdte a szakmai megbeszélést, amelyben változatokról, különféle szinkronizálási technikákról volt szó meg a zenei fölvételek és „átjátszások” határidőiről, és arról, hogy hány másolat szükséges a filmről.

Három óra hosszat tartott a megbeszélés. Ti bizony egytizedét értettétek volna talán. Tiszta szerencse, hogy nem voltatok jelen. A vendéglősné, amikor fölgyújtotta a villanyt, állva maradt az ajtóban. De aztán vállat vont, visszament a konyhába, s azt mondta a szakácsnénak:

– Ha eszkimóul beszélnének, hamarabb megérteném.

– Hát aztán? – kérdezte a szakácsné egykedvűen. – Van, aki filmet csinál, van, aki gombócot. Az a fontos, hogy mindenki a saját melójához értsen.

Drinkwater úr este hétkor még mindig beszélt. Méghozzá fáradhatatlanul.

– November harmincadikán Genovába repülök, fölszállok Tente-Tente nevű jachtomra, és egy álló hónapig mindenki számára házon kívül leszek. Hanem – mondta – rendben legyen ám minden a tévésorozat másolataival! Az első részt karácsony első napján harminc adó fogja sugározni. Aki miatt hiba csúszik a dologba, annak velem gyűlik meg a baja.

– De majd csak akkor, ha ön már kialudta magát – jegyezte meg Szeleti úr.

Fülhalló úr pedig hozzátette:

– Vagyis január elsejénél korábban nem. Ilyenformán előzőleg még tökéletes nyugalomban szilveszterezhetünk.

Drinkwater úr komoran jegyezte meg:

– Életükben utoljára tennék. – És mert Matyi nevetni kezdett, s Marcipán Rózsa is felkacagott, még komorabban folytatta: – Attól tartok, hogy egyes körökben nem vesznek komolyan.

Amin aztán valamennyien együtt nevettek. Mert mind nagyon szerették a nagydarab amerikait, és tudták, hogy ő is tudja ezt.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtó. Egy taxisofőr két bőröndöt hozott, és letette a szobában.

– Jó napot – dünnyögte, azzal eltűnt. És valameddig semmi se történt.

Végre aztán határozott lépések zaja hallatszott. Napbarnított férfi jelent meg az ajtóban. Matyi pedig fölkiáltott:

– Hiszen ez Szimath főfelügyelő!

Hosszú, tartós éljenzés és némi rövidital után a vetítőteremben megnézték azt a színes filmet, amelyet a felügyelő Dél-Amerikából hozott magával. A film rövid volt. És néma. Ezért Szimath úr, miután a mennyezeti lámpa elaludt, és a vászon kivilágosodott, a bemondó szerepét töltötte be. Megmagyarázta azt, amit láttak.

– A szemük elé táruló kies fennsíkon – kezdte – szubtrópusi éghajlat uralkodik. A táj termékeny. Mesterséges öntözés teszi még termékenyebbé. Cukornádat termesztenek, gyapotot, szőlőt, banánt és fügét, de burgonyát, búzát, kukoricát és árpát is. A parasztok az araukó indián törzs leszármazottai, amely valamikor régen az inkáknak, aztán egészen a XVIII. századig a spanyoloknak tört borsot az orra alá. Ma földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkoznak, teherhordó állatuk a láma, szeretik a lovat, és vályogból vagy hullámbádogból készült épületekben laknak. Baloldalt, az a falu: San Christobál. Ott kaptunk szállást. Az első hetekben kolibrikat, lepkéket meg papagájokat filmeztünk. Kaktuszokról, ciprusokról, magnóliákról, kisgyerekekről, babérfákról készítettünk fölvételeket; anyókákról, amint a ház ajtajában állnak; birkákról, amelyeket épp nyírtak; a Keleti-Kordillera havas csúcsairól, vagyis röviden: úgy tettünk, mintha olyan iskolai dolgozatot forgatnánk, amelynek címe: „Legszebb szünidei élményem.”

– Költséges iskolai dolgozat – nyögött fel Drinkwater. – És mindez az én zsebemre-. – De aztán megnémult. A vásznon ugyanis megjelent egy régi, szürke vár. Falak, bástyák és

lőrések meg egy zömök, kerek torony. A lőrések mögött fegyveres őrök jártak fel-alá. Matyi izgatottan suttogta:

– Itt lakik hát az a Señor Lopez.

– Ez egy várkastély, amelyet a XVII. században építtetett a spanyol alkirályok egyike – magyarázta a felügyelő. – Ebben székelt felügyelő körútjai során a mindenkori főkapitány. Itt ült törvényt, és innen csapott ki a lázadó indiánokra. Az erődítmény később rommá lett. Harminc évvel ezelőtt Lopez megvásárolta, helyreállíttatta a falakat, és technikailag tökéletessé tétette az épületet. Saját rádióállomás, saját vízvezeték, saját villanytelep. Minden van. Nincs, ami ne volna.

– Járt benne? – érdeklődött feszülten Matyi.

– Nagyon is. De erről később. Amit most látunk, az a belső udvar négyszöge. A bal oldali rózsakerttől eltekintve betonlapok fedik. A fürdőruhában ugrándozó lányok táncosnők, nekik kell a Señort esténként szórakoztatniuk. Éppen edzenek.

– Elég hervadt lányok – jegyezte meg Marcipán Rózsa.

– Nem csoda – mondta Szimath. – Tíz éve, hogy Mexico City egyik bárjából elrabolták őket, és már akkor se voltak éppenséggel feslő rózsabimbók.

Márkus megkérdezte:

– Teleobjektívvel készült a felvétel?

– Igen.

– De hol a csodában állt a kamera? – érdeklődött Drinkwater.

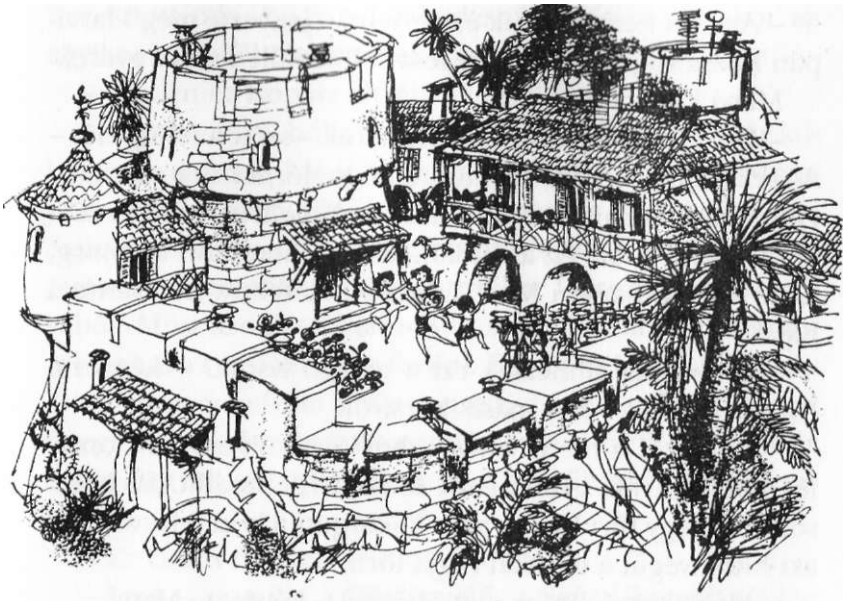

– Nem állt. Lógott. Egy hatvan méter magas araukária, egy olyan, azon a tájon honos, hatalmas fenyőféle csúcsán. Indiánjaink építettek oda egy vadászlest. Az operatőrt éjszaka húztuk föl – csörlővel, és éjszaka eresztettük le – kötélen. Szellős megoldás volt.

– Akik az udvaron sorakoznak, azok a mesterlövészek? – kérdezte Matyi.

– Igen. Őrségváltás van – magyarázta Szimath. – A bal oldali csoport most jön az ebédből, a jobb oldali csoport megy ebédelni.

– Bágyadt oroszlánok – fitymálta le Márkus az őröket.

Matyi mintha kétkedett volna ebben.

– Bágyadtak? Az oroszlán urak egyike épp most sózott egyet a piros fürdőruhás hölgyikére hátulról.

– Az ilyet nem szoktuk észrevenni – jegyezte meg Marcipán Rózsa szigorúan. – Sose- lesz belőled illedelmes gyerek.

Matyi kuncogott.

– Egy kicsit nagyobb csendet kérek – szólt a felügyelő. –A várkapuhoz érkező teherautó Miguelé, aki állatokat tart. Hetenként háromszor friss húst, kolbászárut, zsírt és csirkét szállít a várba. Az az indián, aki a teherautón kuporog, nem indián, hanem Mac Kintosh, a detektív. Befestette a haját.

– És hogyan filmezték ezt a mozgó kocsit? – kérdezte Drinkwater úr. – Egy másik kocsiról?

– Bizony. Tíz méter távolságból követtük emezt. Gonzalez kocsiján, aki gyümölcsöt és zöldséget szállít. Richardson, aki négy fürt banán alatt kucorgott a kézi felvevőjével, azt hitte, végül a derekát fogja törni.

– Maga is indiánnak volt öltözve? – kérdezte Matyi.

– Világos. Figyelem: nyílik a kapu.

A várkapu kitárult. Miguel kocsija az udvar közepén fékezett le. Mac Kintosh leugrott a kocsiról, visszahajtotta a vászontetőt, és egy fél borjút emelt a vállára. Néhány ember futott oda, hogy a lerakodásnál segítsen. Amikor az egyiknek egy fél ökröt tettek a hátára, Matyi fölkiáltott:

– Hiszen ez Kopasz Ottó!

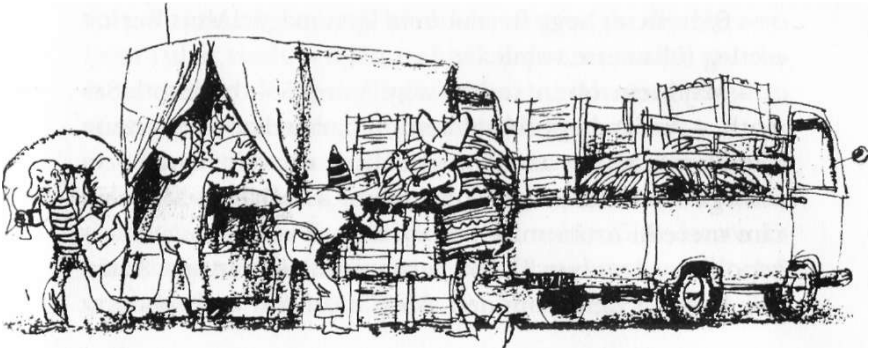

– Úgy bizony – bólintott Szimath úr. – Ő az. A fehér köténves, szakácssapkás férfi pedig, aki belép a képbe, Möszjő Zserár, a konyhafőnök. Három aranyérem tulajdonosa. Sajnálatos módon egyszerre három felesége volt, így nem támasztott semmiféle kifogást, amikor Lopez

kihúzta a csávából. Most azonban különösen nagy figyelmüket kérem. A kamera a rózsakert felé fordul. Egy kövérkés urat látunk.

Az úr nyersselyem öltönyt viselt, a fején szalmakalapot, és egy mélyvörös rózsát metszett le óvatosan. Tömpe, kövér ujjain úgy csillogtak és szikráztak a gyűrűk, akár egy ékszerüzletben.

– Ez csakis ő lehet – suttogta Matyi.

– Igen – mondta a főfelügyelő. – Señor Lopez, a világ leggazdagabb embere. Embereket raboltat, akik mulattatják, és akiket ő etet. Úgy élnek ott, mint egy különleges, kétlábúak számára létesített állatkertben.

Matyi fölsóhajtott:

– Ide kerültem volna!

Señor Lopez most hintázó léptekkel áthaladt az udvaron, megállt Miguel teherautója előtt, váltott néhány szót a francia szakáccsal, és a rózsát szagolgatva nézte, hogyan raknak le egy fél ökröt. Aztán biccentett, sarkon fordult, s elindult egy épület felé, amelynek kapujában vénséges, lompos nőszemély várakozott. Mind a ketten eltűntek a házban.

– Ez volt az a cigány asszony, akivel jósoltat – magyarázta a felügyelő. – És most két indián lép a képbe, néhány fürt banánnal. Miguel kocsija mellett tornyozzák föl a gyümölcsöt meg a főzelékféléket, nehogy valaki Richardsont, az operatőrt a második kocsiban fölfedezze. Az egyik indián a Gonzalez nevű paraszt, a másik indián neve a polgári életben: Szimath.

Drinkwater úr nevetett.

– Fölismerhetetlen!

A vetítőteremben megjelent többi néző is élvezte a főfelügyelő maszkírozó művészetét.

Csak Matyinak volt rossz érzése. Remegő hangon mondta:

– Szerencse, hogy Bernát nem látta magát. Mert Bernát esetleg fölismerte volna.

– Majdnem olyan ravasz vagy, mint ő – bólintott Szimath. – Amikor egy héttel később harmadszor segítettem a lerakodásnál, az az átkozott róka is ott volt. Unatkozva ácsorgott mellettünk, fogpiszkálóval a szájában. Hirtelen rám meredt, aztán mire észhez tértem volna, már oda is kapott az arcomhoz. Csupa barna smink lett az ujja. Aztán már gyorsan zajlott minden. Most tudniillik én kaptam az ő arcához. Amitől fölfelé fordult a szeme fehérje, ő meg eldőlt. Gonzalez elejtette a banánfürtöket. Bernát hasára esett a banán. Mac Kintosh és Miguel az első teherautóra ugrott fel, mi Gonzalezzel a másodikra, és mielőtt az őrszemek rájöttek volna, mi a helyzet, kirobogtunk a kapun. Volt egy kis lövöldözés. Sebesülés nem történt.

– Vagy nem voltak mesterlövészek – mondta Márkus –, vagy a levegőbe lőttek.

– A levegőbe lőttek. Legalábbis ezt állították a letartóztatásuk után.

– Elfogták őket? – kérdezte Marcipán Rózsa.

– És Señor Lopezt?! – kiáltotta Matyi.

A főfelügyelő hangja nagyon szomorúan csengett.

– Ez más fejezet – mondta, és megnyomott egy kapcsológombot, hogy folytatódjék a film. – Hiszen a másik operatőr még mindig ott ült a fenyőfája tetején. Azokat a felvételeket, amelyeket most fognak látni, két órával azután készítette, hogy elmenekültünk a várudvarról. Figyeljenek nagyon. A kudarcomat fogják látni…

Mindenki megbűvölten meredt a vetítővászonra. A néptelen várudvar látszott. Azaz: teljesen néptelen mégsem volt. A rózsakertben egy kövérkés, elegáns úr állt. Nyersselyem ruhát viselt, a fején szalmakalapot, és óvatos mozdulattal metszett le egy mélyvörös rózsát. Aztán megfordult, a rózsát szagolgatta, és mintha várt volna valamire.

– Idegzete, az van a pasasnak – morogta Drinkwater úr.

Az udvar betonlapjai egyszerre szétnyíltak. Egy süllyesztő vált láthatóvá. És a süllyesztőből méterről méterre kiemelkedett egy repülőgép. A betonlap, amelyen állt, beigazodott a többi lap síkjába. Señor Lopez ringatózó léptekkel indult a repülőgéphez. Kinyílt az ajtó. Létra ereszkedett le. Señor Lopez fölmászott a fedélzetre. A létrát fölvonták. Az ajtó bezárult. Kis idő múlva a repülőgép a levegőbe emelkedett, és eltűnt a látóhatáron. Az égbolt olyan üres lett, mint a várudvar.

– Helyből tud fölszállni – állapította meg Matyi.

– Pontosan – morogta Szimath úr. – Pedig ezeknek a gépeknek a sorozatgyártását még el se kezdték.

– Miért kellene a világ leggazdagabb emberének sorozatokra várnia? – kérdezte Drinkwater úr. – Egy berepülőpilóta eltéved. Na és? A gép eltűnt. A pilóta eltűnt. Na és? Talán egy gleccser jegén fekszenek. De talán csak megvesztegették őket, és épségben földet értek egy vár kazamatáiban.

– Így történhetett – mondta a felügyelő. – Señor Lopezzel mindenesetre eltűnt azon a gépen a szakács, a cigány asszony, a balettpatkánycsoport, két barátunk, Bernát meg Ottó, a mesterlövészek kapitánya, egy művészettörténész és százhetvennégy festmény keretben. Már csak a kampókat számolhattuk meg, amelyeken lógtak.

– Megtudták, hová repült a gép?

– Sajnos nem… Paraguayba? Bolíviába? Peruba? Lopeznek van bányája, kőfejtője, haciendája, halászflottája, konzervgyára, szállodája és pénzintézete dögivel. Krőzus is csóró volt hozzá képest. Eltűnt. Egy másik várkastélyban? Egy másik földrészen? Túljárt az eszemen.

– Várjuk ki a végét! – mondta Drinkwater úr. – A maga fölvételeit valamennyi moziban játszatni fogom a nagyfilm előtt. Megfelelő magyarázattal és utalással az Emberke nagyfilmjére. Az expedíció nem volt haszontalan. Az Interpolnak most végre be kell majd avatkoznia. Señor Lopeznek már nincs sok ideje arra, hogy rózsát szagolgasson.

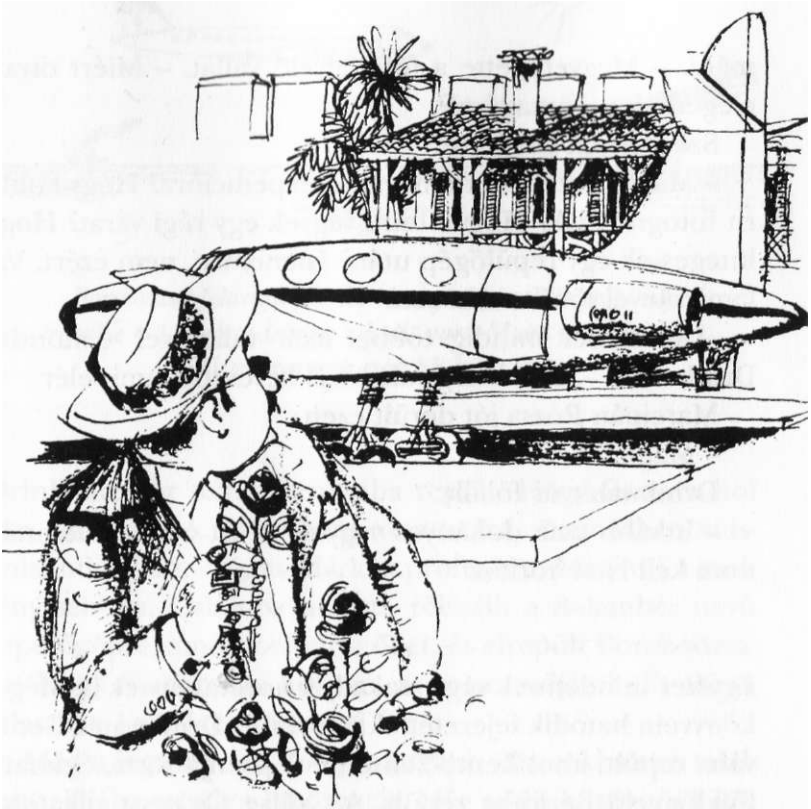

– Kivallatták a mesterlövészeket, akiket Lopez benne hagyott a pácban? – kérdezte Márkus.

– Mac Kintosh gondoskodott erről. Dühöngtek a pofák. Mac Kintosh New Yorkba vitte a magnószalagokat. A beszélgetéseket ezekben a napokban fordítják le. Filmre is vettük a fickókat, le is fényképeztük őket.

– Pompás – jelentette ki Drinkwater. – Ebből csinálunk egy illusztrált beszámolót a Life meg más magazinok számára. – Megveregette a főfelügyelő vállát. – Miért olyan elégedetlen önmagával?

Szimath azt kérdezte:

– Miért beszéltem rá magát az expedícióra? Hogy kolibrit fotografáljak? Hogy filmre vegyek egy régi várat? Hogy

integessek egy repülőgép után? Istenemre, nem ezért. Valamicskével többet akartam.

– Az ember mindig többet akar valamivel – mondta Drinkwater –, és mindig valamivel kevesebb, amit elér.

Marcipán Rózsa jót derült ezen.

– Maga filozófus.

Drinkwater úr fölállt.

– Inkább csak dohányos vagyok. Most pedig telefonálnom kell New Yorkba.

Egyszer mindennek vége szakad. A novembernek is. Még a könyvem hatodik fejezetének is. John F. Drinkwater Genovába repült, ahol Tente-Tente nevű jachtja várta. Szimath főfelügyelő Berlinbe repült. A Csillag Cirkuszt zakatolva vitte a vonat téli szálláshelyére. Matyi és Márkus útra kelt, hogy meglátogassa Bileám királyt. És ezzel kezdődik is a…

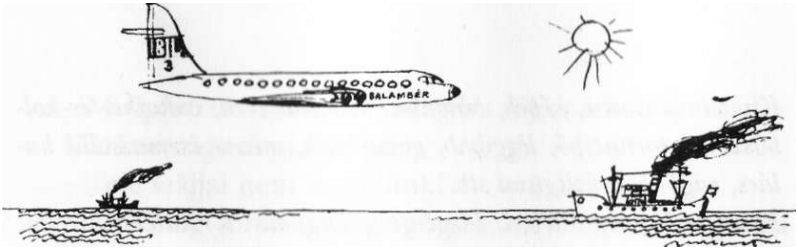

7. FEJEZET

Bombodzsa földrajzi fekvése bizonytalan • Bileám király fejfedője • A főváros leírása • Judit varr, Matyi pedig énekel • Tizennégy nap csak két hétig tart

Drinkwater úr tehát Genovába repült. Hogy Genova hol van, azt tudjátok. Aki esetleg nem tudná, megnézheti az iskolai atlaszban. Mágus Márkus professzor, Matyival a mellényzsebben, Calais-ba utazott, fölszállt a Balambér nevű repülőgépre, amely ott várta őket, és elrepült Bombodzsába. Hogy Bombodzsa hol van, azt nem tudjátok. És aki az atlaszban keresi, csodálkozni fog.

Még a legnagyobb és legvastagabb atlaszokban se található. Hiába minden lapozgatás. Még az én huszonöt kötetes lexikonom sem említi. Egyetlen szóval se. Noha még egy olyan falucska, mint Zónakő is benne van. Főhet az ember feje. Csak a leghíresebb angol lexikonban találni némi utalást. Lefordítva így hangzik:

Bombodzsa. *Hiteles adatanyag hiányz. Fekvés, terület és lélekszám ismeretlen. Feltehetőleg az Atlanti-óceánon található sziget és város. Eredetileg művésztelep. 1912 óta királyválasztó*

monarchia. Uralkodók: Bölcs Balambér király (1912-1950) francia szárm. művelődéstörténész. 1951 óta Bájos Bileám ném. szárm. festőművész.

Kivitel: játékáru, képek, könyvek, képeskönyvek, cukorka- és kolbászáru, tornacipő, léggömb, gombfesték, mézes- és mazsolás kalács, rágó- és csúzligumi stb.

Behozatal: jelentéktelen. Idegenforgalom: nincs. Külkeresk. cím: Calais, keresk. kikötő, XII/B dokk; postai küldemények címzése: Calais, poste restante, 97. sz. postafiók. B.–ra vonatk. irod.: nincs. Közlemény alapja: szóbeszéd.

A szerk.

A repülőút alig két óráig tartott. Matyi és Márkus többnyire csak vizet látott, néha a part egy darabját, a végén már csak óceánt. Se hullámot, se tajtékot, csak lúdbőrözve reszkető vizet. Néhol egy parányi hajót, amely egyszer keletnek ment, máskor nyugatnak.

Amikor a légikisasszony elébük tette a lecsukható asztalkára a sonkás omlettet, Márkus megkérdezte:

– Milyen sűrű ez a járat? Naponta repülnek? Vagy kétszer-háromszor hetenként?

A légikisasszony ámulva nézett rá.

– Tréfálni tetszik? Hiszen mi csak akkor repülünk, ha vendég érkezik. Az meg nincs hetenként kétszer-háromszor, hanem legfeljebb évenként kétszer, esetleg háromszor.

– Turistáik nincsenek? – kérdezte Matyi, s fölhalászott a tányérjáról egy csipetnyi sonkát. – Nincs újságíró, nincs fotóriporter?

A légikisasszony helyre kis sapkával fedett fejéhez kapott.

– Bileám király őrizzen meg tőlük! Az efféle rendzavaróknak tilos a belépés. Az utolsót, aki be akart tolakodni, Bájos Bileám saját kezűleg penderítette vissza a motorcsónakjába.

– Mivlpndrtuttuvssz…? – Matyira rájött a köhögés.

Márkus szigorúan szólt rá:

– Tele szájjal nem beszélünk!

Matyi még jó ideig köhögött, mire megint megjött a szava.

– Csak azt szerettem volna tudni: mivel penderítette vissza a király az újságírót?

– Prakkerral – közölte az ifjú hölgy. – De ne félj, kicsim. A vendégeit nem veri el. – Azzal bement a teakonyhába, majd onnan egy megrakott tálcával előre a vezetőfülkébe. Nehogy a pilóta meg a rádiós éhen haljon.

– Könnyen beszél – mondta Matyi halkan. – Ha most magam volnék, alighanem elkapna a félsz. Benned nem motoz? Üres repülőgép. Csak a személyzet. És hogy Bombodzsa merre van, nem tudja senki…

– Egyél még egy kis omlettet – ajánlotta Márkus. – Megnyugtatja az idegeket.

– Köszönöm, jóllaktam, és aggódom. – S az Emberke máris fölkúszott a professzorra, és eltűnt a szivarzsebében. Váratlanul dugta ki még egyszer a fejét: – Vigyázz rám, jó?

– Jobban, mint magamra – mondta Márkus. Aztán érezte, hogyan fészkelődik kényelembe Matyi a szivarzsebében. Mosolygott, rágyújtott egy cigarettára, és a kerek ablakon át a szemhatárt nézte, ahol az óceán meg az égbolt jó napot köszönt egymásnak.

Bájos Bileám király a bombodzsai repülőtér betonján álldogálva előhúzta brokátmellényéből a zsebóráját, majd hangosan és érthetően nyilatkoztatta ki:

– Ha nem jönnek meg azonnal, akkor később jönnek vagy soha. Negyedik lehetőség nincs.

Csemetéi, Judit és Tungsram mellette álltak. Hármójuk mögött pedig negyven iskolai osztály állt sorfalat. Triangulummal, szájharmonikával, gitárral és furulyával. Mindenki várt.

A király úgy festett, mint egy simára borotvált Mikulás. Ősz hajú, pirospozsgás ember volt, és fekete keménykalapot viselt. Valamint a királyi koronát. Ez a kerek kalapon nyugodott, a kalap karimája tartotta, aranyosan csillogott, személyesen a királyné varrta oda a kalaphoz. Különben minden köszönésnél lepottyant volna. (Mármint a korona, nem a királyné.)

– Kalap és korona nálam elválaszthatatlan egység – mondogatta Bájos Bileám. – Kalap nélkül csak király volnék, korona nélkül nem volnék más, mint polgár. Mind a kettő vagyok, és mind a kettőt viselem, addig, amíg egy nap nehéznek nem fogom érezni a koronát. Akkor majd leveszem, újra csak kalap lesz a fejemen, és megint képeket fogok festeni.

Judit királykisasszony megcibálta a kabátja ujját.

– Apuci, jön a repülőgép!

Igaza volt. A szemhatáron fölbukkant a Balambér nevű gép, megnőtt, dübörgött, leírt egy kört, lassuló motorokkal földet ért a betonpályán, követte a földi személyzet irányító jelzéseit, aztán remegve megállt. A kijárati ajtó kinyílt, alá tolták a lépcsőt. Elsőnek a légikisasszony jelent meg. Mögötte bukkant fel Márkus. Integetett.

– Zene! – kiáltott Bileám király, s a negyven iskolai osztály tüstént olyan muzsikálásba kezdett, hogy repedeztek volna a falak, ha lett volna fal a közelben. Hogy nagyon szépen szólt-e a zene, nem tudom biztosan. Nagyon hangosan szólt, annyi teljesen biztos. Leginkább talán úgy mondhatná az ember, hogy nagyon szép hangosan szólt.

Az üdvözlések rendkívül szívélyesen zajlottak le. A király megemelte a kalapkoronát. Judit bókolt. Tungsram mélyen meghajolt. Márkus mind a háromnak megrázta a kezét. Matyi a szivarzsebből integetett nevetve. Azt ugyan, hogy nevetett, nem hallotta senki. És azt se lehetett hallani, hogy mit mondott Bileám meg Márkus. Mert Bombodzsa

Királyság minden iskolai osztályába ugyan csak huszonöt gyerek jár, de ha negyven osztály muzsikál, akkor ezer gyerek csinálja a muzsikát.

Csak akkor hallgattak el a muzsikusok, amikor Bileám rémülten befogta a fülét. Most aztán a király is, Márkus is még egyszer elmondta ugyanazt, amit már elmondott, de amit a lárma miatt nem értettek. Márkus kiemelte a szivarzsebéből Matyit, a király tenyerére ültette, s így lépkedtek – ezer gyerek éljenzése közepette – a rájuk várakozó gépkocsihoz: egy 1930-ban készült Rolls-Royce-hoz. Tágas, kényelmes batár volt, amikor beszálltak, még a királynak se kellett meghajolnia, pedig kalapot is hordott meg koronát.

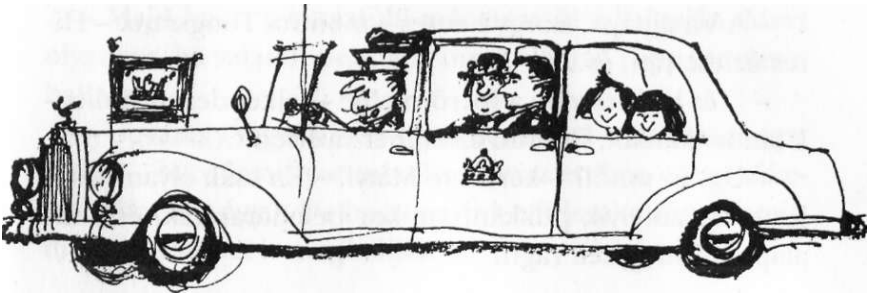

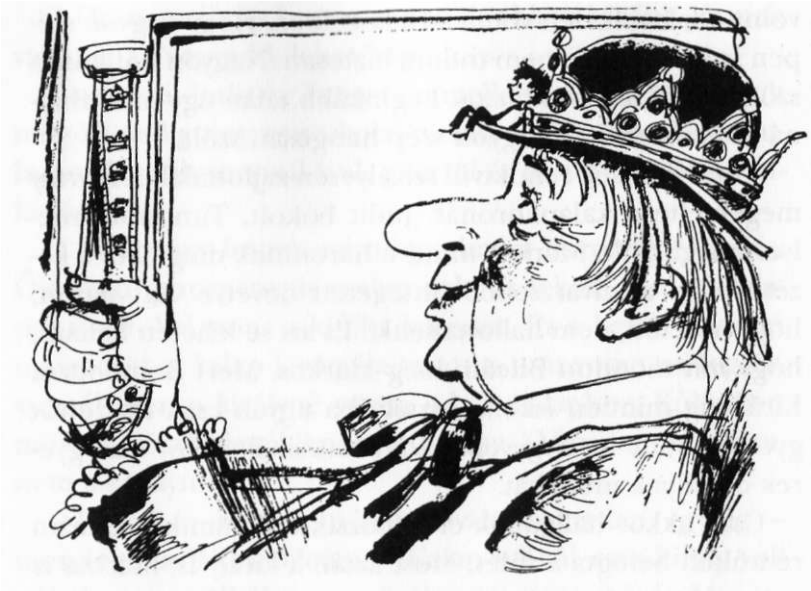

– Nejem elnézést kér – mondta a király, amikor áthajtattak a városon. – Nem jöhetett velünk. Kakaót főz, és készíti a szendvicseket. Erről nem lehet lebeszélni. Pedig tudja, hogy előzőleg még benézünk a Virslipápához.

– Virslipápához? – kérdezte Matyi. – Az meg kicsoda?

A királyi kalapkarimán csücsült a fiú, hátát az aranykoronának támasztotta, és nagyon otthonosan érezte magát.

– A Virslipápa, az egy hentes – mondta Tungsram. – Híres üzlete van, és…

– ...és leghíresebb a forró virslije – lelkendezett Judit. – Utánozhatatlan. Elolvad az ember nyelvén.

– Ugyan mitől? – kérdezte Matyi. – Én csak olyan virslit ismerek, amelyik pukkan, amikor beleharapnak, és amit alaposan meg kell rágni.

A gyerekek majdnem hajba kaptak ezen. Csak amikor a király hátranézett, és kedélyesen rájuk szólt, maradtak újra békén.

– Ne vitatkozzatok, inkább püföljétek egymást.

Erre már teljes nyugalomban folytathatta a két férfi a beszélgetést. Bileám megkérdezte:

– Miért nem hozta magával szíve hölgyét, a csinos Marcipán kisasszonyt?

– Öreg nagynénjét látogatja meg – mondta a professzor. – Szíves elnézésüket reméli.

Matyi fölkiáltott:

– Rózsának nincs is öreg nénikéje! Te meg hamukálsz.

– Igaz volna? – kérdezte a király derűsen, két összekulcsolt kezét a pocakján nyugtatva.

Márkus titokban Bileámra kacsintott.

– Igaz, hogy nincs öreg nénikéje, és igaz, hogy hamukáltam.

Matyi átkukkantott a királyi kalapkarimán, és ujjával megfenyegette a professzort.

– Titkaitok vannak előttem.

– Eltaláltad, fiacskám. Igaz, hogy csak egyetlen titkunk, de…

– A fülembe súghatná? – kérdezte Bileám.

– Majd ha ez a kutyafülű már nem ül a kalapján. Mert olyankor, ha valamit nem kell meghallania, roppant éles a hallása.

– Ugyanígy vagyok az én gyerekeimmel – vallotta meg a király –, ha valamit parancsol nekik az ember, olyan süketek, mint egy ágyú. De ha az anyjuk a fülembe súg valamit, még a vesszőket is meghallják.

– Legalább szép titok? – firtatta az Emberke.

– Akkorára mereszted majd a szemed, mint a kávéscsésze.

– És mikor meresztem akkorára a szemem?

– Tizennégy nap múlva.

Bombodzsa vidám város. Jobb az emberek kedve, mint másutt. A bolti lányok kedvesebbek. Az ablakfüggönyök, sőt

a tetők fölött az esőfelhők is mosolyogva néznek az utcákra, a terekre. Aki legalább tíz megállót utazik a villamoson, kap a kalauztól egy pohár ingyen limonádét. És a sok utcai lámpa közt nincs kettő egyforma. Mind tarka és különböző, mint farsangkor a lampionok.

Ha valaki bevásárol, nem kénytelen úgy szökellni az úttesten, mint hajtóvadászaton a nyúl. Az autótulajdonosok az üzleti negyeden kívül leállítják a kocsijukat, a csomagtartóból kiveszik a rollert, aztán kényelmesen rollereznek üzletről üzletre.

– Máskor mi is így szoktuk – mondta Bileám király. –Csak akkor maradunk ülve az állami kocsiban, ha vendéggel vagyunk. Tisztelet adassék annak, akit tisztelet illet.

Matyinak ennyi tisztelet legkevésbé se volt ínyére.

– Nem szállhatnánk át mégis? Rollerezni tetszene, én meg ülnék a koronakalapon vagy kalapkoronán: elit dolog lenne.

– Talán máskor – vélekedett a király.

– Egyébként is megérkeztünk – állapította meg Tungsram. – Tessék kiszállni.

A Virslipápa terjedelmes hentesmesternek bizonyult, s nagy erővel rázta a kezüket. Csak Matyiét nem merte megrázni. A kis üzlet közönsége nem törődött a királlyal és kíséretével. Bombodzsában ez volt a szokás.

Akár a hullámvasútra ült föl a családjával búcsúkor, vagy a lökd meg a kecskét játékkal próbálgatta az erejét, akár Judit akváriumába vásárolt valahol vízibolhát, vagy Eulália királynénak vett mikrobarázdás hanglemezt, esetleg tojásfőző órát – az emberek nyájasan elfordultak.

Természetesen így is megesett, hogy oda-odalestek. Főleg aznap, hiszen a királyi kalapkarimán ott ült az Emberke. Ilyesmit igazán nem látni mindennap.

A pult mögött ragyogtak és gőzölögtek a kiszolgálónők meg a virslis fazekak. Előtte pedig hét kerek, magas, ragyogóra sikált etető állt. Széknek nem volt hely. Mindenki

állva evett. Azért is van, hogy az etető kétszer olyan magas, mint egy asztal. S ezeknek még volt külön, fele magasságban, egy alsó lapjuk is. Ott álltak a gyerekek tányérjai, ha valaki gyerekekkel tért be. Hat asztal roskadozott a tányérok, virslik, zsemlék és mustárosbögrék alatt, hatot álltak körül fecsegve-csámcsogva a vendégek.

A hetediket, középen, hímzett zászlócska díszítette, ezzel a felirattal: „Itt eszik jót a király. Naponta 16 és 17 óra között. Virslipápa udvari szállító."

– Ez aztán célszerű! – mondta Márkus. – Minden asztal kétemeletes.

A mester, aki személyesen szolgálta ki őket, sugárzott a büszkeségtől.

– Saját találmányom – mutatott az asztalra. – „Kétemeletes etető, kis- és nagykorúak etetésére, álló helyzetben" elnevezéssel bejelentettem a Szabadalmi Hivatalnál. Általános jó étvágyat. – Azzal kiballagott a raktárba, hogy a gőzölgő katlanokat újabb néhány méter virslivel föltöltse.

– Ilyen asztalt nevezel te célszerűnek? – kérdezte Matyi a professzort. – Ezen igazán csak csodálkozom.

Márkus meg a király áhítatosan harapott a virslibe, aztán üdvözülten sóhajtottak föl. Matyi mind a kettőjüktől kapott egy falatkát, szintén sóhajtott, majd az asztal lábán lebocsátkozott az alsó emeletre.

Ott éppen Judit és Tungsram harapott akkorát a virslibe, hogy szinte csattant. A szemük majd kifordult az élvezettől. Matyi itt is kóstolt egyet, majdnem megégette a nyelvét, és levegő után kapkodott.

– Mi a véleményed? – kérdezte Tungsram.

De Matyinak nem volt véleménye. Már föl is mászott újra az asztal lábán, s a királlyal etettette magát odafönn tovább.

– Még két pár forró virslit! – rikkantotta a király. Kicsit később Judit kiáltotta:

– Még két pár forró virslit kérünk! A gyerekemelet számára!

A hentesmester újabb négy pár virslivel cipekedett hozzájuk. Újabb élvezet következett. Matyi meg újra ide-oda és föl-le mászkált a két asztallap között. Csak a huszadik póznamászás után adta föl a mérkőzést.

– Ízlett? – kérdezte Judit.

– Igazad volt – felelte Matyi. – Elolvad az ember nyelvén.

Útban a kastély felé Bileám király öt piros tulipánt vásárolt.

– Kedves nejemnek – mondta. Tungsram tárgyilagosan állapította meg:

– Hogy anyuci meg ne szidjon.

Judit királykisasszony okosan mosolygott maga elé.

– Két tulipán azért, mert elkésünk; két tulipán azért, mert jól leszünk lakva. De minek az ötödik?

– Hogy örüljön – magyarázta a király. – Most viszont törüljétek meg a szátokat. Itt a zsebkendőm.

A királyné a negyedik tulipánig zord maradt. De az ötödiknél megenyhült szigorú tekintete. Mert az ötödik tulipánban ott állt Matyi, kócos kobakjával a szirmok fölött kikandikálva, s azt mondta:

– A régen várt vendég a legkedvesebb.

Erre a királyné örömében levetette a kötényét.

Miután üdvözölték egymást, a két királygyerek Matyival együtt a játékszobába rohant, ahol már délelőtt fölépítették a lovagvárat, a kisvasutat, a cölöpházat, vadászokkal és sziú indiánokkal. Először a villamos kisvasutat helyezték üzembe. Tungsram állította a váltókat. Judit kezelte a jelzőket. És Matyi volt a mozdonyvezető. A nagysága éppen

megfelelt. (De ne zavarjuk hármójukat játék közben. Azt egyáltalán nem szeretik a gyerekek.)

Ezalatt Bileám, a felesége és Márkus a kastély könyvtárában üldögélt. Az urak egy pohár bort ittak. A királyné néhány öltéssel megerősítette férje kalapján a koronát. Néha áthallatszott a játékszobából a gyerekek ricsaja.

– A kastély nem különösen nagy – mondta a király. – És főképp nem régi. Elődöm, Balambér építtette 1912-ben, megválasztása után, és az akkori ízlés meglehetősen borzasztó volt.

– A falak viszont erősek – vélekedett a felesége –, a szobák nem olyan alacsonyak, mint manapság, és amióta olajjal fűtünk, egy se nyirkos. – Fogával eltépte a cérnát. – Így, Bileám, most megint jól ül a korona. Beteszem a kalapot a gardróbszekrénybe. – Azzal ment is, a férfiakat kettesben hagyva.

– Igaz, hogy Bombodzsa eredetileg művésztelep volt? – kérdezte Márkus.

– Festők, muzsikusok meg írók amolyan üdülőszigete, semmi egyéb. Hanem a távoli világ egyre zajosabb lett, a gyárkémények egyre mérgezőbb füstöt eregettek, egyre gonoszabbak lettek a háborúk, az Aranyborjú meg akkorára nőtt meg, hogy Óriásökör lett belőle. Erre aztán a nyaralók örökre itt maradtak.

– És a művésznépségből nép lett.

– Nevezzük csak továbbra is népségnek – vélekedett a király. – Nem vagyunk mi több, és nem is akarunk több lenni. Nem akarunk belekerülni se az atlaszba, se a lexikonba. Nem kívánunk se dicsőséget, se gazdagságot.

– Örüljön, hogy Bombodzsa ilyen kicsi – mondta Márkus. – Máskülönben a bosszúsága volna nagy.

– Egészségére, professzorom – emelte meg poharát a király. – Most pedig árulja el végre, miért nem jött magukkal Marcipán Rózsa.

– A fiú nem is sejti. Házat vettünk, és Rózsa most titokban berendezi. Végtére is nem lehet örökké csak szállodából szállodába költözni.

– Milyen igaz – dünnyögte Bileám. – Tudni akarja az ember, hova való. Nem leszünk fiatalabbak.

– Ez még Matyira is vonatkozik. Ő is felnő. Neki is kell otthon. És végre szüksége lenne rendszeres tanulásra is. Ezenkívül meg akarom írni *A bűvészet története* című művemet…

– …és feleségül akarja venni Marcipán kisasszonyt.

– Amit könnyű mondani, csak megtenni nehéz.

– Ejnye. A hölgy nem akarja?

– Tud hallgatni, kedves Bileám király?

– A sírnál jobban. Mint egy egész temető. Mi a baj?

Márkus aggodalmasan mondta:

– Féltjük Matyit. Bárhol vagyok, akár alszom, akár járok, akár állok, mindig nálam van, mindig nálam volt, és másról elképzelése sincs. Mi lesz, ha megesküszünk Rózsával? Ha gyerekeink lesznek? Nem vágathatom magam darabokra. Matyi azt hinné, már nem szeretem annyira. Szerencsétlen lenne a kis kölyök, és magam is az lennék.

– Milyen boldogtalan is lehet a boldog ember – gondolkozott el Bileám király. – Mit kezdjen akkor az, aki eleve boldogtalan?

A másik szobában ezalatt nagyban folyt a játék. Matyi régen sutba vágta a mozdonyvezetői szakmát. A várat ostromolta, behatolt, hiába vonták föl a hidat és állt mély víz az árkában. A várudvaron, a gyilokfolyosókon meg a bástyatornyon minden lovagot leterített, apródokról és poroszlókról nem is szólva.

Miután Zónakövi Mátyás gróf, a nemes vitéz minden ellenállást megtört, levette fejéről a zsákmányolt sisakot, megtörölte hősi homlokát, és merészen a távolba tekintett.

– Új tettekre szomjazom! – kiáltotta. – Kérem a következő ellenséget!

Tungsram királyfinak jó ötlete támadt.

– A vadnyugaton készül valami. A sziú indiánok megtámadják a telepesek házát. Mit szólsz hozzá?

– Ki lesz a győztes, ó, idegen?

– A rézbőrűek föl akarják gyújtani a cölöpfalat. A fáklyák már lobognak.

– Eloltjuk őket.

– Mivel? – kérdezte Tungsram tanácstalanul. – A kutak elapadtak. A vízvezeték elromlott.

– Marad a nyál! – kiáltotta Mátyás Vadász, a rettenthetetlen sápadt arcú.

– Úgy van – ordította Tungsram –, ez a megoldás!

– Két ronda malac vagytok – fintorgott Judit. – Ne merjetek a szobában köpködni.

Matyi Tungsramra pillantott.

– Ki ez a nagyszájú némber? Minek avatkozik a férfiak dolgába?

– Kössem musztánghátra, és kergessem ki a prérire?

De ebből semmi se lett. A nyers vadnyugati férfiak egy csapásra megfeledkeztek hátborzongató terveikről, és megbűvölten meredtek Judit kezére. A királykisasszony ugyanis varrt. Aranykoronát varrt egy pörge fekete kalapra!

A kis aranygyűrűt Judit a születésnapjára kapta, s a kalap se volt sokkal nagyobb, mert eredetileg egy baba viselte, egy öklömnyi kis juhászbojtár. A baba most kopaszon és magányosan hevert Judit varródoboza mellett. A királykisasszony elharapta a cérnát, s azt mondta:

– Így ni!

Tungsram fölkiáltott:

– Akár apuci ünneplő koronája!

– Nekem csináltad? – kérdezte Matyi óvatosan.

– Talán – mondta Judit, és fölpróbálta Matyi fejére a koronás kalapot. A fiú úgy forgatta a szemét eközben, mintha saját feje búbját akarná látni.

A két testvér tapsikolt a gyönyörűségtől.

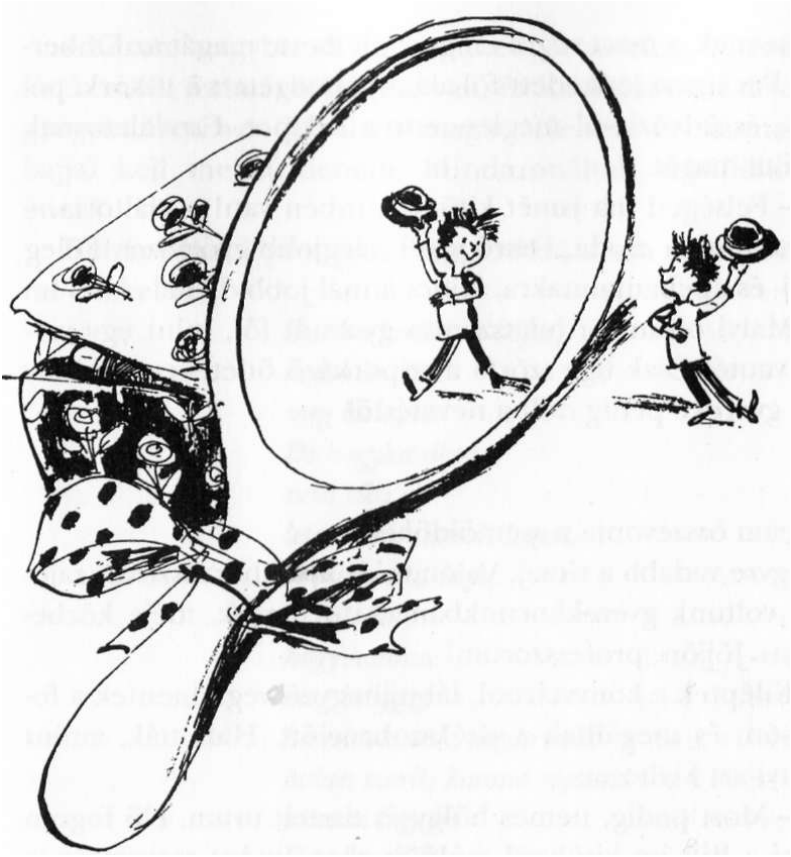

– Mintha rád szabták volna! – visította Judit.

– Olyan, mint apuci a bélyegeken! – lelkesedett Tungsram.

Hát Matyi? Ő csak állt Judit varródobozkája mellett, és nem tudta, milyen szép. Hogy az ember milyen szép, azt mindig csak mások látják.

Türelmetlenül kérdezte:

– A ti házatokban nincs tükör?

Judit odahozta a kézitükrét, nekitámasztotta a kis varródoboznak, s most végre megszemlélhette magát az Emberke. Peckesen lépkeded föl-alá, odaintegetett a

tükörképének, és üdvözlésül meglengette a kalapot. Csodálatosnak találta magát.

– Felséged ma ismét kitűnő színben van! – kiáltotta. – Persze, nem csoda. Forró virsli a legjobb gyógyszer. Főleg máj- és epebántalmakra. Nincs annál jobb diéta.

Matyi olyan fordulatszámra gyorsult föl, mint egy versenyautó. Csak úgy szórta a sziporkázó ötleteket. A király két gyereke pedig dőlt a nevetéstől.

Bileám összevonta a szemöldökét.

– Egyre vadabb a ricsaj. Vajon mi is ilyen borzasztóan zajosak voltunk gyerekkorunkban? Attól tartok, ideje közbelépni. Jöjjön, professzorom!

Kiléptek a könyvtárból, lábujjhegyen végigmentek a folyosón, és megálltak a játékszoba előtt. Hallották, amint Matyi azt kiáltotta:

– Most pedig, nemes hölgy és tisztelt uram, elő fogom adni a Bileám királyról szóló éneket. Imént szereztem, a vörös tulipánban. Megengedem, hogy tapsoljanak. A taps a művész kenyere. Azt akarják, hogy éhen haljak?

Márkus derült. A szobából hangos taps hallatszott. A király kinyitotta az ajtót. Persze csak résnyire. Bekukkantottak a résen, és amikor meglátták Matyit kalappal és koronával a fején, meglepetésükben egymásba kapaszkodtak.

Judit és Tungsram a padlón kuporgott. Matyi a varródobozka előtt állva szónokolt:

– Kérem nagybecsű figyelmüket! A zenekar elnézésüket reméli. Szamárköhögése van, és Kecskeszakáll doktor gyógyintézetében kezelteti magát. Nekem is számtalan bajjal kell megküzdenem. Mindazonáltal: kezdődik az ének!

Néhány tánclépést tett, megperdült, aztán széttárt karral énekelte:

Bileám király, a bájos,
koronát visel
meg kalapot.
De hogyha álmos,
nem tűri el:
leteszi mindkettőt legott.
Mert tudja, lám,
jó Bileám,
hogy korona
meg kalpag,
ha álmodunk, zavarnak;
kalap szorít, korona nyom:
aludni legjobb
födetlen fejjel,
kopaszon.

Matyi táncolt még egy-két lépést, még egyet pördült, aztán levette a kalapot, s így szólt:

– Kész. Ennyi volt. Akinek nem tetszett, a pénztárnál visszakérheti a belépti díjat.

– Óriási volt – kiabálta Judit –, amilyen kicsi vagy, akkora táncdalszerző lesz belőled!

– Énekeld el újra – kér le Tungsram. – Mi meg tapsoljuk a ritmust, és veled együtt énekelünk.

– Mi is – szólt Bileám, s Márkussal együtt a szobába lépett. – Halljuk, kiskirályka: egyet-kettőt, hármat-négyet…

Ötösben tapsoltak. Matyi harsogta a dalát. A többiek vele énekeltek. A negyedik ismétlésre már fejből tudták a szöveget, és dalolva ugrándoztak végig a folyosón a gardróbszobáig. Ott a királyé mellé akasztották Matyi kalapkoronáját.

– Akár Dávid és Góliát – vélekedett Tungsram.

– Ugyan – mondta Matyi. – Dávid és Góliát nem lógott a fogason.

– Amellett – állapította meg Judit – nem is hasonlítottak egymásra, mint egy kis kalap meg egy nagy kalap.

Tungsram durcásan elhúzta a száját.

– Nagyon viccesek vagytok.

– Én pedig álmos – jelentette ki a király. – Ágyba velünk, egy-kettő! (Hogy a hálószobában még el akarta énekelni az új dalt a királynénak, arról hallgatott.)

A bombodzsai tizennégy nap valósággal elrepült. Bileám néha órát adott a gyerekeinek népismeretből, s az oktatást Márkus és Matyi is meghallgathatta. Néhányszor bekocsiztak a városba. Ilyenkor Matyi ott feszített, fején a kis kalapkoronával, a király nagy kalapkoronáján.

Amikor sétáltak és rolleroztak, akkor is ott ült Matyi a lakosság örömére. Bileám időnként tréfásan úgy tett, mint aki váratlanul vissza akar indulni a kastélyba, és megkérdezte, hogy:

– Nem felejtettünk el valamit?

Matyi ilyenkor mindig gyorsan áthajolt a széles kalapkarimán, és odasúgta neki:

– A forró virslit!

– Csakugyan! – kiáltott fel ijedten a király. – Gyöngül az emlékezőtehetségem. A magáé is gyöngül, professzorom?

Így aztán, mielőtt hazahajtattak, végül csak betértek még a Virslipápához. Úgy hozzátartozott ez a városi utakhoz, mint villámhoz a mennydörgés.

Esténként, ha a játszószobában üldögéltek, Márkus bűvészkedett. Bűvészfrakkját ugyanis magával hozta. Vagy bemutatták Matyival legendás világszámukat: A Nagy Tolvaj meg az Emberkét. Úgy loptak, mint a szarka. Még a koronát is lelopták Bileám kalapjáról, pedig azt tartotta a varrás. A királyné fölfogni se tudta, hogyan csinálhatták. A Városi Hírnök még olyasmit is írt, hogy Matyiék pénteken kilopták Judit varrótűjéből a tű fokát. Hanem ezt magam enyhe túlzásnak tartom, és a Királyi Kancellária sajtófőnöke is írt a lapnak egy olvasói levelet, amely szerint a tű fokáért egyszer sem kellett a palotát tűvé tenni.

A királyi család meg a személyzet A Hasbeszélő meg a Bábuja nevű számot is nagyon élvezte. Ebben a produkcióban Márkus úgy tett, mintha tudna hasbeszélni, Matyi meg – aki a térdén ült, miközben csevegtek – úgy mozgatta a fejét, a szemét, a két karját, mintha bábu lett volna, amelyet Márkus titokban mozgat.

Szívesen írtam volna le számotokra, kedves Olvasóim, részletesebben ezt a mutatványt, de a tisztelt Hasbeszélő Úr ellenezte. És Matyi azt mondta:

– A szám még csak sokára lesz színpadra érett.

Emellett az előadás december 14-ére esett, és nem ismételték meg, semmilyen könyörgésre se. Mert elérkezett az ideje, hogy csomagoljanak. Nagyon is elérkezett. És csomagoltatok ti már bűvészfrakkot bőröndbe? Nem? No, mert az egy órába vagy másfélbe beletelik.

December 15-én kora reggel a repülőtérre kísérte a királyi család a professzort meg az Emberkét. A búcsú meleg és meghatott volt. Valamennyien egyszerre mondták:

– Mielőbbi viszontlátásra!

A Balambér nevű gép a magasba emelkedett. És itt kezdődik a…

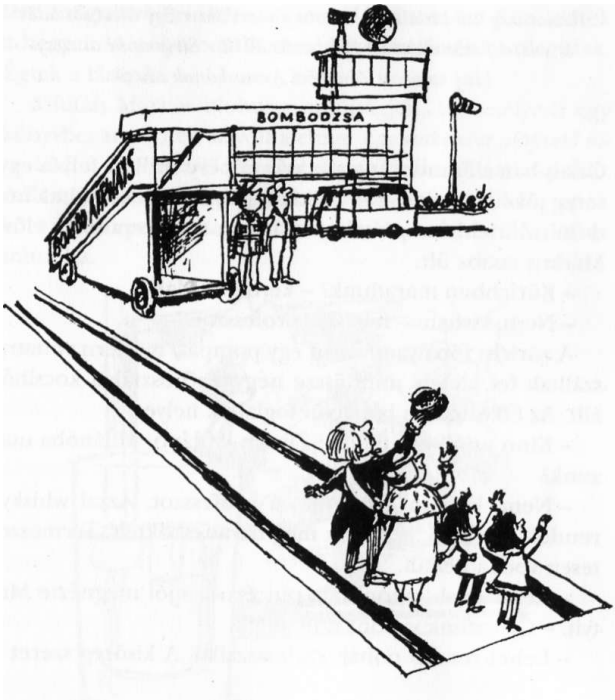

8. FEJEZET

Matyi alagutakat számlál Svájcban • Oszladozik a rejtély • Rózsát meg kell hizlalni • Jánosbogárka Villa • Egy televíziós adás és sok telefonbeszélgetés • Fairbanks 3712 • Simpsonné asszonyt lány korában Zónaközi Annuskának hívták

Calais-ban a Francia Légitársaság gépére szálltak fel, és egy sereg jókedvű franciával, akik téli sportoknak készültek hódolni, Zürichbe repültek. Ott havazott. A repülőtér előtt Márkus taxiba ült.

– Zürichben maradunk? – kérdezte Matyi.

– Nem, kisfiam – felelte a professzor.

A zürichi főpályaudvaron egy pompás, modern vonatra szálltak fel, amely mindössze négy első osztályú kocsiból állt. Az étkezőkocsi bárjában foglaltak helyet.

– Kinn az áll egy táblán: Zürich-Milánó. Milánóba utazunk?

– Nem, kisfiam – mondta a professzor. Azzal whiskyt rendelt magának, a fiúnak meg narancskoktélt. Természetesen vodka nélkül.

– Készséggel – mondta a pincérnő, s jól megnézte Matyit. – Gyűszűink viszont nincsenek.

– Lehet rendes pohár, szalmaszállal. A kisöreg szeret a pohár peremén ülni. Csak ne legyen a pohár színültig. Mert akkor nedves lesz a lába.

– Készséggel – mondta a pincérnő. – Ahogy az urak óhajtják.

Hófehér volt a világ. A vonat elrobogott a Zürichi-tó mellett. Száguldva érintette a Vierwaldstätti-tavat. Közeledtek a hegyek. A pálya emelkedett. Egymást érték az alagutak. Égtek a lámpák.

Miután Márkus elolvasta az újságjait, belemélyedt egy könyvbe, amelynek az volt a címe: *Egy szakember alapvető útmutatásai a hasbeszélő művészet elsajátításához.* Matyi a pohár szélén csücsült, megkapaszkodott a szalmaszálban, apró kortyokban szívogatta a narancskoktélt, és az alagutakat számolta.

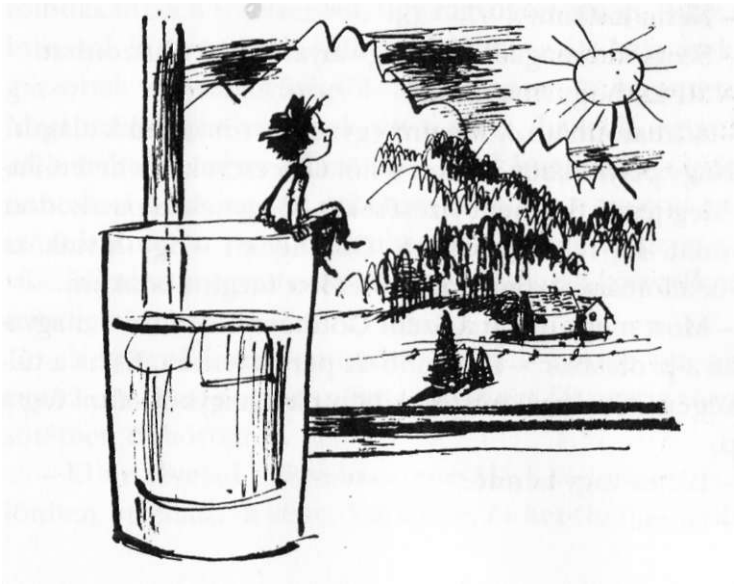

– Még mindig nem árulhatod el a titkot? – firtatta.

– Nem, kisfiam.

– Szégyelld magad! Ilyen egy atyai barát? Huszonhat.

– Mi az, hogy huszonhat?

– A huszonhato… Megint egy: a huszonhetedik alagút.

Nagy pelyhekben hullott a hó. Gleccsereket lehetett látni. Meg jéggé dermedt vízeséseket. Hegynek kapaszkodott a vonat. Egyre magasabbra. Göschenen – így hívták az egyik állomást. Aztán máris sötét lett megint odakinn.

– Most megyünk át a Szent Gotthárd-alagúton – magyarázta a professzor. – Legalább tíz perc a hossza. És ha a túlsó végén, Airolónál megint kibújunk a hegyből, sütni fog a nap.

– Biztos vagy benne?

– Nem.

Azért csak igaza lett Márkusnak. Amikor tíz perc múlva fölbukkantak a sötétségből, úgy ragyogott a nap, hogy eleinte csak hunyorogtak. Villogva kéklett az ég. Az utasok sugárzottak a gyönyörűségtől. Még a vonat is örvendezett. Mert most végre völgynek vitt a pálya. Lejjebb, egyre lejjebb. Sebesen, egyre sebesebben. Tarkára pingált házak suhantak el odakinn. Az erkélyen lobogott a mosott ruha, száradt a napon. Az állomásoknak olaszosan hangzott a nevük. Minden megváltozott. Csak az alagutak követték még mindig egymást.

– Negyvenhárom – mondta Matyi. – Zürich óta negyvenhá… vagyis: negyvennégy. – Mert egy fél percig megint sötétben dübörögtek.

– El ne téveszd – figyelmeztette Márkus derűsen. – Különben utazhatunk vissza Zürichbe, és kezdhetjük elölről.

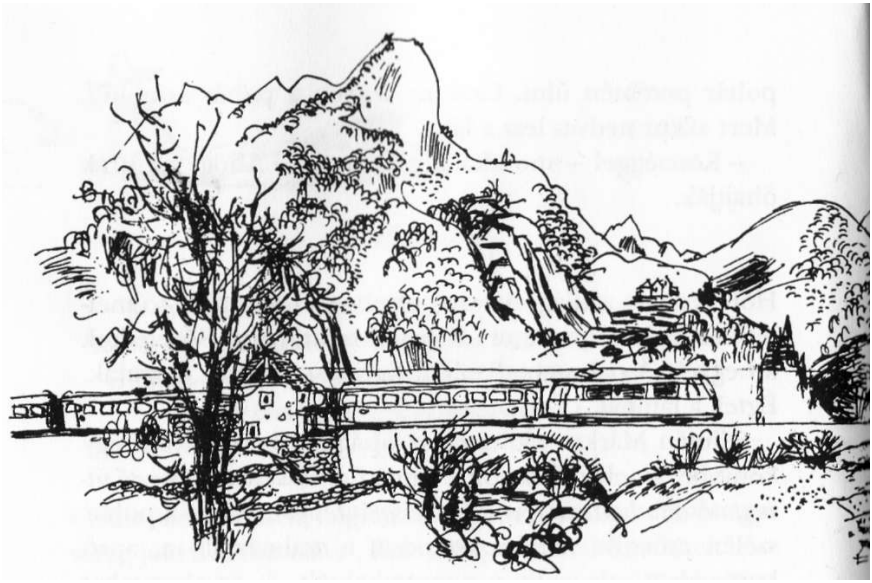

BELLINZONA

– Ne ugrass, mert még csakugyan eltévesztem. – Megint sötét lett. Megint világos lett. – Negyvenöt – állapította meg Matyi. Síkságon robogott a vonat. Zöld sövényeket lehetett látni, rajtuk piros bogyókat. A töltés mellett jobbra is, balra is föltünedeztek az első ciprusok meg pálmák. Egy nagy rakodó-pályaudvar tábláján ez állt: Bellinzona. S egy idő múlva átment a kalauz a kocsin, s azt kiabálta:

– Lugano következik! Egy percig áll a vonat!

Mire a professzor szivarzsebébe dugta az Emberkét, és fölállt. Matyi csalódottan kérdezte:

– Ez az egész titok? Luganóban kiszállunk? És mi van ebben, ami olyan rejtélyes?

Márkus válaszolni akart. De még néhány alagút következett, és Matyit teljesen lefoglalta a számolás.

Aztán megállt a vonat. Kinn valaki azt kiáltotta:

– Lugano! Igyekezzünk, kérem, a leszállással! – Igyekeztek tehát. És innentől az események is nagy igyekezettel követték egymást. Alig lépett Márkus a peronra, máris kitárta a karját; és alig tárta ki a karját, máris a nyakába borult egy fiatal szőke hölgy.

– Vigyázz – figyelmeztette Márkus –, agyon ne nyomd Matyit!

A fiú nevetett.

– Ne zavartassátok magatokat. Engem se zavar. A marcipán az puha.

A pályaudvar előtt autóba ültek, és Marcipán kisasszony a kormánynál foglalt helyet.

– Hogyhogy? – csodálkozott Matyi. – Kocsit béreltetek?

– Nem – felelte Márkus. – A mienk. Mindegyikünké egy harmadrésze. Melyik harmadát szeretnéd?

De Matyi hallgatott. Zürichbe repültek. Minek? Hogy Luganóba utazzanak. Miért? Mert Rózsa várta őket az állomáson. Milyen célból? Hogy beleüljenek egy autóba, amelynek harmadrésze az övé. És most? Most áthajtottak

egy kedves városon, amelynek Lugano a neve; egy kedves téren át, amelynek közepén óriási karácsonyfa állt, aztán tovább, egy nyájas tó partján és nyájas hotelek mentén. Hova? Melyik hotel előtt fognak megállni?

De egyik szálloda előtt se álltak meg. Átvágtak a városon, és fölkapaszkodtak a tavat koszorúzó dombok egyikére. Villák meg kertek között. Gesztenyéseken és templomtornyos, temetős, iskolás, szatócsboltos, borozós és benzinkutas falvakon át. Keskenyebbek lettek az utak. Nem voltak már aszfaltozva. Ugrándozott a kocsi, akár egy nyuszi. De aztán, egészen váratlanul, befordult egy dűlőútra, és megállt egy fehér fal előtt. A nagykapu mellett tábla volt a falon. „Gondűző Villa" – olvasta Matyi.

Marcipán Rózsa kinyitotta a kaput, a kocsit a csikorgó kavicsos úton elvezette a garázsig, ott megint kiszállt, és mosolyogva mondta:

– Érezzétek jól magatokat. Itthon vagyunk.

Ez volt hát a rejtély. Ezért látogatta meg Rózsa öreg nénikéjét, holott nem is volt nénikéje. Ezért csapták be az Emberkét. Meg akarták lepni, ami sikerült is.

Matyi megnézegette a szép, okkersárga villát, a zöld zsalukat, és így szólt:

– Be kell dilizni.

Aztán kisétáltak a gyepen át, fák és virágágyak között a teraszig, ahonnan a Luganói-tó látszott lenn a mélyben, s a túlsó partján a Monte Bré meg a San Salvatore, a drótkötélvasútjaikkal. Matyi egy percnyi hallgatás után azt mondta:

– Teljesen be vagyok dilizve. – Ennél nagyobb dicséretet sosem mondott, és ezzel is nagyon takarékosan bánt.

A Gondűző Villa se nagyon kicsi nem volt, se nagyon nagy. Jutott benne hely Emmának és Minnának, a két idomított gerlének, a cilinderből előhúzható nyuszinak, Albának, meg a Fafejű Valdemárnak. A hálószobákon meg a gardróbszobákon kívül volt egy nappali, nagy, magas ablakokkal, meg egy konyha, ahol nemcsak sütni-főzni, hanem – ha épp úgy tetszett – teljes kényelemben étkezni is lehetett.

Volt étvágyuk. Ettek. Vidáman. Emma és Minna kukoricát csipegetett. Alba káposztalevelet majszolt. A három háztulajdonos bécsi szeletet evett, aranysárga, pirított burgonyával. Matyi a nagy konyhaasztalon álló kicsi asztalkánál evett, és – miközben valamennyien belaktak – mindenről értesült, amit még nem tudott. (Majdnem mindenről.)

Megtudta, hogy Márkus nagy titokban megvette a villát. Rózsa, amíg ők ketten Bombodzsában voltak, szép régi bútorokkal berendezte az üres házat, de közben másfél kilót és hetven grammot fogyott. Ami ezerötszázhetven (1570) gramm, Rózsa pedig a maga részéről álmában se óhajtotta ezt a fogyókúrát folytatni.

– Más nő remeg a boldogságtól, ha karcsúbb lesz – mondta Márkus Matyinak, s hunyorgott hozzá.

– Csak én nem vagyok más nő – jelentette ki Rózsa.

– Ebben, azt hiszem, igaza van – hunyorgott most Matyi Márkusra. – Továbbá tudja, hogy te a gömbölyű hölgyeket kedveled. Esetleg föl kellene Rózsát hizlalnunk.

A professzor bólintott. –Jó ötlet.

– Esetleg Tódor-féle erőtáppal. Vagy az csak baromfinak jó?

– Tartok tőle. Pénzzel se bírnám. Majd spagettit kap meg makarónit, naponta ötször. A tésztaáru ebben az országban olcsó.

– Hatszor kapjon – javasolta Matyi. – Sok vajjal, sűrű paradicsommal meg vagdalt hússal. Amíg szép kövér nem lesz.

– De akkor mihez kezdünk, ha még úgy se fog tetszeni? – kérdezte Márkus. – Ha túl kövérre sikerül?

Matyi nem volt tanács híjával:

– Akkor teletetováltatjuk, aztán mutogatjuk a búcsúban. Mint háremből szökött özvegyet. Belépti díj ellenében.

– Katonák és gyerekek a felét fizetik – mondta Márkus. – És te leszel a kikiáltó.

– Az ám! – dörzsölgette Matyi a kezét. – Hölgyeim és uraim, tessék befáradni! Itt látható, ami még nem volt! A tetovált marcipán, aki most érkezett Arábiából! Omár emír legkedvesebb özvegye!

– Tessék besétálni, uraságok és hölgységek! – harsogta Márkus. – A hölgy neve Corpulenta nagyhercegnő, a tenyerükből megmondja önöknek a jövőt, föltéve, hogy önök megmosták a kezüket; és folytatólag be fogja mutatni hét fátyol segítségével a háremtáncot, miközben súlyokat emel, az etetése pedig szigorúan tilos.

– Haláli – mondta Matyi. – Ezt csináljuk! És a pénzből, amit keresni fogunk, megveszünk egy makarónifarmot.

A bájos Marcipán Rózsa döbbenten meredt rájuk. Aztán így suttogott:

– Hiszen ti két borzasztó, két minden hájjal megkent gonosztevő vagytok, bárcsak maradtam volna Arábiában. Igaz, hogy ott hígított vizet kaptam reggelire meg tízet a talpacskámra, nádpálcával… De ti ketten sokkal rosszabbak vagytok az én drága Omár emíremnél, akit Arábiában csak így emlegetnek: a Rettenetes.

No de ekkor már végre kacagniuk kellett. Minna meg Emma, a két kacagó gerle szintén kacagott. Csak a fehér nyuszi nem vett részt a kacagásban. A nyuszik legföljebb álmukban kacagnak.

Ebéd után Rózsa elmosogatott. Márkus eltörölgette az edényt. Matyi pedig, Judit kalapkoronájával a fején, elénekelte a Bileám királyról szóló dalt.

Amikor odakinn sötét este lett, még egyszer átmentek a kerten, ki a teraszra, és élvezték az éjszaka ragyogását. Mélyen alattuk Lugano úgy villogott, mint egy ékszerüzlet. A sötét tavon kivilágított gőzhajó haladt át. A süvegforma Monte Bré, oldalában a sok villával, szállodával meg faluval szikrázó karácsonyfára emlékeztetett.

Csak az a mesés égbolt a három háztulajdonos feje fölött, azokkal az arany, zöldes, kéklő és fehér csillagaival, az a vénséges vén, sziporkás ég volt szebb most is a villanykörték pompázatos világánál.

Amikor Matyi kényelmesen belefészkelődött régi gyufásdobozába, így szólt:

– Nem mintha kíváncsi volnék, de tulajdonképpen hol maradt az én lakásom?

Mágus Márkus professzor elhelyezkedett a széles franciaágyban, amely most már a sajátja volt, és mintegy mellékesen megkérdezte:

– Miféle saját lakásod?

– A kétszobás lakás, amit annak idején Judit meg Tungsram küldött ajándékba.

– No persze. A kétszobás lakásod. Ki tudja, hova rakta el Rózsa.

– Sehova se rakta. Mikor megjöttünk, minden szobát megmutatott. Nem vagyok én vak.

– Nem, ezt senki se vetheti a szemedre. Talán a költözködéskor elfelejtette becsomagolni.

Matyi elszontyolodva mondta:

– Ugrattok ti engem. Rózsa előbb felejtette volna el a tulajdon nevét, mint az én tündéri lakásomat. Ezt tudom. És még valamit tudok: ti már megint titkoltok előlem valamit.

– Ez persze szintén megeshet – mondta Márkus. – Karácsony táján előfordul ilyesmi. De ha te nem bírod a titkolódzást, akkor én most annak rendje-módja szerint elmondom neked azt, amit karácsonyig el akartunk előled hallgatni. Vagyis…

– Elég! – kiáltott Matyi. – Egyáltalán nem akarom már tudni. Szamár vagyok.

– Tévedés – mondta Márkus. – Óriási szamár vagy. Most pedig oltsd el a lámpát, légy szíves. A bűvész úr álmos kegyeskedik lenni.

– A szamár úr szintén – dünnyögte Matyi, azzal megnyomta az éjjeliszekrény-lámpa kapcsolóját.

December 24-én, ebéd után egy tehertaxi gördült be a Gondűző Villa kapuján. Három férfi szállt le róla, ládákat, dobozokat és mindenféle holmit hordtak le a kertbe, és a terasz meg a villa közt félúton foglalatoskodni kezdtek valamivel. Hogy mit ügyködtek ott, azt nem lehetett látni.

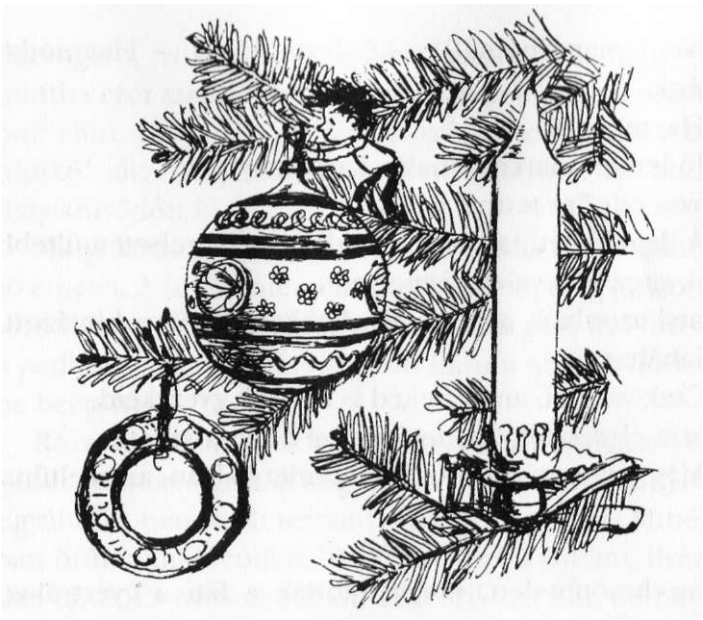

Matyinak egyébként is föl kellett díszítenie a lakószoba sarkában álló kétméteres karácsonyfát. Ágról ágra szökdécselt, könnyedén, mint egy madár, gyertyákat erősített föl, karácsonyfadíszt, habkarikát, angyalhajat aggatott a fára. Márkus úgy állt a fánál, mint egy tábornok, és ilyeneket mondott:

– A kék golyót valamicskét jobbra… Alulról a negyedik ágon a harmadik gyertya kicsikét ferde… Azt a

csokoládégyűrűt majdnem középre… Még egy kicsit… Az már sok…

Rózsa benézett hozzájuk a szobába.

– Nekem is lehetne már ilyen jó sorom – mondta, s fordult, hogy visszamenjen a konyhába.

– Nem maradhatnál? – kérdezte Matyi. – Hasznodat vennénk.

– Hasznomat?

– Jó lennél marcipánnak a karácsonyfára!

Rózsa csípőre tette a kezét.

– A legelfeketültebb… mondom: a legelvetemültebb kölyök vagy, akit valaha ismertem.

Matyi azonban, aki épp egy habkarikán ülve hintázott, odakiabálta:

– Csak várd ki, amíg neked is lesznek gyerekeid.

Rózsa eleresztette a megjegyzést a füle mellett.

– Még odaég a libasültem – mondta halkan, azzal eltűnt.

Amikor besötétedett, meggyújtották a fán a gyertyákat, szikráztatták és sistergették a csillagszórókat, elénekelték a „Mennyből az angyal”-t, és mindenki mindenkit megcsókolt. Ez szám szerint hat csókot jelent.

– Egyéb ajándék nincs – közölte Márkus határozottan. – Megajándékoztuk egymást a villával. Ez ajándéknak épp elég.

– Csalók – jelentette ki Matyi nagy nyugalommal. – És hol a kétszobás lakásom? És mit csináltak azok az emberek délben a kertben?

– Ám legyen – bólintott Márkus. – Nem szokás ugyan karácsonyeste húsvéti tojást keresni a kertben, de azért körülnézhetünk. – Bedugta a fiút a szivarzsebébe, Rózsa fölkapott két kerti széket, s kisétáltak a szabadba.

Az út elejét még megvilágította az a két lámpa, amely a villa ereszén égett. Aztán egy szakasz sötét volt. De hirtelen

derengeni, világítani, fényleni kezdett valami a réten, mintha ezer szentjánosbogárka ünnepelne karácsonyt a lábuk előtt. De nem ezer jánosbogárka volt az, hanem egy házikó, alig magasabb húsz centiméternél. Az ablakain fény szűrődött ki.

Matyi kétszobás, fürdőszobás, konyhás lakása volt az első emelet. A földszinten tanulószoba volt, meg játszószoba, tornaterem és zuhanyozó. Volt persze lépcső is. Fölvezetett a padlásig, s ott fönn is világított három ablak a ferde tetőbe beépítve.

Rózsa meg Márkus a kerti székeken ült, hallgatott és elégedetten mosolygott. S hogy Matyi mit szólt, azt tudjátok-e? Egyáltalán nem szólt semmit! Van ilyen gyerek. Minél jobban örül, annál szótlanabb. Mikor kisfiú voltam, ilyen voltam én is. És némely felnőtt félreérti ezt. Kár, de hát nem lehet ezen változtatni.

Marcipán kisasszony meg a professzor szerencsére nem tartozott a némelyek közé. Tudtak várni, kivárták hát a sorát. Akkor is hallgattak, amikor Matyi lemászott Márkusról, lassan odaóvakodott a házhoz, és belesett az ablakon. Nem győzött bámulni.

Végül Márkus megköszörülte a torkát:

– Ne adjam oda a kulcsot? Akarsz bemenni? Az Emberke megrázta a fejét.

– Borzasztó kicsi a kulcs – jegyezte meg Rózsa. – Még elveszítjük.

Matyi megint megrázta a fejét, hirtelen feléjük szaladt, felkúszott Márkusra, bebújt a szivarzsebbe, és csak egyetlen szót mondott:

– Holnap.

Karácsony első napján, vagyis december 25-én Matyi már újra olyan vidám és pajkos volt, mint mindig. Márkus fogott egy teveszőr takarót, és az enyhe, napos időben kiült a

liliputi házacska elé a rét közepére. Matyi közben megszemlélte a családi házát, pincétől padlásig, aztán hol itt, hol ott rántott föl egy ablakot, hogy kikiáltson:

– Hiszen itt a zónakövi nyújtóm! – És: – A könyvtáram is itt van! – És: – Ez a telefon valódi?

– Persze, kisfiam. És ha a 01-et tárcsázod, akkor egy olyan hölgy jelentkezik, akit mintha ismernénk.

Matyi hátradőlt a fotelban, és tárcsázta a 01-et. (Ilyen parányi készüléket se láttatok még soha!)

– Ki beszél? – kérdezte. – Rózsa őnagysága? Személyesen? Nevem Zónakövi Mátyás háztulajdonos. Szeretettel üdvözlöm… Hogy baj lesz? Sietni? Minek? Miért menjünk máris ebédelni? Micsodaaa?! – Az Emberke az ablakon át a professzorra bámult, s letette a kagylót. – Tudod, mit kérdezett? – kiáltott ki.

– Nem tudom, fiacskám.

– Elpárolgott-e a fejünkből játék közben, hogy 15 óra 15 perckor érdekes műsor lesz a tévében?

Márkus az órájára pillantott, aztán talpra szökkent.

– Egek, hogy eltelik az idő, ha semmi dolga az embernek! Gyere, zárd be az ablakokat, s az ajtóra fordítsd rá a kulcsot!

Mikor aztán a réten át visszaballagtak, Matyit megint elkapta a költői ihlet. Énekelni kezdett:

Dologra föl, van mit tenni:
igyekezzünk gyorsan enni;
érzem már a sültszagot!
Aztán lássuk a képernyőt:
gyerkőc játszik meg egy felnőtt,
s te vagy az, meg én vagyok!

Aznap délután sok millió gyerek ült szüleivel a képernyő előtt, és végigizgult egy fél órát. Zónakőt látták meg a

cirkuszt, a bűvészprofesszort a fehér nyuszival meg a két gerlével, a három légtornász. Marcipán nővért, és ami fő: saját szemükkel látták az öt centiméteres fiút, amint egy gyufás-dobozban aludt. Látták és hallották, hogyan tanította Márkus írni-olvasni. Tanúi voltak, hogyan vásárolták meg ők ketten egy férfiruhaüzletben a kirakatbábut, és hogyan gyakorolta aztán Matyi a szállodai szobában, a szép Valdemáron a mászás művészetét. Az adás a Mákszem Hadnagydallal végződött, a bemondónő pedig közölte, hogy a folytatást tizennégy nap múlva, vasárnap délután fogják sugározni.

A világon minden gyerek el volt ragadtatva, és lefekvésig csak az Emberkét emlegette fölhevülten. Még a felnőttek is órák hosszat beszélgettek róla, s azt mondták, ha nem látták volna saját szemükkel azt a csöpp srácot, talán el se hinnék, hogy egyáltalán létezhet ilyesmi.

Eközben a főszereplők csöndes villájuk lakószobájában üldögéltek, és elgondolkozva néztek maguk elé.

– Azt hiszem, elég jól csináltuk – mondta Márkus –, de egészen biztos nem vagyok ebben.

Marcipán Rózsa letörten jelentette ki:

– A dupla szaltómból pocsékul ugrottam le. Mint egy pókos gebe.

Aztán csörgött a telefon, és jelentkezett az első gratuláló. Sürgős Jakab tanuló Berlinből. Valamennyi tanszerére megesküdött, hogy ő, a szülei, a rokonság, a szomszédok, az egész Kiskakas utca még életükben ilyen szenzációt nem láttak.

– Mindenki a falnak ment az élvezettől – hallatszott a távolból a hangja –, és én is megyek innen máris, különben egy vagyonba kerül a telefon. – És ment.

– Kár – mondta Matyi. – Éppen el akartam neki mesélni a házikómat. Tudjátok, mi lesz a neve? Jánosbogárka Villa. Tetszik?

Tetszett nekik. De nem volt idejük megünnepelni a névadást, mert megint szólt a telefon. Most a teljesen behavazott Zónakő kisközség polgármestere jelentkezett. Hogy óriási a lelkesedés, és hallatlanul megtiszteltnek érzi magát mindenki, hiszen a község ezzel világhírűvé vált, aminek előnyös hatása lesz az idegenforgalomra is.

A következő hívás Bombodzsából futott be. Bileám király gratulált a kastély valamennyi lakója nevében. Óriási volt a film, ő pedig átadja a telefont a gyerekeknek.

Most végre alkalma nyílt Matyinak arra, hogy valakinek beszámoljon a Jánosbogárka Villáról. Judit és Tungsram jobb hallgatóságnak bizonyult bárki másnál. Hiszen a jelenlegi első emeletet, a kétszobás, konyhás, fürdőszobás lakást annak idején ők ajándékozták Matyinak.

A hívások egymást érték. Drinkwater úr volt a következő gratuláló, akinek Márkus ezt kiabálta a kagylóba:

– Halló, Johnny! Mi az, hogy te nem alszol?

– Intézkedtem, hogy ébresszenek föl. Nagyon jó volt az adás. Elégedett lehetek mindannyiótokkal, ti meg elégedettek lehettek énvelem. Ilyenformán tehát: jó éjszakát mindenkinek.

– Honnan beszélsz egyáltalán? – kérdezte Márkus. Mire egy idegen hang válaszolt:

– Itt a Tente-Tente jacht rádiótávírásza. Drinkwater úr már ismét alszik. Az alexandriai kikötőben horgonyzunk. Felejthetetlen harminc perc volt ez. Adja át üdvözletünket az Emberkének. Vége!

Az emlékezetes nap utolsó telefonhívása a Csillag Cirkusz téli szállásáról futott be. Zegernyei direktor mintha valósággal magánkívül lett volna.

– Boldogságom egyetlen híja, hogy nem ölelhetem hármatokat meghatottságtól viharzó keblemre. Isteniek voltatok. Elsöprőek voltatok. Olyanok voltatok, mint…

Matyi a kagyló felső mikrofonjától az alsóhoz bukfencezett:

– Milyen kesztyű van a kezén, Cikornyai direktor úr?

– Aranyszínű – kiáltott vissza az igazgató. – Aranykesztyűm van, te aranygyerek! Hitvesem egy pár aranykesztyűt helyezett számomra a karácsonyfa alá. Hitvesem jóstehetség.

És ki telefonált az ünnep másnapján még egyszer és már megint? Zegernyei direktor.

– Egyedül van, professzorom? Vagy ott van a közelben Matyi is?

– Nincs. A saját lakásában fürdik. Talán tűz van?

– Az imént kaptam egy táviratot Alaszkából. Roppant különösen hangzik.

– Alaszkából? Nem az Északi-sarkon van az valahol? Közvetlenül a sarkon túl? – kérdezte Márkus.

– Könnyen meglehet. A távirat szövege mindenesetre a következő: „Közölje Márkus professzorral sürgős kérésemet, hívja fel Fairbanks 3712-t, életbe vágóan fontos. Köszönöm. Jane Simpson, született Zónakövi Annuska." Jegyezte a számot?

– Fairbanks 3712. Jane Simpson.

– Született Zónakövi! És még Annuska is! Alaszka kellős közepén! Ahol állítólag nincs más, mint aranyásó, eszkimó meg kutyaszán. Hitvesem szerint…

– Lehet, hogy a feleségének igaza van – mondta Márkus, gyorsan letette a kagylót, s már föl is vette ismét, hogy a luganói interurbán központtól Fairbanks 3712-t kérje.

– Fairbanks 3712 – ismételte a telefonos kisasszony –, készséggel. Csak ott most, azt hiszem, éjfél van vagy tegnap ilyenkor.

– Kérem sürgősre tenni.

– Készséggel, professzor úr. És hálás köszönetem a szép tévéadásért. Páratlan volt.

Ebéd után Márkus azt panaszolta, hogy fáj a feje, és leheveredett a pamlagra. Azt mondta, nyugalomra van szüksége, s megkérte Matyiékat, sétakocsizzanak egyet. Ez ellen semmi kifogásuk se volt, csak Rózsa diktált bele még két fejfájás elleni tablettát Márkusba. Ami annak egyáltalán nem volt ínyére, hiszen egyáltalán nem fájt a feje.

Miután Márkus egyedül maradt, odaült a telefonhoz, és várt. Hogy miért nem említette Matyiéknak Fairbanks 3712-t egy szóval se, maga se tudta pontosan.

Ezalatt Rózsa és Matyi átkocsikázott Caronába, ahol megcsodálták az öreg, kicsi szamarat, valamint a mekegő kecskebakot. Ez a két állat évek óta áll ott, egy omladozó

falnál, nézi az utcát, és fényképezteti magát. Aztán legurultak Morcotéba, s onnan a tó partján tovább, Melidéig.

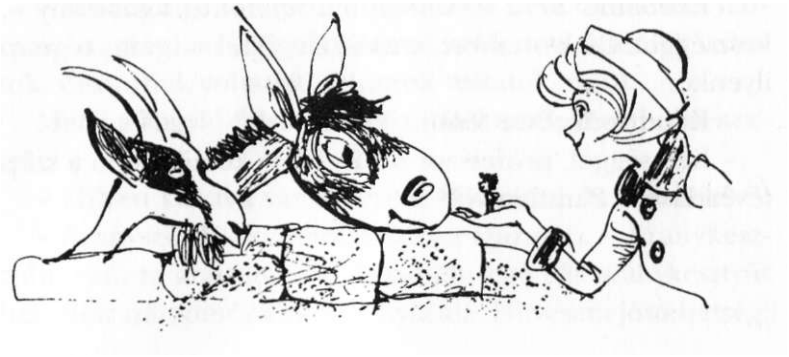

Itt megcsodálták a „Suisse miniatűré”-t, azaz a „Törpe Svájc”-ot, amely gyerekeknek épült ott a szabadban, hegyekkel, várakkal, tavakkal és városokkal, mozgó hajókkal, vonatokkal és autóbuszokkal. Negyedóra alatt kényelmesen végigsétálhatott akárki az egész Svájcon. Matyi Rózsa kabátzsebében csücsült, és amikor ismét beültek a kocsiba, azt mondta:

– Ez lenne a nekem való kis ország! Pontosan az én gallérbőségem!

Luganóban betértek a nagy üdülőhelyi társalgóba, ahol egy nyájas pincér forró kakaót és friss ananásztortácskát hozott nekik. Mikor meglátta Matyit, felragyogott az arca.

– Micsoda véletlen! Ugyanennél az asztalnál ült annak idején minden áldott délután Kästner doktor úr, amikor *Az Emberke* című könyvét írta.

– Melyik széken ült? – kérdezte Matyi.

– Azon a széken, amelyiken most Marcipán kisasszony.

– Honnan tudja maga a nevemet? – kérdezte Rózsa. Matyi a pincérre kacsintott. Az visszakacsintott Matyira, meghajolt, és újonnan érkező vendégeket üdvözölt.

– Mi van ezen kacsingatni való? – kérdezte Rózsa élesen. – És csakugyan: honnan tudja?

– *Az Emberke* című könyvből. Honnan tudhatná még?

Rózsa akkorát nevetett, hogy az emberek odafordultak.

– Hát persze! De most gyerünk a játékterembe, gyorsan! Aki buta, annak a rulettben szerencséje van.

És tíz perc alatt csakugyan nyert harminc frankot.

A villába hazaérve Rózsa még két tablettát akart a professzornak beadni. De annak nem kellett.

– Nem is fájt a fejem – mondta. – Épp csak szabadulni akartam tőletek egy kis időre.

Marcipán Rózsa Matyira nézett.

– Szép kis alakot szereztem én be magamnak vőlegényül.

– Klóros hazudozót – mondta Matyi Rózsának.

– Kóros hazudozót – helyesbítette Rózsa.

Márkus megfenyegette őket:

– Ha nem ültök azonnal az öt betűtökre…

– Ketten vagyunk – figyelmeztette Matyi.

– Legyen: ha tehát nem ültök a tíz betűtökre…

– Ülünk már, ó, nagyúr – fuvolázta Rózsa. – Nem öt betűn, nem tízen, hanem az egész ábécén. Matyi a kisbetűkön, én pedig…

– Csönd! – parancsolta a professzor. – Az imént Alaszkával beszéltem telefonon. Bizonyos Jane Simpson őnagyságával. Zegernyeihez intézett táviratában életbe vágóan fontosnak mondta az ügyet, a direktor ma reggel telefonálta meg nekem. Mit jelenthet az, hogy életbe vágóan fontos? A lányneve Zónakövi Annuska. Azonnal kértem a számot, bedobtam a fejfájásszöveget, lenyeltem két ronda tablettát, és megkértelek benneteket, hogy kocsizzatok ki.

Rózsa a pamlagon ült. Matyi a támláján. És versenyt hallgattak.

– Körülbelül egy órával ezelőtt befutott a kapcsolás. Hosszasan beszélgettem Simpsonnéval, s ő megígérte, hogy tüstént csomagol. Holnap táviratilag átutalom neki az útiköltséget, és ha minden rendben megy, már velük együtt szilveszterezünk.

– Velük? – kérdezte Rózsa. – Hogyhogy velük?

– Simpsonnénak van egy lánya. Emily Simpson kisasszony kilencéves, és mi, ha ezzel egyetértetek, Emíliának hívhatnánk. Vagy Emilke kisasszonynak.

Matyi megkövülten ült a helyén.

– Láttak minket a tévében – mesélte a professzor –, és egész este sírtak. Kicsi és szerencsétlen asszony lehet az a Simpsonné.

– Milyen kicsi? – suttogta Matyi.

– Ötven centiméter.

– És milyen szerencsétlen? – kérdezte Rózsa.

– Nem szeretett Zónakövön élni. Ezzel kezdődött a dolog: tíz esztendeje nekiszaladt a vakvilágnak. Nem kellett neki zónakövi ember, igazi, megtermett férjet akart. Meg nagy gyerekeket. Háromszor akkorákat, mint ő maga. Hogy az emberek így szóljanak a gyerekeihez: Jó napot! Ugyan ki ez a pici néni, akit kézen fogva vezettek?” A gyerekek meg így feleljenek nagy vidáman: „Ó, hát ő az anyukánk.” Ez volt Zónakövi Annuskának a leghőbb kívánsága akkoriban. Egy

teherhajón Kanadába utazott potyautasként. Azt a matrózt, aki elrejtette, a kapitány elcsípte és kirúgta. És mivel az a Simpson nevű matróz igazi, nagy férfi volt, összeházasodtak. Egy konzervgyárban kapott munkát Simpson mint hórukkos. Később elszegődött egy ügynök útján egy alaszkai ezüstrókafarmra. Ott született Simpsonné kislánya. És másnap Simpson úr eltűnt. Soha többé nem került elő.

– Nem értem – mondta Rózsa. – Annyira csalódott, hogy nem kisfia született? Kislányok is lehetnek igazán helyesek. Én például…

De nem fejezhette be a mondatot. Mert Matyi a haját tépve kiabálta:

– Kedves, kedves Márkus, most mondd már meg végre, mekkora a kislány! Nem bírom tovább!

– Hiszen már kitaláltad – mondta Márkus mosolyogva.

– Igazán akkora volna?

– Pontosan akkora. Olyan kicsi, mint te vagy.

Erről az emlékezetes estéről még mindenfélét lehetne mesélni. De nem teszem. Azt hiszem, vannak pillanatok, amikor az elbeszélő menjen ki lábujjhegyen a szobából, és hagyja magukra regényalakjait. Húzza be maga mögött az ajtót, egy kicsit hallgatóddzék még, aztán sétáljon el a Jánosbogárka Villa mellett, le a teraszra, és nézze Luganót a mélyben. Micsoda fény és ragyogás!

„Emilynek hívják a hüvelyknyi kislányt – gondolja, miközben letekint. Aggódva töpreng: – Vajon van-e olyan csinos és eszes, mint Matyi? És az, hogy Emily meg Emília, az sehogy se hangzik. Matyi és Emília? No, nem. Matyi és Emily? Nem Matyi meg… – Hirtelen fölkiált: – Megvan! Matyi meg Milcsi!” És itt kezdődik a…

9., EGYBEN UTOLSÓ FEJEZET

Barátság az első pillantásra • Milcsi gezemicepempőt főz • Simpsonné el akar utazni, és marad • Mi van a férfiak gomblyukaival? • Farsangi este hamvazószerdán • Matyi meg Milcsi nem mondja meg, min nevetett

Amikor Jane Simpson asszony (Fairbanks, Alaszka) a Zürich melletti Klotenban kiszállt a repülőgépből, és az ellenőrzésnél lebélyegeztette az útlevelét, egy teremtett lélek se csodálkozott azon, hogy mindössze ötven centiméter magas. Nemzetközi repülőtereken régen leszokott már mindenki a csodálkozásról.

Érkezhetne akár kétfejű ember vagy olyan, akinek egyáltalán nincs feje, azon se izgulna senki. Ha az útlevelében a „különös ismertetőjele" rovatba föl lenne jegyezve, hogy „két fej" vagy „fejetlen", minden a legnagyobb rendben lenne.

Ahogy mondom, a mindössze félméteres Simpsonné asszonyon és fókaprém bundáján senki se csodálkozott. Azt se vette észre senki, hogy valamit gyorsan és félénken odadugott Márkus kezébe, ő pedig ezt a valamit óvatosan belesüllyesztette a szivarzsebébe. Csak ezután üdvözölték egymást. Simpsonné szeme könnybe lábadt a hálás

meghatottságtól. Marcipán Rózsa élénken megjegyezte, hogy ez túlzás. A professzor pedig odaintett egy taxit.

Most tehát két Hüvelyk Matyi csücsült a szivarzsebében. „Remélhetőleg elég a hely kettőjüknek – gondolta a professzor. – Beszélnem kell erről a szabómmal." Aztán félrefordított fejjel nézett lefelé, igyekezett belesni a saját szivarzsebébe. Matyi borzas fejét látta, közvetlenül mellette meg ott látszott egy parányi lófarokfrizura, piros bársonyszalagocskával. Ez volt hát Emily Simpson kisasszony.

Az Emberke meg a kislány csak bámulták egymást, és egy szót se szóltak, de aztán mosolyra húzódott a szájuk. Később Matyi megérzett egy kezet, amely az övét kereste. Ezt aztán szívből megszorította.

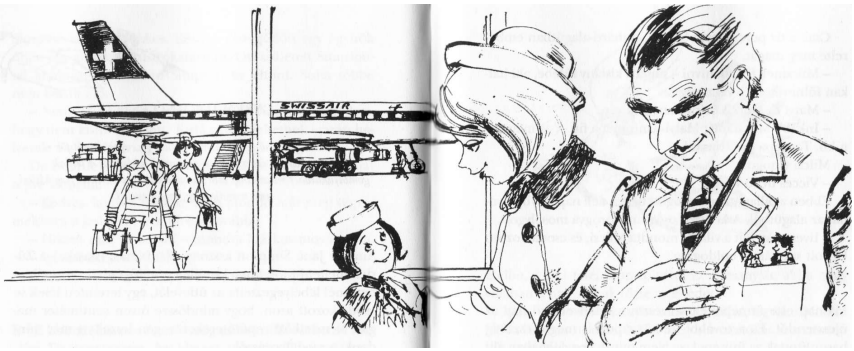

Első pillantásra megszületett ez a barátság, ami nem is csoda. A főnyereményt nem üti meg mindennap az ember, hanem csak egyszer életében, de még ez se egészen biztos. A legtöbb ember sorsjegye kihúzatlan marad, vagy üggyelbajjal lehet vele valami vigaszdíjat elcsípni. De ne legyünk irigyek.

A vonaton, útban Lugano felé, még mindig nagyon megszeppentek és elfogódottak voltak. Matyi tulajdonképpen alagutat akart számlálni Milcsivel. De utóbb

mégse mert megszólalni. Olyan érzése volt, mintha ragtapaszt ragasztottak volna a szájára.

Csak a tíz percig tartó Szent Gotthárd-alagútban emberelte meg magát.

– Milcsinek foglak hívni – súgta a kislány fülébe, aki halkan fölnevetett és visszasúgta:

– Matyi és Milcsi! Csini hangzása van.

– Inkább Milcsi meg Matyi – mondta a fiú –, az még csinibb. Továbbá udvariasabb.

Milcsi vihogott.

– Vicces fickó vagy.

Ebben a pillanatban robogott bele a déli napfénybe a vonat az alagútból. A két csöppség hunyorogva mosolygott.

– Ilyen szép hát a világ – mondta Milcsi, és csodálkozott. Új volt számára a boldogság.

Másnap este ünnepelték szilvesztert. Rákövetkező nap az újesztendőt. És a további hétköznapok is megtévesztésig hasonlítottak az ünnepekre. Nem mintha egyfolytában állt volna a bál. Matyi meg Milcsi se viháncolt szüntelenül a karácsonyfa körül. Már csak azért se, mert a kis kisasszonyka szédülős volt.

Mikor Matyi három óriáskört repült vele Emma, a gerle hátán, Milcsinek egy negyedórára le kellett feküdnie.

– Kár – mondta Matyi. – Artista már nem lesz belőled.

– Nézőre is szükség van – vélekedett Milcsi. Magam pedig kizárt dolognak tartom, hogy ehhez a kérdéshez ennél találóbbat mondhasson bárki.

Ha aztán a Jánosbogárka Villában főzött, akkor csöppet se szédült a kislány. Úgy főzött, sütött, rántott, hogy csak úgy füstölt minden. Ha meg nem tudta, mi kell még az ételbe, a pici telefonon fölhívta az édesanyját, aki a nagy villában a nagyoknak főzte az ebédet.

Matyi szeretett a konyhában üldögélni, figyelte Milcsit. Néha fölolvasott neki. Néha meg borzasztókat kotyvasztottak, szándékosan.

– A mai ebéd gezemicepempő – mondták lelkesen. Vagy: – Négyszögletes spenót kukoricasalátával, ibolyacsók nyárson sütve. – És ami a legelképesztőbb: mindez még ízlett is nekik!

Egyszer egy rigó akart mindenáron közibük ugrani az ablakon át és velük enni. Volt is izgalom! Matyi a telefonhoz ugrasztotta Milcsit, ő meg addig egy pecsenyekéssel tartotta sakkban a madarat. A rigó pörölt, a fiú kiabált:

– Lécelj le, vagy szárnyas salátát csinálok belőled!

Erre szerencsére nem volt szükség. Mert a szópárbaj kellős közepébe úgy rohant bele a réten át Márkus, mint aki a mezei futás világcsúcsát akarja megdönteni, s a rigó

eliszkolt. Iszkolt-e? Felült az első fára, és onnan pörölt tovább.

Igazán furcsa is: ha a rigó fütyül, olyan édes a hangja, mint a csalogányé. Még édesebb és változatosabb is. De ha pöröl, akkor olyan veszekedős a hangja, mint azé az autósé, akinek a sárhányója megnyomódott.

Mikor a veszekedős rigó végre elröpült, Márkus lehajolt és megkérdezte:

– Ugyan mi lesz az ebéd?

– Libamáj tormával meg még-tormával – közölte Milcsi. – Meg tetszik kóstolni? – S egy kanállal kidugott az ablakon. Márkus megkóstolta, s köhögni kezdett.

– Fűszeres – jegyezte meg.

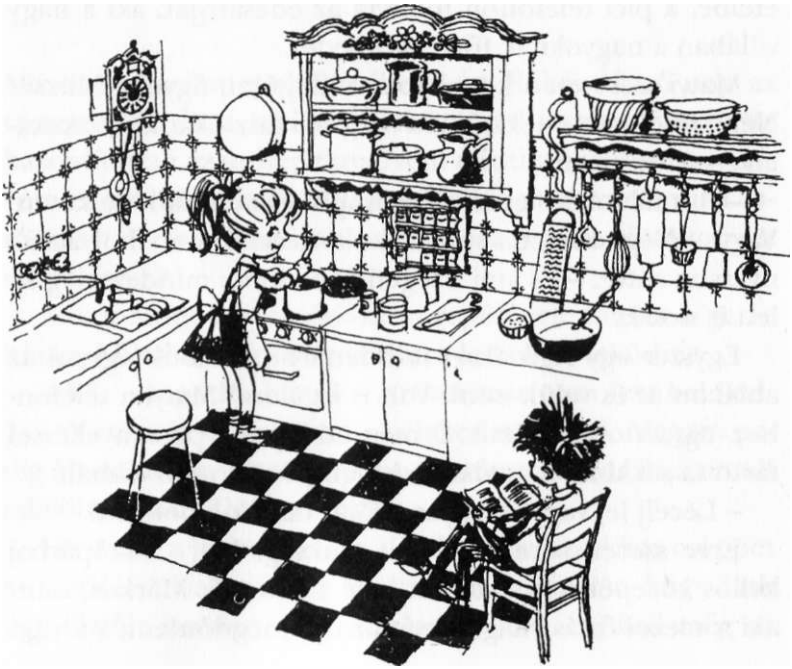

– Az az egészséges – mondta Milcsi. – A torma megtisztítja a légutakat.

– Még-tormától meg még tisztábbak lesznek a légutak – magyarázta Matyi. – Amellett vidám kaja az ilyen, mert bőg tőle az ember.

– Leírhatnátok a receptjeiteket – mondta Márkus –, aztán kiadhatnátok egy gyermekszakácskönyvet. Sikere lenne.

– Inkább ne – mondta Milcsi. – Még fölvonulnának a szülők, és ellátnák a bajunkat.

Matyi mégis híve lett volna a szakácskönyvnek.

– Közben megtanulsz írni-olvasni, amellett meg mókának is megteszi. A receptjeinken majd meglehetősen csodálkozni fog mindenki.

– Erről meg vagyok győződve – mondta Márkus. – Most pedig jó étvágyat kívánok nektek. Nálunk odaát tejfölös paprikás az ebéd, gombóccal. Sötétedéskor lejövök értetek. Viszontlátásra.

Ahogy a réten átballagott, sajgott a dereka. Így jár, aki ilyen sokáig görnyedezik, hogy mások konyhájába belebámulhasson.

A legalább annyira mulatságos, mint könnyeztető tormás és még-tormás ebéd után a kislány meg az Emberke beültek a könyvtárszobába, és parányi csészéikből kakaót ittak. Mandulaszeletkéket és vagdalt mazsolát ettek hozzá.

– Ünnepi volt az ebéd – mondta Matyi. – Háziasszonynak születtél. Most viszont magyarázd meg nekem: miért nem tudsz se olvasni, se írni?

– Ki tanított volna meg rá?

– Édesanyád.

– De Matyi, hiszen ő reggeltől estig a boltban dolgozott, és estére holtfáradtan ért haza.

– Nem akadt volna senki más? Tanító? Óvó néni? Egy srác a szomszédból, aki igazi iskolába járt? Mikor pedig olyan ügyes kislány vagy! Van erre magyarázat?

Milcsi szembenézett vele, aztán bólintott.

– Megmagyarázom. De csak akkor, ha megesküszöl, hogy senki emberfiának el nem mondod.

– Esküszöm. Sürgős Jakab összes tanszerére. Jakab a barátom, és ennél nagyobb esküt nem tudok.

– Fairbanksben egyáltalán nem is tudta senki, hogy én létezem – susogta Milcsi titokzatosan. – Még születési bizonyítványom sincs.

Matyi csak ült és bámult.

– Mert amikor a világra jöttem, és az apám látta, milyen kicsi vagyok, otthagyott minket. Nem tudom, merre van, él-e még, és egyáltalán nem is akarom tudni. Néhány héttel később mama Fairbanksbe költözött, maradék pénzén kibérelt egy fűszerüzletet. Volt ott egy hátsó szoba is. Abban voltam eldugva, amíg ide nem jöttünk.

Matyi fölkapta az egyik porceláncsészét, és a falhoz vágta.

– Kilenc évig élni egy hátsó szobában?! – kiáltotta. – Utolsó bánásmód! Ezt nem lett volna szabad megtennie! Soha!

Milcsi a padlón térdepelve szedte össze a cserepeket.

– Kár ezért a szép csészéért – mondta. Matyi dühbe gurult.

– Hülyeség! A kilenc évért kár! – De ahogy elnézte a kislányt, amint a cserepek közt kuporgott, fölugrott, megölelte, és magához szorította. Jó ideig üldögéltek így.

Milcsi csendesen sírt, és most nem a torma volt az oka. A fiú letörölte a kislány képéről a könnyeket, aztán zavartan a kezére nézett, és azt mondta:

– Ráadásul pont ma ilyen szutykos a kezem.

– Nem számít – mosolyodott el egy kicsikét Milcsi.

Kíváncsi volnék, mi a véleményetek erről. Matyi első haragja érthető volt, s ez az első harag nem is volt az utolsó. Hetekig nem tudott mérgében Milcsi édesanyjára nézni. Szólnia meg nem lehetett. Ne felejtsük el, hogy megesküdött Sürgős Jakab összes tanszerére. Másrészt viszont…

Ez a nyugtalanító egyrészt meg másrészt, ez mindig megvan. Még akkor is gyötri az embert, amikor már ősz a haja, vagy semmilyen, mert nincs. Másrészt, mondom én, Jane Simpson asszony nem volt olyan rossz mégse, mint azok a szülők, akik – mert nem volt mit enni – Jancsit és Juliskát az erdőbe küldték!

Agyondolgozta magát, konzervet meg pálinkát árult szegényes üzletében eszkimóknak meg indiánoknak, lazachalászoknak meg rókavadászoknak. Amerikai pilótáknak meg technikusoknak is, akik a közelben állomásoztak, és hébe-hóba átruccantak egy görbe estére Fairbanksbe.

– Zárd be ezt az ócska butikot – röhögtek. – Régen szeretnénk már félméteres lánnyal csörögni egy jót. – Egyikük még a pénztárfiókba is belemarkolt. És ha az asszonyka akkor oda nem vág a hegyes konzervnyitóval…

No de minek untassalak benneteket ilyen kalandos történetekkel? Csak azt próbálom nektek meg magamnak megmagyarázni, hogy Simpsonné asszony miért rejtegette és hallgatta agyon olyan hosszú ideig a gyerekét. Végül is valóságos csoda, hogy Milcsi kilenc magányos év ellenére is egészséges és ép gyerek maradt. Gondolt vajon erre az édesanyja?

Valósággal hihetetlen az egész. Ezért azt ajánlom, hallgassuk meg, mit mesélt ő, nagyjából ugyanebben az időben, a Gondűző Villa lakószobájában.

Marcipán Rózsa a pamlagon ült Márkussal. Simpsonné asszony velük szemben, egy fotelban. Lehajtott fejjel olyannak látszott, mint egy negyedikes vagy ötödikes iskolás kislány. De amikor fölemelte a fejét, látszott, milyen fáradt és elcsigázott asszonyarca van.

– Amit tettem – mondta –, mind rosszul tettem. Nagy férjet akartam és nagy gyerekeket. Bűn ez? Vagy két bűn? Vagy hetvenkettő?

– Nem – mondta Rózsa. – Csak…

– Találtam nagy férjet. De a gyerekem öt centiméteresnek született. A férjem rémületében világgá ment. Azt hitte, el vagyok varázsolva. Én meg féltem. Magamtól, a kisbabámtól, a kisbaba miatt meg a farm meg az ezüstrókák miatt. Féltem a hidegtől. Fairbanksben, a boltban újabb félelmek következtek. Mi lesz, ha egyszer megbetegszem? Vagy Emily betegszik meg? És hogy féltem a boltban a részeg emberektől… – Jane Simpson asszony, született Zónakövi, fölemelte a fejét, és szomorúan nézett a pamlagon ülő párra. – Nem vagyok én rossz asszony, csak jó anya nem voltam. Itt tartanák a lányomat?

– Természetesen – felelte Márkus. – Matyi kitekerné a nyakunkat, ha Milcsi nem maradna. De miért kérdi?

Marcipán Rózsa előrehajolt.

– Csak nem akar talán…?

– De, el akarok utazni. Fölösleges ember vagyok. Még a gyereknek se fogok hiányozni.

– Ezt maga sem gondolja komolyan – ellenkezett Márkus. – Nincs kerek négyszög, és nincs fölösleges édesanya.

– Itt kell maradnia – mondta Rózsa. – Nemcsak Milcsi kedvéért, hanem a zsemlegombócai miatt is.

– Ezenkívül valakinek vigyáznia kell a nagy házra meg a kis házra, amíg mi a cirkusszal úton vagyunk. – Márkus rágyújtott egy cigarettára. – Nem akarunk mi még nyugdíjba vonulni. Egy szó, mint száz, kedves Simpsonné asszony, maga marad, mert szükségünk van magára, azzal kész!

A beszélgetés jót tett Milcsi édesanyjának. Már néhány nap múlva észre lehetett ezt venni. Nem volt olyan félénk és nyomott kedvű, mint eleinte. Még az is megesett, hogy ha a többiek nevettek, elmosolyodott, és csak ilyenkor lehetett látni, milyen bájos is volt tulajdonképpen.

Rózsa egyszer kihívta Márkust a dolgozószobából, és ajkára nyomott ujjal ment vele a konyha ajtajáig. Edénycsörömpölést hallottak, mert Simpsonné mosogatott, de hallottak valami egyebet is. Azt, hogy énekel!

Erre visszalopództak megint a dolgozószobába, ahol a professzor így szólt:

– No lám. Ezt elintéztük volna. Túl van a nehezén.

– Holnap pedig elcipelem a fodrászhoz – közölte Marcipán Rózsa mosolyogva. – Egy új frizura minket, nőket új erővel tölt el.

Még aznap este rögtön a vacsora után Simpsonné asszony azt mondta, megmutatna valamit Rózsának meg Milcsinek. Így aztán Márkus kettesben maradt Matyival.

– Jó alkalom, hogy úgy beszélgessünk – szólalt meg Márkus –, mint férfi a férfival.

Matyi megtisztelve érezte magát.

– Csupa fül vagyok.

– Az utóbbi napokban olyan leplezetlen dühvel meredtél Simpson nénire, mintha le akartad volna harapni a fejét. – Mivel a fiú hallgatott, Márkus így folytatta: – Feltehetőleg megtudtál egyet-mást Fairbanksről. Mondjuk, bizonyos hátsó szobákról. És biztosan megesküdtél, hogy hallgatni fogsz.

Matyi még mindig nem szólalt meg.

– Tartsd a szavad, és hallgass – mondta Márkus. – Ez rendjén van így. Én viszont senkinek se ígértem meg, hogy hallgatni fogok. Ezért én nyugodtan beszélhetek veled Milcsi édesanyjáról. Igazságtalan vagy vele szemben.

Matyi fölháborodottan kiáltott fel:

– Nem igaz! – remegett a dühtől.

– De – mondta Márkus –, nagyon is igaz. Néhány nappal ezelőtt a néni mindent elmondott nekünk. Itt, ebben a szobában.

– Mert rossz volt a lelkiismerete!

– Biztosan. De azért is, mert el akart menni.

– Elmenni? Hova?

– Azt én nem tudom. Ő se tudta jobban.

– Milcsivel? – Matyi fehér lett, mint a fal.

– Nem – mondta Márkus. – Egyedül. Azt mondta, hogy ő fölösleges ember.

– És aztán mégis miért…?

– Hogy miért nem ment el mégsem? Mert ráparancsoltam, hogy maradjon.

Itt a komoly férfibeszélgetésnek vége szakadt. Marcipán kisasszony lépett a szobába Jane Simpson asszonnyal, leült, és mindketten igen derűsnek látszottak. A fiú hol az egyiket, hol a másikat mustrálgatta, aztán azt kérdezte:

– Milcsi hol van?

Erre Simpson néni egy félig kinyitott gyufásdobozt tett az asztalra. A gyufásdobozban a kislány feküdt, és aludt.

Illetőleg csak úgy tett, mintha aludna. Matyi meg úgy tett, mintha bosszankodna.

– Az eszem megáll! – kiáltott fel. – Nyújtsd oda egy ujjad egy nőnek, mindjárt elviszi az egész skatulyát! És mit szedett magára ez a szemtelen személy? Az én egyik pizsamámat! Világosan látni, hogy férfias gomblyukai vannak.

– Te jóságos ég, ugyan mik azok a férfias gomblyukak? – kérdezte Márkus.

– Nekünk, férfiaknak balról vannak a gomblyukaink, és jobbról a gombjaink. Hogy valaki nő, azt arról lehet látni, hogy nőknél pontosan fordítva van az egész – magyarázta Matyi buzgón. – Vagyis lopta a pizsamát. Hívom a rendőrséget.

Erre Milcsi egyből fölegyenesedett. Szikrázott a szeme.

– De a gyufásdoboz – mondta nagy merészen – a saját dobozom. És a matracot, a dunyhát meg a párnákat az anyukám külön nekem varrta, tudd meg, te… te… te férfias gomblyuk! – Azzal – bár egy ilyen kedves kislánytól nem várna ilyet az ember – kiöltötte a nyelvét a fiúra: – Bee!

Matyi nem szándékozott megfutamodni. Hanem Márkus a szájára tapasztotta a kezét, és azt mondta:

– Holnap rendelek magamnak a szabónál egy olyan zakót, amelyen két szivarzseb lesz, balról egy meg jobbról

egy, hogy legalább akkor ne veszekedjetek, ha úton vagyunk.

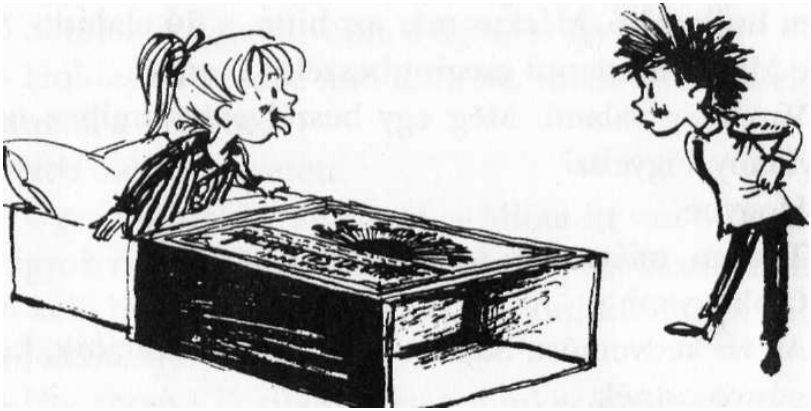

– Láthattad – mondta később a professzor, miközben jóleső érzéssel nyújtózkodott az ágyában. – Egyáltalán nem rossz anya. Valósággal belepirult az örömbe.

Matyi, aki a gyufásdobozában ült, rábólintott erre.

– Egyszer még el is nevette magát.

– Kilenc év óta alighanem először. Igaz, hogy ti ketten is nagyon mulatságosak voltatok. Különös – tette aztán hozzá Márkus –, de úgy érzem, mintha ez a Milcsi már ősidők óta velünk volna. Holott még csak egy hete mentünk érte a repülőtérre! Rózsának is ugyanez az érzése.

„Plimm" – hallatszott hirtelen, és máris sötétben feküdtek. A fiú eloltotta a lámpát.

– Nocsak – kérdezte Márkus –, talán már aludni szeretnél?

– Nem.

– Hanem?

– Úgy örülök Milcsinek, de úúúgy, hogy villanyvilágításnál meg se tudom mondani. Még neked se.

Egy darabig hallgattak. Az ablak előtt szél borzolta a ciprusokat. Déli szél fújt Olaszország felől, északnak

törekedett az Alpokon keresztül, ahol kedvenc csemegéje várta: frissen hullott hó. Márkus már azt hitte, a fiú elaludt. De Matyi váratlanul megint beszélni kezdett: – Van még valami. Még egy beszélgetés, amihez nem kell villany. Figyelsz?

– Hogyne.

– Tudom, miért nem házasodtatok össze.

– Csakugyan?

– Az én kedvemért. Sajnáltatok. Azt gondoltátok, hogy elmagányosodnék.

– El ne ragadjon a drámai hevület – figyelmeztette Márkus a fiút. – Vagy meggyújtom a lámpát.

– Ne gyújtsd meg.

– Helyes. Akkor sötétben kérdezlek: miből gondolod, hogy miattad nem házasodtunk össze?

– Abból, hogy így van – vágta ki Matyi. – Te magad mondtad. Kétszer, amikor a cirkusz Glasgow-ban vendégszerepelt, egyszer Londonban, kétszer a bombodzsai palotában, és egyszer itt, szilveszteréjjel.

– Megáll az eszem – felelte Márkus. – Már az is épp elég volna, hogy csalsz. De hogy még helyekkel és időpontokkal is dobálódzol…

Matyi fölemelte a hangját:

– Te ugyanis álmodban beszélsz!

Egy szóval se mondott többet. De ez elég is volt. Hosszú időre csend lett.

Legalábbis a sötét szobában. Odakinn egyre hevesebben fújt a déli szél. A fák hajladoztak és nyögtek és sóhajtoztak, mintha derékfájás kínozta volna őket. A távolban vonat sípolt.

Nagy sokára aztán Márkus sóhajtott egyet úgy, mintha az ő derekát szaggatta volna a fájás, és így szólt:

– Holnaptól kezdve minden este, mielőtt lefekszel, vattát dugok a füledbe.

Matyi halkan nevetett.

– Ugyan minek? – kérdezte. – Mióta itt van Milcsi, úgyse vagyok már magamban! Most már összeházasodhattok, nem kell, hogy a lelkiismeret gyötörjön! Milcsinek szintén ez a véleménye.

– Hogyhogy? Ti kibeszéltetek minket a hátunk mögött?

– Én nem akartam… De Milcsi rájött.

– Hogy értsem azt, hogy rájött?

– Hát, csak úgy… Nálunk ebédeltünk. Csigalevest hústésztával, izé… szóval húslevest csigatésztával meg örömpörköltet hokedlivel, aztán én leheveredtem a rekamiéra, bedobtam egy negyedóra szundit. Milcsi mellettem ült, és egy eredeti abesz színű sapkát horgolt. Amilyen szín persze nem létezik.

– És? – türelmetlenkedett Márkus. – Aztán?

– Milcsi horgolt, és hallgatta, hogy mit mondok.

– Hogy mit mondasz? Úgy tudom, aludtál.

– Ne haragudj, kedves Márkus – mondta Matyi félénken – , és nem is szabad engem kinevetned, de…

– De?

– Velem ugyanaz a helyzet, mint veled. És én se tudtam róla. Amíg Milcsi észre nem vette. Szóval én is beszélek álmomban!

Ezen aztán akkorát nevetett Márkus, hogy az ablakok zörögtek tőle. És mintha többé abba se akarta volna hagyni. Matyi szintén rákezdett. És így kacagtak, két szólamban, amíg valaki föl nem tépte az ajtót, és föl nem kattintottá a villanyt.

Marcipán Rózsa volt az. Világoskék pizsama volt rajta, már álmából riadt föl, és elhűlve kérdezte:

– Mi ez a pokoli röhögés? Méghozzá sötétben! Bediliztetek?

– Dehogy, csak… – kezdte volna Márkus, de aztán megint elfogta a nevethetnék, és Matyi is rákapcsolt újra, haját tépve szertelen kedvében.

Marcipán kisasszony leült az ágy szélére, megfogta a professzor kezét, megtapintotta a pulzusát, és olyan szelíden szólt hozzá, mint egy ápolónő:

– Ne zavartassátok magatokat, drágám. Ráérek.

Egyszer mindennek vége szakad. Az olyan nevetésnek is, amely szakadatlan. S így Rózsa apránként megtudta, miről folyt a beszélgetés a sötétben. Vidáman mondta:

– Ezek szerint füstre akaszthatom a marcipánságomat, és bűvészné leszek.

– De előbb meg kell tőlem kérned a kezét – figyelmeztette Matyi. – Legjobb, ha mindjárt megkéred. Legalább azt is letudtuk.

– Most? – kérdezte Rózsa. – Pizsamában? Illik az?

– Most – erősködött Matyi.

És Márkus rábólintott.

– Vagy maradsz marcipánnak.

Erre Rózsa gyorsan fölállt, nagyot bókolt az éjjeliszekrényen álló gyufásdoboznak, és rákezdte:

– Nagyra becsült Zónakövi úr, noha az idő kissé előrehaladott, ezennel megkérem öntől Mágus Márkus, a hírneves zsebtolvaj hírneves kezét.

Matyi kimászott a dobozból, meghajolt Marcipán Rózsa előtt, és így válaszolt:

– Ám legyen. Ezennel kikézbesítem magának a nevezett kezét.

– Nem szeretnék szerénytelenné válni – folytatta Rózsa –, mégis emlékeztetnem kell arra, hogy nevezettnek mind a két kezéről van szó.

– Nesze neked, fiacskám – sóhajtott föl Márkus. – Először csak a kezemet kérte. Most már hangsúlyozza, hogy nem

csak a fél kezem kell. Egy perc se telik bele, már a lábam is sorra kerül.

– Természetesen megkérem a lábát is – mondta Rózsa, egy újabb bók kíséretében. – Továbbá a térde kalácsát, a kulcscsontjait meg a lapockáit…

A professzor fölkiáltott:

– El akar adni a bonctani intézetnek!

Rózsa egyvégtében produkálta a mély bókokat, és folytatta a fölsorolást:

– Megkérem továbbá a bajuszát, a szemöldökét, mind a két fülcimpáját, valamint a ráncait. Jó felesége leszek, és ha idővel nagyon kikopna a feje búbja, majd horgolok neki másikat. – Ezzel szinte földig hajolt, és csak akkor emelkedett föl ismét, amikor Matyi kegyesen intett.

– Megkérte a kezét – mondta kenetteljes hangon –, valamint a többit. Ez így megfelel, a dolog el van boronálva. Emily Simpson kisasszony Alaszkából egytől egyig egyetért velem.

– Mélységes hálám, excellenciás uram – susogta Rózsa.

– Ne hamarkodja el a köszönetét – figyelmeztette Matyi. – Kegyünknek két föltétele van.

Márkus fölsóhajtott:

– Sejtettem, hogy nem ússzuk meg ilyen könnyen. Nos? Halljuk a föltételeket!

– Rendezzetek egy igazi legénybúcsút. Szembekötősdivel, zálogosdival, meg ami még ilyen bolondság van. Helyes?

– Legyen. Második föltétel?

– A legénybúcsú farsang utolján legyen. Milcsinek ilyesmiben még sohase volt része. És ha egybeesik a farsang meg a buli, olcsóbb is. Milcsi majd piros papírorrot ragaszt magának és nekem. Az irtó mókás lesz.

– Szentül meg vagyok róla győződve – jelentette ki Márkus. – Csak egyre nem gondoltatok. Ravasz kis kettős

vagytok ugyan, de elfelejtettétek, milyen nap következik húshagyókedd után.

– Milyen? Hát hamvazószerda. És?

– Olyan szomorú napon házasodjunk? – kérdezte Rózsa.

– Hamvazószerda roppant előnyös nap – közölte Matyi. – Olyankor nincs tolongás az anyakönyvi hivatalban.

A húshagyókeddi legénybúcsú pompásan sikerült. Ezt nemcsak Matyi és Milcsi paprikavörös papírorra biztosította, hanem a jegyespár is, és nem utolsósorban a pontosan érkezett házassági tanúk: John F. Drinkwater úr és Zegernyei cirkuszdirektor. Szimath főfelügyelőt is meghívták még, de neki egy berlini bankrablást kellett éppen kinyomoznia. Ez fontosabb volt.

Farsang lévén mindenki jelmezt öltött.

Simpson néni például eszkimó lány volt, Drinkwater úr algíri kalóz, Marcipán Rózsa idomított fehér uszkár; hanem az első díjat végül, méghozzá közfelkiáltással, Zegernyei direktor nyerte.

– Engem senki föl nem ismer majd – jelentette ki már délután, és igaza lett. A farsangra ugyanis úgy érkezett, hogy semmilyen kesztyű se volt a kezén!

Föl is kiáltottak a többiek mind:

– Lehetetlen, hogy ez a mi kedves Zegernyeink legyen!

Ilyenformán ő lett az első.

Díjként Márkus egy pár lovagkori vaskesztyűt nyújtott át neki, amivel boldoggá tette. Vaskesztyűje még nem volt a cirkuszigazgatónak.

Tekintve hogy nemcsak farsang volt, hanem igazi legénybúcsú is, természetesen óriási paráděra is sor került. Fazék-kongatásra például.

Egyáltalán nem egyszerű dolog bottal eltalálni egy fazekat, ha az embernek be van kötve a szeme: bőven ütöttek mellé. Drinkwater úr véletlenül akkorát ütött mellé, hogy a fazék helyett Zegernyei direktor cilinderét találta el!

Nos, a szegény Zegernyei elég furcsán festett az orra hegyéig szaladt cilinderben! És beletellett vagy öt percbe, amíg megszabadították tőle.

– Olyan tetszett lenni – kiáltotta Matyi –, mint a Fekete Fantom!

– Az a fontos, hogy neked tetszettem – felelte Zegernyei direktor, miközben a két fülét masszírozta.

Folytatólag bombodzsai forró virsli következett. Bileám király küldött belőle húsz dobozzal. Minden dobozban hat

pár virsli volt, így aztán – bármekkora volt az igyekezet – tizenegy doboz megmaradt.

– Jó lesz az ezüstlakodalmunkra – mondta Rózsa Márkusnak.

Hamvazószerdán valamennyien lekocsiztak Luganóba. Az anyakönyvi hivatalba. Matyinak igaza lett: a városháza úgy kongott az ürességtől, hogy az anyakönyvvezető megörült a látogatóknak.

Átvizsgálta az iratokat. A jegyespár meg a tanúk aláírták a nevüket. Matyi meg Milcsi kétfelől ült a tintatartón. Az anyakönyvvezető lelkes olasz nyelvű beszédet vágott ki, mindenkinek megrázta a kezét, s ezzel túl is estek a szertartáson. Marcipán kisasszonyt most már Mágusnénak hívták. Más változás nem volt rajta észlelhető.

Az ünnepi ebédre a Ristorante Bianchiban került sor. Az asztalt gyönyörűen terítették meg. Annyi virág állt rajta, hogy Zegernyei a párizsi szelettel három apró virágot is bekebelezett, mert azt hitte, köret. Ezt a kis tévedést csak a főpincér vette észre; azonnal gondoskodott is friss virágról.

A felnőttek, akiket a sok ünnepélyes hercehurca kimerített, délután a Gondűző Villa nappali szobájában üldögéltek, erős kávé mellett.

Drinkwater úr beszámolt az Emberke tévésorozat sikeréről, valamint a nagyfilm húsvétra ezer moziban tervezett bemutatójáról. Elmondta azt is, hogy a Señor Lopezről készített riport nagy feltűnést keltett. Az Interpol már Lopez sarkában van.

– Befizet az még egy egérútra valót – vélekedett Zegernyei igazgató –, telik a pénzéből egérre is. – Ez ugyan nem volt valami nagy szellemesség, de mivel ő találta ki, hát akkorát nevetett rajta, hogy belesajdult az oldala. Ámbár része lehetett ebben az apró virágoknak is. Sose lehet tudni. Nehéz kifürkészni, mi lakik egy ember bensőjében.

– Volna itt valami – szólalt meg Drinkwater –, ami fontosabb a maga véknyánál. Tegnap óta van egy tervem.

– Szó sem lehet róla – mondta Márkus.

– Már megbocsáss – fortyant föl Drinkwater. – Hiszen azt se tudod, milyen tervem van.

– Világos, hogy tudom. Filmet akarsz csinálni Matyiről meg Milcsiről.

– Gondolatolvasó vagy. A film címe ez lenne: *Emberke meg a kislány.*

– Milyen kedves cím – jegyezte meg Simpsonné asszony, és nagy várakozással leste az amerikai filmnagybácsi szavát. Drinkwater úr belekezdett:

– Legelőször azt szeretném…

– Ugyanúgy vagyok ezzel, mint te – szakította félbe a professzor. – Én is azt szeretném, ha még egy csésze kávét ihatnék. Mi lenne, ha a ház asszonya meg a háziasszony kivonulna a konyhába, és egy olyan feketét főzne, amely minden nyelven beszél? Még törökül is!

– Igenis, uram és parancsolóm – suttogta Rózsa egy keleties meghajlás kíséretében. Aztán rákacsintott az úrra és parancsolóra, kivonszolta Milcsi édesanyját a szobából.

– Mit jelentsen ez? – kérdezte Drinkwater úr ingerülten. – Miért igyak én most török feketét?

– Azért, hogy Simpsonné ne hallja, amit most kerek perec közlök veled – felelte Márkus, és a hangja nagyon határozottan csengett. – Ezt a filmet te nem fogod leforgatni! Alig heverte ki Milcsi meg az édesanyja az Alaszkában töltött időt, beállítasz ide, és mint szereplőket még egyszer visszahajszolnád ugyanabba a nyomorba; hogy képzeled ezt tulajdonképpen?

– Voltaképp rendes fickó – szólt közbe Zegernyei direktor. – Csak ha fazékon kolompol, vagy filmet tervez, olyan nyers, mint egy vágóhídi eb.

Drinkwater úr az alsó ajkát harapdálta. Aztán bólintott.

– Oké, uraim.

– Elejted a tervet? – kérdezte Márkus megkönnyebbülve.

Drinkwater mosolygott.

– Ezt majd jövőre megbeszéljük.

Milcsi meg Matyi kényelmesen kitelepedett a Jánosbogárka Villa ablakába, és a lustálkodást gyakorolta. A falra kiakasztott órarend szerint ez kötelező tantárgy volt. „Henyélés, naponta 15 órától 16 óráig, vasárnap is" – írta Márkus gyöngybetűkkel a tanrendbe.

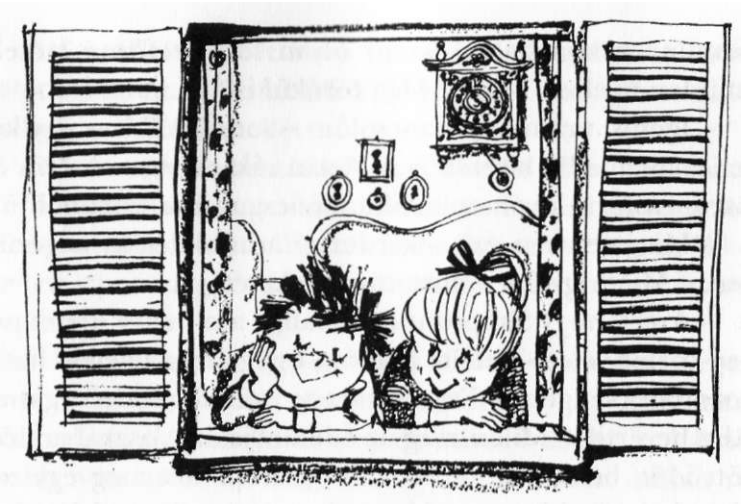

Matyi a kanapé fölött ketyegő ingaórára pillantott.

– Még négy perc – állapította meg. – Aztán lármázhatunk megint. Mit játsszunk? Madárkalitkánét a fodrásznál? Vagy azt, hogy szamárköhögős a tenorista?

– Amíg az óra nem üt, lustálkodom – mondta Milcsi, és az ablak alatt nyíló margarétákat nézegette. Akkorák voltak, akárcsak ő maga. Mellettük virított egy kankalin, az egy fejjel magasabb volt nála.

– Vagy lemegyünk a tornaterembe – ajánlotta Matyi. – Óriáskelepet csinálok a nyújtón, és te elkapsz. Mit szólsz hozzá? Vagy ez se jó?

Milcsi az ajkára tette az ujját.

– Legyen – dünnyögte Matyi. – Henye, henyébb, leghenyébb. – Azzal nézték, nézték a rétet, míg a falióra el nem ütötte a négyet.

– Ez az – rikkantotta Matyi tettre szomjasan –, most kezdődik a most kezdődik! De micsoda?

Milcsi ránevetett.

– Van egy ötletem. A világ legkisebb házaspárját játsszuk. Ez kizárólag nekünk való játék, mert minden más gyerek túl nagy hozzá.

Matyi lelkesedett.

– Helyes! – kiáltotta. – Mivel kezdjük? A legénybúcsúval?

Milcsi megrémült.

– Csak azzal ne! Képzelem, mekkora élvezettel törnéd az edényt!

– Akkor mondjuk, hogy néhány éve már házasok vagyunk, és én éppen hazaérkezem egy utazásról. Egymás nyakába borulunk, örülünk, hogy egészségesek vagyunk…

– Aztán te megkérdezed, hol vannak a gyerekek – mondta Milcsi. – Ez jó lesz.

– Miféle gyerekek? – kérdezte Matyi.

– Jópofa vagy: hát a sajátjaink! Hiszen házasok vagyunk, és két gyerekünk van. Egy kisfiunk meg egy kislányunk. A fiú neve Dömötör, a lányé esetleg Emerencia. Jó lesz?

– Dömötör és Emerencia? Mehet. Kezdhetjük is! – Azzal már kinn is volt a szobából. Milcsi lesimította a ruháját, és várakozó tartással állt a szőnyegen.

Súlyos léptek közeledtek az előszobában, s egy hang hallatszott:

– Halló! Hol az én kedves nejem?

– Itt vagyok, kedves férjem – kiáltott vissza hangosan Milcsi. – Itt a te kedves nejed. – S amennyire bírta, kitárta a karját. Matyi fölrántotta az ajtót, és sugárzó arccal szólt:

– Megjöttem hát! – S még ezt: – Pompás színed van. – Azzal megbotlott a szőnyeg szélében, s nem Milcsi nyakába ugrott, hanem a saját orrára esett. Ezen mindketten vihogtak, de nem sokáig.

Kéz a kézben ültek a kanapén, és Milcsi gyengéden érdeklődött:

– Köhögsz-e még? Megvoltak az üzleti tárgyalások? Nagyon éhes vagy? A repülőút jó volt-e? Nagyon fáradt az én szivibogaram? Hozzam-e a házikabátodat? Innál-e whiskyt? Vagy egy gyümölcskoktélt? Tulajdonképpen miért nem beszélsz, szívem?

Matyi élvezettel fészkelődött.

– Végre itthon – jelentette ki. – Végre megint ez a mennyei nyugalom a magunk négy fala közt…

Milcsi megbökte, s a fülébe suttogott:

– Most kérdezd, hogy mi van a gyerekekkel!

Matyi biccentett. Aztán hangosan kérdezte:

– Mielőtt elutaztam, nem volt nekünk néhány gyerekünk? Kettő vagy három?

– Kettő volt, drágaságom. Az aranyos Dömötör meg Emerencia, az a cukorfalat.

– Helyes, drága hitvesem! És nőttek-e legalább rendesen, amíg nem voltam itthon?

– Sajnos nem. Tegnap mértem őket megint vonalzóval.

Dömötör is, Emerencia is változatlanul öt milliméter. Nem valami sok. Pedig úgy esznek, mint a güzü.

– Öt milliméter, az egy fél centiméter.

– Pontosan. Milyen nagy eszű az én uram!

– És hova bújtak most ahelyett, hogy édesatyjukon mászkálnának?

– Ne mérgelődj – kérlelte Milcsi. – El kellett vinnem őket a gyorsmosodába. Ott száradnak épp egy kötélen.

Matyi döbbentnek látszott.

– Ez vicc?

– Nem, ez Dömötör! Emerenciát meg nem is kérded persze, mert ő csak kislány!

– Halljam, mi történt – mordult Matyi –, vagy aprófát csinálok a kanapéból!

– Egyszer csak eltűntek. Hívtam őket, aztán kerestem, aztán négykézláb összemásztam az egész házat. Semmi. Egyszerre eszembe jutott a porszívó! Előzőleg ugyanis végigtakarítottam az összes szobát…

– És a porszívó fölszippantotta a gyerekeket?

– Föl. Mikor kivettem a zsákját, fülig ültek a piszokban. Porban meg szőnyegszöszmőben meg cigarettahamuban meg virágföldben: az a mi két drágaságunk! Fölismerhetetlenek voltak. Csupa maszat, csupa ragacs, és köhögtek, csöpögött az orruk, és hogy bőgtek!

– Szegény csöppségek – mondta Matyi megrendülten.

– Betettem őket egy zacskóba, és rohantam a gyorsmosodába.

– És most ott lógnak egy kötélen?

– Imént még egy kicsit csöpögött belőlük a víz. De egy óra múlva át lehet őket venni. Addigra ki is vasalják őket.

A mosodás azt ígérte, hogy szebbek lesznek, mint új korukban. – Mivel Matyi nem felelt, Milcsi megkérdezte: – Miért nem játszol tovább?

Matyi kimutatott a kertbe.

– Vendégek jönnek.

Marcipán Rózsa, bocsánat: Mágusné őnagysága sétált élete párjával föl-alá a réten. Egymásba karoltak, s úgy tetszett, meg vannak elégedve magukkal, a világgal, meg a környező falvakkal.

– Gondolod – kérdezte Milcsi –, hogy hamarosan születik egy kisbabájuk?

– Hogy hamarosan-e, azt nem tudom – felelte Matyi. –De rendes dolog lenne, az biztos. Majd odaülünk a babakocsi mellé, és csiklandozzuk, ha bőg.

– Csiklandozzuk? – kérdezte Milcsi. – A babakocsit?

– A srácot!

– És ha kislány lesz?

– Akkor a kislányt csiklandozzuk. De biztosan fiú lesz, erre mérget vehetsz. Én már egy gyönyörű nevet is kigondoltam neki. Mivel most tavasz van, és örökké itt sétálnak, a srácot úgy kellene hívni, hogy… – Matyi gyorsan a fülébe súgott valamit Milcsinek.

– Ne hadarj. Még egyszer. Május…?

Matyi még egyszer fülébe súgta a gyönyörű nevet. Lassan és érthetően.

Milcsi most megértette, s azt kiáltotta:

– Nagyszerűűűűű! – S nevetett és tapsolt. Matyi teli tüdőből nevetett vele együtt. Akkor is nevettek még, amikor Mágus úr és Mágusné asszony kíváncsian belestek a nyitott ablakon.

– Úgy látom, jól megy sorotok – mondta Márkus. – Ezt még az is észreveszi, aki nagyothall.

Mágus Rózsa pedig megkérdezte:

– Tulajdonképpen mit nevettek?

De Matyi és Milcsi kórusban kiáltotta vissza:

– Nem áruljuk ám el!

Kedves Olvasóim!

Most aztán a Mágus házaspár hökkenten csücsült a fűben, s nem volt min nevetnie. Igaz ugyan, hogy az a fontos: ti magatok tudjátok, mit súgott Matyi a kislány fülébe.

Aki nem tudná közületek, az talán már el is felejtette megint, amit ennek a könyvnek az elején olvasott. Ott tudniillik azt meséli Sürgős Jakab… De semmi aggály: nem kezdem megint elölről, hanem lendületesen idekanyarítom azt a szócskát, hogy

VÉGE

TARTALOM

1. FEJEZET
Szimath főfelügyelő nem kap szimatot • Bernátot rögeszme gyötri, és Kopasz Ottó szomjas • A tempelhofi repülőtérre egy társaság érkezik Párizsból • John F. Drinkwater úr Hollywoodból jött, 1,90 m magas, és nagyon sürgős a dolga

2. FEJEZET
Zegernyei direktor váltja a kesztyűje színét • Marcipán Rózsa színházi látcsövet ad kölcsön Drinkwater úrnak • Filmbeszélgetések a Kék Szalonban • Némelyeknek éjjel nem szabad aludni, némelyek nem tudnak, némelyek meg nem akarnak

3. FEJEZET
Üzleti tárgyalásokról esik szó • Az életben számolni is kell • A rejtélyes boríték • Goethe úr mint tanítómester • A második lepecsételt boríték • Áll az alku

4. FEJEZET
A Csipkerózsika-akció • Szélmolnár törzsőrmester emlékezete homályos • Kopasz Ottó már megint szomjas • Minek lóg egy zongora a levegőben? • Szimath főfelügyelő csomagol • A Csillag Cirkusz Glasgow-ban és Londonban vendégszerepel

5. FEJEZET
Sajtókonferencia Münchenben • A guruló falu • Matyi „föltupíroz" egy riporternőt • Galoppinszki műlovar előbb engedélyt kér a lovától • Öt adag karamellpuding több a soknál • Mi lenne, ha kirándulnánk Zónakőre?

6. FEJEZET

,A templom és a városháza látogatói szíveskedjenek lehajolni!" • Mióta öröklődik az óriáskelep? • Utánzatok Matyi szüleiről • Szimath főfelügyelő visszatér Dél-Amerikából • Señor Lopezt lefényképezik, ő meg elmenekül

7. FEJEZET

Bombodzsa földrajzi fekvése bizonytalan • Bileám király fejfedője • A főváros leírása • Judit varr, Matyi pedig énekel • Tizennégy nap csak két hétig tart

8. FEJEZET

Matyi alagutakat számlál Svájcban • Oszladozik a rejtély • Rózsát meg kell hizlalni • Jánosbogárka Villa • Egy televíziós adás és sok telefonbeszélgetés • Fairbanks 3712 • Simpsonné asszonyt lány korában Zónakövi Annuskának hívták

9., EGYBEN UTOLSÓ FEJEZET

Barátság az első pillantásra • Milcsi gezemicepempőt főz • Simpsonné el akar utazni, és marad • Mi van a férfiak gomblyukaival? • Farsangi este hamvazószerdán • Matyi meg Milcsi nem mondja meg, min nevetett

A kiadó könyveit kedvezménnyel megrendelheti webáruházunkban: www.mora.hu

MÓRA
K ö n y v ki a d ó
Alapítva 1950-ben

Az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

ISBN 978 963 11 8849 3

A kiadásért felel Janikovszky János,
a Móra Könyvkiadó Zrt. elnök-vezérigazgatója
Felelős szerkesztő: Dóka Péter • Műszaki vezető: Diósi Katalin
Terjedelem: 12,5 (A/5) ív. IF 8325

Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2010
E-mail: mora@mora.hu • Honlap: www.mora.hu
Alföldi Nyomda Zrt. (8964.49.01), Debrecen
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

magyar
nyomdatermék
NYOMDA- ÉS FAIPARI SZÖVETSÉG

Erich Kästner (1899-1974)

Mr. Drinkwater a világ legnagyobb producere. Szó szerint, hiszen csaknem két méter. Matyi pedig a világ legkisebb cirkuszi artistája: alig öt centi magas. Vajon mi történik, ha ők ketten összefognak, és filmet forgatnak Matyi kalandjairól? A válasz egyszerű: világsiker! Hiszen a fiú élete csupa izgalom: csodálatos tehetséget örököl a szüleitől, ünnepelt artista lesz, aztán emberrablók karmaiba kerül, de túljár az eszükön. A filmet egy Alaszkában élő kislány is látja, az apró Emily, aki éppen akkora, mint a fiú. Ők ketten talán a legjobb barátok lehetnének – de először meg kell ismerniük egymást. A regény Erich Kästner világhírű könyvének, *Az Emberkének* folytatása. Találkozunk benne régi ismerőseinkkel, Mágus Márkus professzorral és Marcipán Rózsával, jót nevethetünk a virslifaló Bileám királyon, és csöppet sem sajnáljuk Ottót, a részeges emberrablót, akinek rá kell eszmélnie: a börtönben az ember nem a pálinkát tölti, hanem a büntetését.